

1161, ୧୧୧

50
FREEDOM FIFTY

ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଓ ଅନ୍ୟ

ଭବନୀ ଗଙ୍ଗାଶାଢ଼ି ମୂର୍ତ୍ତିର ଉଦ୍ଘାଟନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଡାକ୍ତରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ସିଂହ ପ୍ରଭାତ କାନ୍ତି
ଉଦ୍ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି

ଭବନୀ ଗଙ୍ଗାଶାଢ଼ି ମୂର୍ତ୍ତିର ଉଦ୍ଘାଟନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଡାକ୍ତରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ସିଂହ ପ୍ରଭାତ କାନ୍ତି
ଉଦ୍ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୫୪ ଭାଗ ୬ ସଂଖ୍ୟା

ପୌଷ-ମାସ

୧୯୧୯ ଶକାବ୍ଦ କାର୍ତ୍ତିକୀ ୧୯୯୮

ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ହୋତା

କମିଶନର ଚକ୍ର ଶାସନ ଚକିତ,

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ କୁମାର ମିଶ୍ର

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ

ଶ୍ରୀ ମହେଶ୍ୱର ମୁଦ୍ରିତା

କାମାକ୍ଷୀନଗରା ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଶ୍ରୀ ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ସାମନ୍ତରାୟ

କଳାକରା ପତ୍ରପୋଷା

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରତ୍ୟୁଷ କୁମାର ଦାଶ

କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଟାଇପ୍ ସେଟିଂ

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ

“ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ” ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲେ
ଦୁଇ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ମତାମତ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରା ସବୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର କୋଣି
ବୁଝିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଏହି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ
ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, କଟକ - ୧୦ ରେ ମୁଦ୍ରିତ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୨୦.୦୦

ପ୍ରତିଖଣ୍ଡ : ଟ ୨.୦୦

ସୂଚୀ

ବ୍ୟାପାରୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ : ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ	୧	ଶ୍ରୀ ରାଜବୀରଙ୍କ ସମ୍ମାନ
ପ୍ରଗତି ପଥେ ଗାନ୍ଧୀ	୩	ଶ୍ରୀ ପଦାଣ୍ଡ ପଦକାଞ୍ଚ
ଏକଦିନ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୬	ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ପଦକାଞ୍ଚ
ଜାତୀୟତାଦିନ ମହାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ : ଶ୍ରୀ ପଦକାଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ		
ମହାନ ପଦକାଞ୍ଚ : ଶ୍ରୀ ପଦକାଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ	୧୩	
ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିନ ପଦକାଞ୍ଚ : ଶ୍ରୀ ପଦକାଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ	୧୫	
ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ : ଶ୍ରୀ ପଦକାଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ	୧୭	
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୧୯	
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୨୩	ଶ୍ରୀ ସୁନୀଲ କୁମାର ବାରିକ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୨୫	
୧୮୯୭ର ପାଣ୍ଡବ ପଦକାଞ୍ଚ	୨୭	
ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିନ ପଦକାଞ୍ଚ	୩୦	ଶ୍ରୀ ମହେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି
ଜାତୀୟତା ଦିନ ପଦକାଞ୍ଚ	୩୩	ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ୍ତ ଦାସ
ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ	୩୫	ଶ୍ରୀ ସନାତନ ଧର୍ମ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୪୧	ଶ୍ରୀ ସୋନାମୟ ପାତ୍ର
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୪୪	ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ବାରିକ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୪୭	ଶ୍ରୀ ନିଜାମୁଦ୍ଦିନ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୪୯	ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁଭବୀ ପଦକାଞ୍ଚ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୫୦	ଶ୍ରୀ ସମ୍ବେଦନା ବଳିଆରୀ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୫୫	
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୫୭	ଶ୍ରୀ ସନାତନ ଧର୍ମ
ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପଦକାଞ୍ଚ	୬୦	ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁଭବୀ ପଦକାଞ୍ଚ

କାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ

“ଜନ-ଗଣ-ମନ-ଅଧିନାୟକ ଜୟ ହେ
ଭାରତ-ଭାଗ୍ୟ-ବିଧାତା
ପଞ୍ଜାବ-ପିନ୍ଧୁ-ଗୁରୁରାଟ-ମରାଠା
ଦ୍ରାବିଡ଼-ଉତ୍କଳ-ବଙ୍ଗ
ବିନ୍ଧ୍ୟ-ହିମାଚଳ-ଯମୁନା-ଗଙ୍ଗା
ତେଜ ଜଳଧି ତରଙ୍ଗ
ତବ ଶୁଭ ନାମେ ଜାଗେ
ତବ ଶୁଭ ଆଶୀଷ ମାଗେ
ଗାହେ ତବ ଜୟ ଗାଥା
ଜନଗଣ-ମଙ୍ଗଳଦାୟକ ଜୟ ହେ,
ଭାରତ-ଭାଗ୍ୟ-ବିଧାତା
ଜୟ ହେ ଜୟ ହେ ଜୟ ହେ,
ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ହେ ।”

ଭାରତର ସଂଶୋଧିତ ପ୍ରସ୍ତାବନା

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରସ୍ତାବନା (PREAMBLE) ବା ଉପନ୍ୟାସିକା ଟ୍ରଷ୍ଟର ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ବିଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୭୬ ଡିସେମ୍ବର ୧୮ ତାରିଖରୁ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ।

ତାହା ହେଲା:-

“ଆମେ ଭାରତର ଜନସାଧାରଣ ଭାରତକୁ ଗୋଟିଏ ସାର୍ବଭୌମ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ, ଧର୍ମ ନିରପେକ୍ଷ, ସମାଜବାଦୀ, ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରୂପେ ଗଠନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଏବଂ ଏ ଦେଶର ସମସ୍ତ ନାଗରିକଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ନ୍ୟାୟ, ବିଜ୍ଞା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ବିଶ୍ୱାସ, ଧର୍ମ ଓ ଉପାସନାର ସ୍ୱାଧୀନତା, ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ସୁଯୋଗ ବିଶେଷ ସମତା ହାସଲ କରିବା ତଥା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ ଜାତିର ଏକତା ଏବଂ ଅଶକ୍ତତା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭ୍ରାତୃ ଭାବର ବିକାଶ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ହୋଇ ଆସୁନାନଙ୍କର ଏହି ସମ୍ବିଧାନ ସଭାରେ ଅବଧି ୧୯୪୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସର ଷଡ଼ବିଂଶ ଦିନସରେ ଏତଦ୍ୱାରା ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ଅଙ୍ଗୀକୃତ, ଅଧୁନିଷ୍ଠିତ ଓ ଆସ୍ତାପିତ କରିଛୁ ।”

୪୯ତମ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ଓଡ଼ିଶାର ମାନ୍ୟବର ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ କେ.ଭି. ରଘୁନାଥ ରେଡ଼ୀଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା

ପ୍ରିୟ ଜାତୀୟ ଓ ଜଗନ୍ନାଥାମଳେ,

ଆଜି ୪୯ତମ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସର ଶୁଭ ଅବସରରେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି ।

ଜାନୁଆରୀ ୨୬ ତାରିଖ ଦିନଟି ଆମ ଦେଶର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିବସ । ୪୮ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ, ୧୯୫୦ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ଛବିଶ ତାରିଖ ଦିନ ଭାରତକୁ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଘୋଷଣା କରିବା ଜାଣି ଆମେ, ସମଗ୍ର ଭାରତବାସୀ, ଏକ ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ । ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକରିବ ବୋଲି ୧୯୫୦ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୬ ତାରିଖଠାରୁ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରବଳିତ ହେଲା ।

ସାମାଜିକ ତଥା ଅର୍ଥନୈତିକ ବ୍ୟାୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟର ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରର ଲୋକମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଆମେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ । ଏହି ସୁରକ୍ଷାୟ ଦିବସରେ ଆମ ଦେଶର ଅସଂଖ୍ୟ ବୀର ଶହୀଦ ଓ ଦେଶପ୍ରେମୀ, ଯେଉଁମାନେ ବିଦେଶୀ ଶାସନ କବଳରୁ ଦେଶମାତୃଜାକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାଲାଗି ଚରମ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ ହୁଏତ ମନୋବଳ ସହିତ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଥିଲେ, ସେହିମାନଙ୍କୁ ଆଜି ସମ୍ମଦ ସ୍ମରଣ କରିବା ଏକାତ୍ର ସ୍ବାଭାବିକ ଏବଂ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ଆମେ ସେହି ଦକ୍ଷ ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତିଜ୍ଞ ଓ ଆମ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଚ୍ଛେଦନାମାନଙ୍କର କୃତିତ୍ବକୁ ଗର୍ବର ସହିତ ମନେ ପକାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଜିର ଏହି ଦିବସରେ ପୁନର୍ବାର ଆଶା ସ୍ବାପନପୂର୍ବକ ହୁଏ ନିଆ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟାନ୍ତର ମନୋଭାବ ସହିତ ଜାତୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଜାଣି ନେଇଥିବା ଶପଥକୁ ଆମମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧୀଭୂତ କରିବାକୁ ହେବ । ଜାତିର ଜନକ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଆମକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, “ଆମର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧିକାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ” । ଆଜି ଆମମାନଙ୍କ ଜାଣି ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ ଆସିଛି । ଆମେ ଜାତିର ଜନକ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଏହି ଉପଦେଶକୁ ଆମ ଚିନ୍ତା ତଥା କାର୍ଯ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଜାତିକୁ ସତ୍ୟ, ତ୍ୟାଗ, ସେବା ରୂପକ ହୁଏତ ମୂଳଦୁଆ ଉପରେ ପୁନର୍ଗଠନ କରିବା ।

ମହାତ୍ମାଜୀ, ଯାହାଙ୍କୁ ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଆମ ପାଠିକ୍ ଭାବେ ମହାମାନକ ରୂପେ ଅଭିହିତ କରିଥିଲେ, ସେ ଦେଶର ତତ୍କାଳୀନ କ୍ଷୟସାଧନକାରୀ ଗୋଷ୍ଠାବିଦ୍ବେଷ ଓ ଗୁଣାଭାବ,

“ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷତା, ଦିଆ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସୀ ଶୁଦ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ । ଆମର ଚ୍ୟୁତି କେବଳ ସେ ଆମ ଦେଶର ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତାର ଚିହ୍ନିତ୍ୱକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଜୀବନ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ଥିଲା । ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା, ସାଂପ୍ରତାୟିକ ଭାବନା, ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ଏବଂ ଦେଶ ତଥା ମାନବ ଜାତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆଘାତ ପରିହାର, ଯାହାକି ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଥିଲା, ସେହିଭଳି ପ୍ରତି ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ନିକଟତା ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ୱରୂପରେ ଗଠିତ ହେବା ଲାଗି ଏହି ମହାନ କରପୁତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର ଶ୍ରଦ୍ଧା ସ୍ଥାପିତ ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ୪୮ ଡିଗ୍ରୀର ବୟସ ବର୍ଷ ଅତିବାହିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କଠିନତା ଅତିକ୍ରମ କରିଛି ଏବଂ ପୂର୍ବପେକ୍ଷା ନିଜକୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରି ଉଠି ଚାଲିଛି । ଶତାବ୍ଦୀର ଚିହ୍ନ ସ୍ୱରୂପ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାମାଜିକ - ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି ମଧ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରିଛି । ସମସ୍ତ ବିଶ୍ୱରେ ଆମ ଦେଶ ଏବଂ ସମୁଦାୟ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିପାରିଛି । ଏହା ଆଗରେ ଯେ, ଆମେ ହାସଲ କରିଥିବା ସପକ୍ଷର ପ୍ରଶଂସନୀୟ, ତଥାପି ଆମକୁ ଆହୁରି ଦୀର୍ଘ ୨୫ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ହେବ । ୫୦ ବର୍ଷ ସ୍ୱାଧୀନତାର ପୂର୍ଣ୍ଣପାଳନ ଅବସରରେ ଆମେ ସପକ୍ଷର ଓ ବିପକ୍ଷର ପ୍ରତ୍ୟାଶାବଳୀ କରିବା ଲାଗି ସୁଯୋଗ ପାଇଛେ । ଏବେ ସମୟ ଆସିଛି ବିପକ୍ଷରୁ ଆମେ ଶିଖିବା ଏବଂ ଆମ ନାଗରିକମାନଙ୍କର, ବିଶେଷକରି ସୁଯୋଗ-ବୈତ୍ତ ଉପକାରୀ ଜୀବନମାନର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଅଧିକ ନିଷ୍ଠାପର ଉଦ୍ୟମ କରିବା ।

ଆମର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ମହିଳାମାନେ ଏବଂ ଐତିହାସିକ ତଥା ବୈପ୍ଳବିକ ଭୂମିକା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । “ଦେଶର ସୁପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ସହଯୋଗକରିବାର ଉପକରଣ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଯାହାକି ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ସମାନତା ଆଣି ପାରିବା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।” ୧୯୯୬ ମସିହା ମାନବ ବିକାଶ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ “ନାରୀମାନଙ୍କର ଉନ୍ନତ ବିକାଶର ଚିହ୍ନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦେଶରୁ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକାର କରାଗଲେ ଏହା ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ପରିବୃଦ୍ଧି ସହିତ ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ପ୍ରତି ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ସହାୟକ ହେବ । ଆମର ସମାଜବାଦୀ, ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ, ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଚିହ୍ନିତ୍ୱକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଦୃଢ଼ ବେଗରୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏହି ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଚିନ୍ତାରେ ଆସନ୍ତୁ, ଆମେମାନେ ଜାତିର କଲ୍ୟାଣ ଲାଗି ତଥା ଶାନ୍ତିର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ଲାଗି ନିଜକୁ ପୁନଃ ଉଦ୍ଧାରଣକୁ ଚାଲିବା ।

କରୁଡ଼ି

୪୯ତମ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ପାଳନ ଉପଲକ୍ଷେ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ବାର୍ତ୍ତା

ପବିତ୍ର ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ମୁଁ ରାଜ୍ୟବାସୀ ଭାଇଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ମୋର ଆଗନ୍ତବ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି ।

ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଆମ ଜାତୀୟ ଜୀବନର ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିବସ । ଆଜିକୁ ୪୮ ବର୍ଷ ତଳେ ଏହି ଦିବସରେ ଭାରତୀୟ ସଂବିଧାନ ଜାରିକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଭାରତବର୍ଷ ପୃଥିବୀର ସର୍ବବୃହତ୍ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରରୂପେ ପରିଗଣିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ ଦେଶକୁ ସାର୍ବଭୌମ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରୂପେ ଗଢ଼ିତୋଳିବା ପାଇଁ ଭାରତବାସୀ ଯେଉଁ ସଂଜ୍ଞା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଓ ଆଦର୍ଶ ନାଗରିକ ଜୀବନ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେଖାଇ ଥିଲେ ତାହା ଧୀରେ ଧୀରେ ରୂପାୟିତ ହୋଇଛି । ତଥାପି ସଂବିଧାନରେ ଘୋଷିତ ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଆଦର୍ଶ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂରଣ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ, ମୌଳିକ ଅଧିକାର, ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ବିଚାରଧାରା ଓ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂବିଧାନ ପ୍ରକ୍ଷେପମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନ ରହିଥିଲା, ତାକୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ ଆମର ସଂଜ୍ଞାକୁ ଆଜିର ଏହି ଦିବସରେ ପୁଣି ଥରେ ଦୋହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଭାରତବର୍ଷ ବହୁ ଭାଷା, ଜାତି, ବର୍ଣ୍ଣ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ସାମାଜିକ ବିବିଧତାକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ଅନେକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ହେଉଛି ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ବିଶେଷତା । ହିମାଳୟଠାରୁ କନ୍ୟାକୁମାରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ ଗୁଜୁରାଟଠାରୁ ଆସାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତର ୯୦ କୋଟି ଜନସାଧାରଣ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏକତାର ସ୍ୱରୂପେ ଗୁରୁ ହୋଇଛନ୍ତି । ଜାତି, ଧର୍ମ ଓ ଭାଷା ନାଁରେ ଆମର ଭାବଗତ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏକତାକୁ କେବେହେଲେ କ୍ଷୁଦ୍ର ହେବାକୁ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପାରସ୍ପରିକ ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ମୌଜୁତା ଓ ଗ୍ରାତ୍ୱ ସ୍ୱାମୀର ଅସଲ ସଂପର୍କ । ଏହାକୁ ପାଥେୟ କରି ଭାରତବର୍ଷ ପୃଥିବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ନିଶ୍ଚୟ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିବ ।

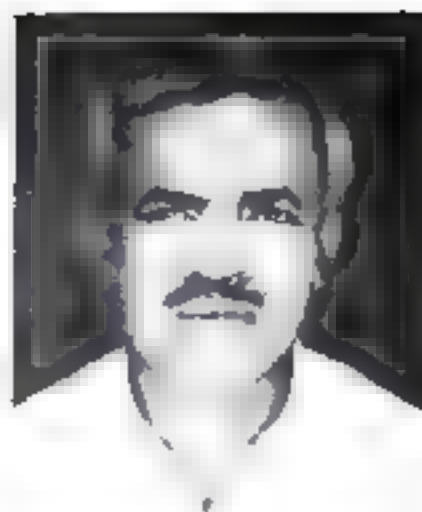
ଆମ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନତା ହେବାର ପଚାଶ ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ଆମେ ଚଢ଼ିତ ବର୍ଷ ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ପାଳନ କରୁଛୁ । ଜାତିର ଜନକ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଓ ଅନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରନାୟକମାନେ କ୍ଷୁଧା, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ଅସମାନତାକୁ ଦୂର କରି ରାମ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ ତାହା ଏବେ ବି ଅଧୁନା ରହିଛି । ଅକ୍ଷତା, ନିରକ୍ଷରତା, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ପୃଷ୍ଠହୀନତା,

ଘୋରୁକ, ବଧୂ ନିର୍ଦ୍ଦୀପନା ଆଦି ସାମାଜିକ କୁସୂୟା ଓ କୁସଂସ୍କାର ସମାଜକୁ ଘେରି ରହିଛି ।
 ପାରିବାରିକ କଳହ, ଶୁଦ୍ରତା, ସଂଜାଣ୍ଡତା ଓ ଭେଦଭାବର ଗର୍ଭକୁ ଆମେ ରୁଠିପାରିନାହିଁ ।
 ଆତ୍ମନିକଟା, ଭାଷାଭେଦ ବିଳାପ, ଜାତିଆଣ ମନୋଭାବ ଓ ଧର୍ମଗତ ବିଦ୍ୱେଷ ଆମକୁ ଜବଜିତ
 କରି ରଖିଛି । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସମୁଦେ ଦୂର କରି ଏକ ସୁସ୍ଥ ସମାଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଏକମତର
 ସଂଗ୍ରାମ ଲୋଡ଼ା । ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ,
 ଦେଶଭକ୍ତି ଓ ତ୍ୟାଗ ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ସେହି ଭରତର ମୂଲ୍ୟବୋଧଗୁଡ଼ିକୁ ପୁଣି ଅଗେ
 ଜାସ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗାନ୍ଧିଜୀ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ ସାଂସ୍କୃତିକ ଐତିହ୍ୟ ଓ
 ଶୈଳକମଳ ପରମ୍ପରା ଆମକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଭାବେ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇବ ।

ଆଜିର ଏହି ପବିତ୍ର ଦିବସ ପାଠକ ଅବସରରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଗାନ୍ଧୀଜୀଆମାନଙ୍କୁ ମୋର
 ନିମନ୍ତ୍ର ନିବେଦନ- ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଭେଦଭାବକୁ ପକ୍ଷରେ ପକାଇ ତେଜ ଏକମତର ଭାବରେ
 ଦେଶର ଏକତା ଓ ସଂଘଟିତ ସୁରକ୍ଷା ସହ ଭାରତବର୍ଷକୁ ପ୍ରଗତି ପଥରେ ଆଗେଇ ନେବା ପାଇଁ
 ସମସ୍ତେ ସଂଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୁଅନ୍ତୁ ।

କରୁଣିକ

ଧୂଳିଆ ପାଥାଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ
 ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ନେତ୍ରାନନ୍ଦ ମଲ୍ଲିକଙ୍କ
ବାର୍ତ୍ତା

ଧୂଳିଆ ପାଥାଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ମୋର ଆଗନ୍ତବ୍ୟ ଅଭିନନ୍ଦନ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି । ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ବେଶ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ସଦୃଶ । ସ୍ୱାଧୀନତାର ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଞ୍ଚ ମାସ ଏଗାର ଦିନ ପରେ ଭାରତ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାବରେ ଘୋଷିତ ହେଲା । ଏହି ଦିବସ ଆମକୁ ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ଆମେ ଆମ ଜାତୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପଥରେ କେତେ ଦୂର ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ପାରିଛୁ, ସେ ଦିଗରେ ଆମକୁ ସମ୍ୟକ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଏ । ସମ୍ବିଧାନରେ ଯେଉଁ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ରହିଛି, ତାହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଜର୍ଜରୀଭୂତ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷବିଶ୍ରାନ୍ତ ଆମେ ଆମର ଜର୍ଜରୀଭୂତ କୁଣ୍ଡି ଯାଇ ସଦାଓର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ନିଜର ଅଧିକାର ପ୍ରତି ଅଧିକ ସଚେତନ ହେଇ ଉଠୁଛୁ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଭଳି ମନୋଭାବ ପରିହାର କରି ଦେଶକୁ ସତ୍ୟ, ତ୍ୟାଗ, ସାଧୁତା ଓ ସେବାର ଏକ ଦୃଢ଼ ଶିଶିରୁମ୍ଭି ଉପରେ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ କରିବାର ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରକୃତ ସମୟ । ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଏଭଳି ଶତାବ୍ଦୀ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେବାକୁ ଯାଉଛେ, ଆମକୁ ଦେଶରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନତାବାଦୀ ଶକ୍ତି ଯଥା-ଅ ଛଳିନବାଦ, କାଟିବାଦ, ସାଂପ୍ରଦାୟିକତାବାଦ ଆଦି ଯାହାକି ଆମ ଜାତୀୟ ସଂହତି, ଏକତାବୋଧ ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି, ସେସବୁକୁ ଲୋପ କରି ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଓ ସଂଗଠିତ ଜାଗତବର୍ତ୍ତ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଓ ମାନବ ସମ୍ପଦରେ ଓଡ଼ିଶା ଏକ ସମୃଦ୍ଧ ରାଜ୍ୟ । ଆଜିର ଏହି ପବିତ୍ର ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସରେ ଆସନ୍ତୁ, ଆମେ ଉପକ୍ରମେ କେବଳ ଯେ, ଏଣିକି ଭେଦଭାବ ଓ ସଂଜାର୍ଯ୍ୟ ମନୋଭାବ ତ୍ୟାଗ କରି ନୂତନ ଉନ୍ମାଦନାରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ସମୃଦ୍ଧ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଭାରତର ଅଗ୍ରଣୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଅନ୍ୟତମ ଅଗ୍ରଣୀ ରାଜ୍ୟ ଭାବରେ ଉପଯୁକ୍ତ ମାନ୍ୟତା ପାଇପାରିବ ।

କରୁଛି

ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ : ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ

ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ

ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଚିରଚିତ ପାର୍ଶ୍ୱ ଆମମାନଙ୍କର ପ୍ରେରଣାର ଉତ୍ସ ହୋଇ ରହିବ । ସ୍ୱାଧୀନତାଠାରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମୁକ୍ତାବଳୀ ବିକିଷ୍ଣ ନାହିଁ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ ଚିରଜି ଭାବରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରାବଣ ଥିଲା, ଚିରଜି ଭାବରେ ଉଡ଼ିଗାଟ ଶ୍ରାବଣ ଥିଲା, ଲୋକଙ୍କର କହିବାର ଅଧିକାର ନଥିଲା, କେଶୁରାଜ ଅଧିକାର ନଥିଲା, ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱର ନିଲେଜକୁ ଚିତ୍ତିଶେଷ ଦେଖାଥିଲେ, ଚେଲ ଝରଣ ନରୁଥିଲେ, ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦେଲେ । ଉତ୍ତମପୁରରେ ଯୋଗଦେଲେ ଏସବୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ର, ସେମାନେ କେବେ କଷ୍ଟକଳି ପାରିବେନାହିଁ । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ଆଜି ସ୍ୱାଧୀନତାରେ ଭାରତ-ବର୍ଷରେ ଆମେମାନେ ବିଶିଳ ଅଧିକାର ପାଇଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ତାହାଗୁଡ଼ିଏ ଏ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆସିଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ଆଜି ନୂତନତାର ସହିତ ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଦରକାର । ଭାରତବର୍ଷରେ ଯେଉଁମାନେ ଚାଲି ଚାଲି ଫାଟିଗୁଣରେ ଚାଲିଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ, ଅତ୍ୟାଚାରର ସାମନା କରିବାକୁ ପଛେଇ ନାହାନ୍ତି, ପ୍ରତିଶେଷ ଏ ଦେଶକୁ ପଛେଇ ନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଆମର ନମସ୍ୟ । ଜାତିଆନ ପ୍ରାୟ ଚଳା ଭାଷାର ନାୟକ ଦ୍ୱାରାଗଳ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇଥିଲେ ଏ ଦେଶରବାସୀ ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ । ସେ ତାଙ୍କର ବିଚାର ବେଳେ ମୁହଁ କଣ୍ଠରେ ନହିଁଥିଲେ, ମୁଁ ତଥେ ଆତତାୟୀର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାହିଁ । ବହୁଭୂମିକୁ ଏହାଠାରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ବାଳ ବିଛି ହୋଇ ନପାରେ । ଭବପତ ଗାୟକୁ ଭାରତର କମିଶନ ବର୍ଷନ ବେଳେ ମା କୁ ହେଲା । ସେହିପରି ତାର ପ୍ରତିଶୋଧ ନିଆଗଲା । କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗାୟତାୟ ପୁରକ ଦେଶର ଆତ୍ମସମ୍ମାନକୁ ବଳିଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଆତ୍ମାକୁ ଆସିଛି, ସେ ନିଜର ଆତ୍ମବଳି ଦେଇ ଦେଶର ଆତ୍ମସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା କରିଛି । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରାରେ ୧୯୪୭ ଆନ୍ଦୋଳନ ସେତେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଳ ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାବଶୀଳ ମାତୃଭୂମିର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାଣ ବଂଚେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତ ଦେଖିବାକୁ ସେମାନେ ରହିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ଆତ୍ମବଳି ପାଇଁ ଆଜି ଆମେ ସଜିତ ।

ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷଙ୍କ ବହୁ ବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର କଟକ ସହରରେ , ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ମହାନ ଦାନ ଦେଇଛି ଜାକର । ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆସିବାର ପଡ଼ି କେତେଟି

ଦାଉଣ୍ଡ ଆସ, ତା ଭିତରୁ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷଙ୍କର ଗତିତ ଆଜକୁ ଦିନିକିଏ ଅନ୍ୟତମ । ଭାରତର ସୈନ୍ୟ ବାହନୀ ଭିତରେ ଏହା ଏକ ବିଦ୍ରୋହର ବହି ଭାବରେ ଚଳିଥିଲା ।

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଦାଉଣ୍ଡର ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ନିରାଶିତ କରିବାରେ ବହୁତ ସାମାନ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରହକୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆଣିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସମ୍ବଲପୁରରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କଟକ, ବାଲେଶ୍ୱର, ଭୁବନେଶ୍ୱର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଂଗ୍ଗେସରେ ପୋରାଦେଇ ଥିଲେ । ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ଚାନ୍ଦିଶେଖର ପଟ୍ଟନାୟକ, ଉପକୁଳେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ୟାମ ମହାପାତ୍ର, ଭାରତୀୟ ମହାପାତ୍ର, କଟକସ୍ଥ କୌଣସି, ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିରାଶିତ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ୧୯୨୦ ମସିହାରେ ନାଗପୁର ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଯାଉଥିଲେ । ପରେ ପରେ ସେତେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଥିଲା, ସେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗ ଦେଇ ସୁରକ୍ଷା ନେଇ ଯାଉଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାଥଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଶୁଦ୍ଧରେ ଚାଲିବା ପାଇଁ ପଛେଇ ନଥିଲେ ।

ମୂଖ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଯେଉଁ ଗାତ ରେଖାଥିଲେ, ତାହା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଆମମାନଙ୍କୁ ଲବ୍ଧ ହେଉ ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ପ୍ରାଣୀ ପାଉରେ, ତା' ପୂର୍ବଦିନ ରାତିରେ ସେ ରେଖାଥିଲେ, ଆଜି ଭାରତ ମାତାଙ୍କ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ମୁଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାବ ଦେଲି । ଏହାଠାରୁ ବଡ଼ ନୂତନତା କିଛି ନାହିଁ । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ସହିତ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣ କେବେବେଳେ ସମାଜୋତ୍ତର କରିନଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଜଷ୍ଟ ହୋଇ କରିବାକୁ ଯେଉଥିଲା । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ଆସିବା ପରେ ପରେ ଗୋଟି ରାଜବିଦ୍ରୋହ, ତା'ପରେ ପରେ ବହୁ ଭଗବତ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଧରଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ପାଇବ ଏବଂ ତାର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏଙ୍କ ସମସ୍ତ ବିପ୍ଳବ । ଭାରତୀୟ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକଙ୍କୁ ନିଆଗଲା ନାହିଁ । ସବୁଠି ରେଭିନେଣ୍ଟ ରହିଲା । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶାର ରେଭିନେଣ୍ଟ ରହିଲା ନାହିଁ, ଫାଇବ ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ରହିଲା ନାହିଁ । ତା'ର ଏକମାତ୍ର ଦାଉଣ୍ଡ ହେଲା ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକମାନଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହ । ସୁମୁସର ବିଦ୍ରୋହ ପରେ କଟକମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ନିଆଗଲା ନାହିଁ । ପାଇବ ମାନଙ୍କୁ ନିଆଗଲା ନାହିଁ ।

ଦ୍ରବ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରର ସାହାଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । କେବଳ ଚର୍ଚ୍ଚାକୁ
କରିବା ଶେଷ କରିବା । କଟକ ପୁସ୍ତକ ଚାନ୍ଦିଆରୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଟା ୨୬ ମଣିଷଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଚର୍ଚ୍ଚା । ଏହାକୁ କେବଳ ବ୍ୟାଧିରୁ ରକ୍ଷା
ପରେ ଆମେ ଆଜି ଯେଉଁ ସୁଯୋଗ ପାଇବେ ସେ ସୁଯୋଗରୁ
ସବୁକିଛି କରିବା ସମ୍ଭବ । ଯେଉଁମାନେ ଶରୀର ଦେଖିବେ,

ଯେଉଁମାନେ ବ୍ୟାଧିରୁ ଦୂରରେ ରହିବେ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମେ ସମାନ
ଦେଖିବା ବଳବାର ଆମେ ଦେଖିବା ଦରକାର, ଯେଉଁମାନେ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ
ଯେପରି ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ମନେ ଅପସ୍ମାରିତ ହେବାକୁ ଦେବା ନାହିଁ ।
ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ମାନ ଦେଖି ଚିନ୍ତାଚାରୀଙ୍କର ସମ୍ମାନ

୧୯୯୭ ମସିହା ୧୮ ଜୁନୀ ଏବଂ ୧୯୯୮ (ଉପର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଲବ୍ଧି) ଉପଲକ୍ଷେ କଟକ
ଉପକ୍ରମରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ କଟକରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରବଚନ ଗ୍ରହଣକୁ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବସ ମହୋତ୍ସବ

କଟକ ଚାନ୍ଦିଆରୀ ଏ ଚାନ୍ଦିଆ ଦିନ ଶ୍ରୀମାତା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଉପକ୍ରମରେ ଲାଜ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା
ସଂଗ୍ରାମୀ ସମିତି ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ଆୟୋଜିତ ଏକାଦଶ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବସ ମହୋତ୍ସବରେ ଓଡ଼ିଶାର
ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଯେମାନଙ୍କ ଦିଶ୍ୱାସ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥିରୂପେ ଯୋଗ ଦେଇ ଏହି ମହୋତ୍ସବକୁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ
ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଦିଶ୍ୱାସ ନବ ଉଦ୍ଘାଟନ ନିର୍ମାଣ କଂପ୍ଲେକ୍ସ ମହତାବଙ୍କ ଚିରୋଧାନ
ଦିବସକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବସ ମହୋତ୍ସବ ଭାବେ ପାଳନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷିରେ ଜାକର ସୁଚି ଚାନ୍ଦିଆ କଲି
ଚିରେ ଯେ କା ମହତାବ ଥିଲେ ତେଣୁ ଏକାଦି ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ, ଯାହାଙ୍କର ବିଷୟରେ ଯେତେ
ବୁଝିପାରୁଛୁ ତେଣୁ ମଧ୍ୟ ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ଦୂରରେ । ସେ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଏକ ସର୍ବଭାର ସଂପଦ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ । ସେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ
ଚିରେ ଯେ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ମହତୀୟ ଗାନ୍ଧିଜୀ ନେତୃତ୍ୱରେ ଯେଉଁ ମହାପୁରୁଷମାନେ ଉଦ୍ଘାଟନାକୃତ
ରାଜ୍ୟ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ତେଜ ଶକ୍ତିର ଯୋଗଦାନକରି, ସେମାନଙ୍କର ନୀତି ଓ ଆଦର୍ଶରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଯୁବପାଠି
ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବା ଉଚିତ । ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତା ୫୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଳନ କରୁଥିବା ବେଳେ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ପ୍ରଗତି ଆସଇ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଶାକରୁଥିବା ଶେଷପାରିନାହିଁ । କାରଣ ଦେଶର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ବନ ବିକାସୋପାୟ
ଓ ନିର୍ମିତ କୂଳ୍ୟାବେଶରେ ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ଆଜି ଦେଶ ଏକ ବିପଦ ଜନକ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ
ଯାଉଛି । ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ଦେଶର ଏକତା ଓ ଗର୍ବରାଜ୍ୟକୁ ବଳାୟ ଗର୍ଭା ପାଇଁ ଆଜିର ଯୁବପାଠିକୁ
ନୂତନ ବିକାଶର ଦେବାକୁ ଶ୍ରୀ ଦିଶ୍ୱାସ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଅବସରରେ ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଦିଶ୍ୱାସ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ନୂବ ଆବୃତ୍ତ ଗରପୁରୁ ପ୍ରକାଶିତ 'ବାଳର ସେନା' ପୁସ୍ତକଟିକୁ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଅବତାରା ରାମମଣ୍ଡା ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ ରାଉତରାୟ କଂ ମହତାବଙ୍କ
ସୁଚି ଚାନ୍ଦିଆ କରି ନବ ଉଦ୍ଘାଟନ ନିର୍ମାଣରେ କଂ ମହତାବଙ୍କ ଅବତାରା ଅବତାର ରହିଛି ବୋଲି କହିବା ସମେତ
ସେହି ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଉପ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଦିଶ୍ୱାସଙ୍କୁ ଆବର୍ଣ୍ଣଣ
କରିଥିଲେ ।

ଏହି ମହୋତ୍ସବର ମଣିପୁରର ପୂର୍ବତନ ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ
ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ବିଭାଗୀ ପଣ୍ଡିତ୍ରାୟା ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରି କଂ ମହତାବଙ୍କ କର୍ମମୟ ଜୀବନ ଉପରେ
ଆଲୋଚନା କରିବା ସମେତ ସେହି ସଂପ୍ରତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦେଶର ଅସ୍ଥିତ ଅସ୍ଥିତ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଜାତିର
ଜନକ ମହତୀୟ ଗାନ୍ଧିଜୀ ସେନା ଯେଉଁମାନେ ଶରୀର ଦେଖିବେ, ସେମାନଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ
ହେବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଉପକ୍ରମର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦିଶ୍ୱାସ ଶ୍ରୀ ଦିଶ୍ୱାସଙ୍କୁ ଉଦ୍ଘାଟନ, ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଶ୍ରୀ
ପ୍ରମୋଦ ମୋହନ ମିଶ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ରମା ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗ ଦେଇ କଂ ମହତାବଙ୍କ ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରତିଭାର
ସୁଚି ଚାନ୍ଦିଆ କରିଥିଲେ

ପ୍ରଗତି ପଥେ ଭାରତ

ଶ୍ରୀ ପଦାଶି ପଟ୍ଟନାୟକ

ମହାତ୍ମାଜୀଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନର ଭାରତ

୧୯୨୧ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ଲୋକେ ଶୁଭ୍ର ପ୍ରବେଶିତ ହେଲେ । ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ଭାଷା ବୁଝା ହୋଇଥାଏ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସହିତ । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ମାନ୍ନାଙ୍କ ପ୍ରବେଶ, ମଧ୍ୟ ପ୍ରବେଶ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରବେଶରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ ଓଡ଼ିଆଭାଷୀ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଗ ନାନା ଅବଦେଶୀ ଓ ବିଦେଶୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆମାନେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ଜାଣି ନାହିଁ କେହି ଭାରତର ବହୁତାଂଶ ନିଜ ଗର୍ଜନ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହିପରି ପଞ୍ଚିକ୍ଷଣରେ ମହାତ୍ମାଜୀ ଭାରତୀୟ ଭାବନାରେ ନେତୃତ୍ୱ ସ୍ୱରୂପ କରି ଓଡ଼ିଶାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଆଣିଥିଲେ ଆମର ସମସ୍ୟାକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଅନୁଭବ କରିବାପାଇଁ । ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିକଳ ହୋଇ ଲେଖିଥିଲେ - "ଓଡ଼ିଶାରେ କଦାବର ବୃଣା ଦେଖି କୋଣି ମୁଁ ପ୍ରହୁତ ଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଯାହା ଦେଖିଲି, ତାହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଭାଷଣ । ସେହି ଅସି ଫାହାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଆଉ ପିତାମାନଙ୍କର କରୁଣ କେତେକା କେତେକ ବି କୁଣ୍ଡିତ ହେଲେ । ସେମାନେ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ି ବସୁଥିଲେ, ଆମେ ଶାନ୍ତ ଚାହୁଁ । ଏହିଭଳି ଲୋକଙ୍କର ପାଖରେ ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥ କଣ ଥାଉପାରେ ?"

ସ୍ୱାଧୀନତାର ଆଦି ପତାକାବର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପର ପାଉଁଶି କରାଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ କେତେକର୍ଣ୍ଣ ଧର୍ମ ଓଡ଼ିଶାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ ମରୁଡ଼ିର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଜନମାନସକୁ ଅସ୍ଥିତ ଓ ବିଚଳିତ କରି ଉଠୁଥାନ୍ତେ । ଏହି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପ୍ଳାବକୁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଲୋକମାନେ ଲଜାର ପାଇବାର ବାଟ ଦେଖିପାରିନାହାନ୍ତି । କେବଳ ଓଡ଼ିଶା କାହିଁକି, ଭାରତର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବଣିତ୍ର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ବିଭବ ପରିଣତି ଆଜି କାହାଣୀ ଅଭିଭାବରେ ପରିଣତ ହୋଇଅଛି । ତାରିକ୍ୟର ସାମାନ୍ୟତା ଚଳେ ଭାରତର ଲୋକେ ଗୋଟି ଲୋକ ଏବେ ମଧ୍ୟ ତାହା ବିକଳ ହୋଇ ତାଙ୍କର ବିଚାରବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟତାର ପ୍ରଧାନ ମାନ୍ୟତା ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କର ଭାରତ ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଥିଲା ଏହିପରି - "Let new India arise - out of the peasants cottage, grasping the plough; out of the huts of the fisherman, the cobbler and the sweeper, let her spin from the grocer's shop, from beside the oven of the fritter - seller. Let her emanate from the factory, from marts and from markets. Let her emerge from groves and forests, from hills and mountains."

ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀର ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ଇତିହାସରେ ଅନ୍ଧାରନାଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଶ୍ୱାସୀଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଛି କେହି ସ୍ୱାଧୀନ କରିବାକୁ ହେବ । ମାତ୍ର ଏହା ସବୁ କୋଟି କୋଟି ଭାରତବାସୀ ଏବେ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବୁ, ନିରକ୍ଷର, ଶୋଷିତ ଓ ଅବହେଳିତ । ତମାକର ମୁଣିମେଘ ଲୋକ ଅଧିକାଂଶ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଶାସନ କରୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ହାଥଳ ଯାତାର ସମସ୍ୟା, ପର୍ବତୀ ଶିଳ୍ପ ଓ ସାମ୍ବାଦିକ ସୁବିଧାରୁ ଯେ ବଞ୍ଚିତ, ସ୍ୱାଧୀନତାର ମୂଲ୍ୟ ସେ କଣ ବୁଝିବ ? ଜାଣିବା ସମ୍ପାଦକେ "ସ୍ୱରାଜ୍ୟ"ର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ -

"More withdrawal of the English is not Independence. It means the consciousness in the average villager that he is the maker of his own destiny, he is his own legislator through his chosen representatives." (Young India- Feb. 13, 1930)

ଲୋକା ଛାଡ଼େଇମାନେ ବିଦାର ନେଇ ତାଙ୍କ ହାତରେ କଳାହେମାନେ କେତେକ ଶାସନ କୋରା ହାତରେ ଉଠୁଛନ୍ତି । ଭାରତ ହେଉଛି ପୃଥିବୀର ସର୍ବବୃହତ୍ ଗଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର । ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକା ଗାନ୍ଧୀମାନଙ୍କରେ ଗଭୀର ସାମ୍ବାଦିକ ବିପ୍ଳବ ହୋଇ ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିପଳ ହୋଇଥିଲାବେଳେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ୱାସନୀୟ ବିଶ୍ୱର ଯେ ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରତନ୍ତ୍ରରେ ଉପତ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆସନ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ । ଭାରତର କେତେକ ପ୍ରତ୍ୟେକା ରାଜ୍ୟରେ ଲାଜତନ୍ତ୍ର, ସାମ୍ବାଦିକତା ଓ ଏକତ୍ରତାଦ ଲାଜତ୍ର ଉତ୍ତୁକ ସମୟରେ ବିଶ୍ୱାସ ଭାରତବର୍ଷରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପରାକ୍ଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ଏହି ଦେଶରେ ୧୮ ବର୍ଷ ଉପସର ନାଗରିକଗଣ ଲୋକ ଅଧିକାର ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଭବ ସବୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତେ ନାନା ଦୋଷ ଦୁର୍ବଳତା ବିଶ୍ୱାସୀନ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଚଳିତ କରିଥାଏ । ଗଣତନ୍ତ୍ର ହେଉଛି ବହୁ ମନ୍ତ୍ର ଶାସନ । ଆମ ଦେଶରେ ପଞ୍ଚାୟତ ରାଜର ପରାକ୍ଷା ଚାଲିଛି । ମାତ୍ର ତାହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସପକ ଯୋଗ ପାଇ ନାହିଁ । ଏହି ସଂପର୍କରେ ଟେ ପାଞ୍ଚାୟ ବିଚାରାୟକ କହିଥିଲେ - "The Control of the Organisation of power by the Common man." (Lindsay) ବାସ୍ତବିକ ଭାଷାତନ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଶତ୍ରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶମଳ ଆଡ଼ିପାରି ନାହିଁ ।

ଦିବ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ମଙ୍ଗଳପଦ ଯେ ପ୍ରହର ପକ୍ଷେ ଲୋକମନ୍ଦଳ
ପଶିତାଶ୍ରୟ ହେଉନାହିଁ, ଏହି ଚିହ୍ନସମ୍ବେଦ ତିହା କହିବାକୁ ସମର୍ଥ
ଆସିଲାଣି । ଦିବ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଣାବଳରେ ଦିବସକୁ ଦିବ ଅବସାଧ ପ୍ରକଟଣ
ଏବଂ ପ୍ରାଣାଧାରୀମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣର ଅନୁଭବ ହେଉଅଛି । ଏହି ଅଭିହିତ
ପ୍ରାଣାଧାରୀ କର୍ମକ୍ଷମ ଲୋକସମାଜ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନେଶ୍ଵର ଆଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କରେ
ପ୍ରତିନିଧି ହେବାକୁ ଯେଉଁର ଗତି ବଢ଼ିଛି । ଅଧିକ ଜ୍ଞାନୀରେ ବୁଧାନ୍ତ
ପ୍ରାଣୀ ଦିବ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଦିଶି ଗଣତନ୍ତ୍ରକୁ ପ୍ରାପ୍ତବଳରେ ବୁଦ୍ଧାବସିତ କଟିକା ପ୍ରାଣୀ
ଉଦ୍ଭାବ । ଅର୍ଥବତ ଓ ନାୟକବଳ ଅପ୍ରାପ୍ତଯୋଗ ବଳା ଯୋଗୁ ପ୍ରହର
କଳାତ ପ୍ରତିପଦିତ ହେଉ ପାରୁନାହିଁ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା ହେଉଥାଏ ।
ହେବେ ଏହିସବୁ ଦୃଢ଼ବଳା ସତ୍ତ୍ୱେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଦିବ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଯେ ମହିମାମଣ୍ଡିତ
ହେବ, ଏଥିରେ କିନ୍ତେବଳ ଅବଶ୍ୟକ ଭାବେ ନାହିଁ ।

ଦ୍ରାଘାଳ ଶାବରଣ ଉଦ୍‌ଭୂତ ଯୋଗୀ ଅବଦାନ ଯେଉଁ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ
ବିଶ୍ୱକେଶ ସମ୍ପଦ ସଂଗ୍ରାହ । ଶ୍ରୀକେଶ ଉଦ୍‌ଭୂ ଶାବରଣ ଏହି ଗରାଡ଼
ବେଶ ନୀଳାୟତ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଦୂତା ପ୍ରାନ୍ତେ ଲୋକପ୍ରସାଦ ବଜ୍ରାୟ । ୧୯୪୩
ମସିହାରେ ଶେଷପ୍ରଥ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଦ୍ରାଘାଳ
ଭାବରବ୍ୟୟେ ସବୁଜ ଶିଥିଳ ସାମରଣ ଶେଷ ପ୍ରାନ୍ତେ ଶାବରଣ ଶାବରଣ
ସାବରଣୀ ଲୋକ ପାଞ୍ଜି ନବେ ପ୍ରାଣାୟତା ଶାବରଣ ଅବଦାନ
ଶାବରଣୀ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଶାବରଣ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନେ ଦିଶିବ ସବୁଥିଲା ।

ଦତ୍ତାତ୍ରିୟାବତ ଏହି ବେଳରେ ଭାବନାସୁଅ ଭାବପଥ
 ବହୁଥିଲା ସ୍ନାନକ୍ରମେ ଯନ୍ତ୍ରଦେବତାରେ ଭବ୍ୟଧାରଣା ଶେଷିତ
 ଓ ଶାସ୍ତିତ ହେଉଥିଲେ । ଭାରତ ଚଳାଚଳଚ୍ଚେତ୍ର ଏହି ଭାବନାମାଧ୍ୟମ
 ଦେଖିବା ଅନୁଭବେ ସ୍ବାଧୀନତାକୁ ସ୍ବପ୍ନାବସ୍ଥିତିରେ ଗ୍ରହଣେ ଦୃଢ଼ତା
 ଏହି ବେଳକୁ ଅବଶ୍ୟକ ଭାବରେ ଗହ ଗହ କରି ଦେବା ପାଇଁ ଚକ୍ରାନ୍ତ
 କରିଥିଲା । ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ଯୋଗୁ
 କଳାକାର ଭାବନାସୁଅକୁ ଶେଷ କରିବାକୁ ପାରିଥିଲା । ଅନ୍ଧାର
 ସ୍ନାନକ୍ରମେ ସାଧାରଣ ସ୍ବରୂପରେ ଆସିବାକୁ ଲାଗି ଯେଉଁଥିଲେ,
 ୧୯୭୯ ମସିହା ଦୁର୍ଗା ପୂଜାରେ ଲାଗିଲେ ଦୀର୍ଘ କାଳପ୍ରସଙ୍ଗ
 ଏ ବେଳରେ ଅନୁଭବି ଶେଷରେ ଥିଲା ଅନ୍ଧାର କହେଉଥିଲା
 ସବୁମିତ୍ର । ସାଧାରଣ କରିବୁ ପୁଣି ଦୃଢ଼ତା ଦୃଢ଼ତାରେ
 ଦେଖିବାକୁ ଯେବା ପୁଣି ଲାଗି ଅନୁଭବି ଦେଖିବାକୁ ଯେବା
 ଲାଗି ଯାଉଥିଲା ,

[illegible]

ଶ୍ରୀମଦ୍ଦେବେନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ରୀପୁତ୍ରଙ୍କ ଇନ୍ଦ୍ରାଗୋଷ୍ଠ ଲେଖନୀଟି ପ୍ରୟୋଗ କରି
ବହୁତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚିକାଗାଥାମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାନ୍ତେ କରି ରଖିଥିଲେ ।
ସ୍ବାଧୀନ ଭାବେ ଏହି ଲେଖନୀଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ବର ଉତ୍ତୋଳନ କଲେ
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତ ଦେଶରେ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିକ ତାବନରେ ନାନା କୁସଂସ୍କାର ଓ
ସର୍ବଜାତର ଶ୍ବର ଗାନ୍ତପ ଲଭୁଥିଲା । ସ୍ବାଧୀନ ଭାରତରେ ବହିର୍ତ୍ତ
ଜାତିମାନଙ୍କର ଗାନ୍ତପ ଓ ସ୍ବାଭିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଚାରୁଭାବେ
ପଦକ୍ଷେପ ଦେଖି ସ୍ବାଧୀନ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଘଟଣାକାଳରୁ ଗଣ୍ଡା କରୁ ଉଦ୍ଧାରକୁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିପ୍ରଧାନ ଦେଖାଦେଇ ସାମିତ ରହିଥିଲେ । ଆମର ଗଣ୍ଡାଙ୍କ ସଂପଦ ଆଦରଣ କରି ସେମାନେ ଶିକ୍ଷପ୍ରଧାନ ହୋଇ ଆମକୁ ଶେଷ ଶକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ସୁଖର ଇଆ, ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ ଶିକ୍ଷକ ବିଜ୍ଞାନ ଅଟେ ଉଚ୍ଚମାନ୍ୟ । ଏହା ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟତମ ଶିକ୍ଷପ୍ରଧାନ ଦେଶଭାବରେ ଗଣ୍ୟ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଖୋଲାଅଛି । ବିଭିନ୍ନ ନବୀନତା ଯୋଜନା କରିଆରେ ଦେବଦଳ ନବସଂସ୍କରଣ ଉପସ୍ଥଳ ବିନିଯୋଗ ହୋଇନାହିଁ, ବିଦେଶରୁ ଉପାଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଜ୍ଞାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଦେଶର ବୃହତ୍ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗରେ ଉନ୍ନୟନ ହୋଇପାରିଛି । ପରାଧୀନ ଭାରତରେ ଉପାଦାନ ସୁରକ୍ଷିତ ମଧ୍ୟ ଉପାଦାନ ଉପରେ ଆଧିକାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଉପାଦାନ ଭାରତ ଆଦି ଶିକ୍ଷକ ଭାବିତରା କୌଶଳ କରିଆରେ ଶିକ୍ଷାକାଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପାଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନେବଦଳ ଶ୍ରମ ହୋଇନାହିଁ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରୁ ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରେରଣ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରିପାରିଛି ।

ବାଧ୍ୟାନ ଭାଗରେ ଦିଆଯାଇ ଲେଖକଙ୍କ ପୁସ୍ତକ ପୃଥକୀକରଣ
ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ କରି ପାରିବେ । ଭାରତ ସରକାର ମାଗିଥିବା ମୋ ନାମ
ଅଠକ ଚାଉଳରେ ଲାଗିଥିବା ଯେ ଖାଉଳଠାରେ ତାର ପୁଅମ
ଠକମାୟୁ ପରାଜା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତ ସରକାର
ପୃଥକୀକରଣ ଅଠକମାୟୁରେ ଲାଗୁ ।

[illegible]

ସାଧାରଣ ଭାବରେ କେତେକ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶପତ୍ର
 ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ । ୧୯୭୦ ସାଲରେ ଆମ ଦେଶରେ ୫୮, ୧୧୭
 କୁମାର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ୧୯୮୨ ସାଲରେ ତାହା ଶେଷ
 ୧୩, ୨୨, ୩୦୦ । ୧୯୮୨ ସାଲରେ ମାଗଣା କି ମାଗଣା ସଂଖ୍ୟା
 ୨୧, ୨୩ ଶିକ୍ଷାରେ ୧୯୮୨ରେ ତାହା ଶେଷ

୩,୪୮,୨୪୦ । ସେହିପରି ୧୯୫୦ ବାରରେ ଭାରତରେ ସାରକେଇର ସ୍ୱାଧୀନ ବ୍ୟୟ ଥିଲା ୧୦,୪୯,୦୦୦; ୧୯୯୬ ବାରରେ ତାହା ହୋଇଛି ୮୯,୦୭,୦୦୦ । ଭାରତରେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ବାର୍ଷିକ ଆୟ ୧୯୫୦-୫୧ରେ ୯,୨୩୮,୮୮ ଟା ଥିଲାବେଳେ ୧୯୯୫-୯୬ରେ ସରକାରୀ ଆୟର ପରିମାଣ ହେଉଛି ୯୩୨ ୧ ୪୧ ଟା ।

ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ରଖି ବରାଯାଇଥାଏ । ଆମ ଦେଶରେ ପରାଧୀନ ଭାବରେ ଶିଶୁବଳ ମୃତ୍ୟୁହାର ବହୁତ କମିଯାଇଛି ଏବଂ ବଞ୍ଚିବାର ବୟସ ଆଶାତ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ । ୧୯୪୬ ବାରରେ ସରକାରୀ ବୟସକୀର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ୨୯ ବର୍ଷ । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ୧୯୯୬ ବାରରେ ଭାରତୀୟର ସରକାରୀ ବୟସକୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ଅଠବଳ ବର୍ଷ ।

ପରାଧୀନ ଭାରତବର୍ଷ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଗ୍ରହ । ଓପିନିଭେଣ୍ଟିବ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ର ଏହି ଦିଗକୁ ଅବହେଳା କରିଥିଲେ । ଶିକ୍ଷା ପ୍ରସାର ହେଲେ ବିଦେଶୀ ଶକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବଳ ଜନଜାଗରଣ ବଢ଼ିବ ବୋଲି ଅର୍ଥନୈତିକ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମତ ହେବାନାହିଁ, ସେହିପରି ସେମାନେ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାପ୍ରତି ଅବହେଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ୧୯୪୬ ବାରରେ ଭାରତରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟୟ ଥିଲା କୋଟିଏ । ମାତ୍ର ୧୯୯୬ ବାରରେ ତାହାର ବ୍ୟୟ ହେଉଛି ୨୨୦ ଏବଂ ସମୁଦାୟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟୟ ହେଉଛି ଆଠହଜାର ।

ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ ନାମମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ସାପେକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କେତେକ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଭାବରେ ଝିଅ ଜନ୍ମକୁ ଅସ୍ତ୍ର ଭାବେ ବିରାଟ କରାଯାଇଥିଲା । ଯୌବନ ସମ୍ପର୍କରେ ଜନସାମାଜିକର କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥିଲା । ବିଧବାମାନେ ବିବାହ କରିପାରୁ ନଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ସୁବଳରେ ଏକ ପ୍ରକାର ବଢ଼ିକାର କାଳର ବିଚାରରାଜ ହେଉଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଉପଶିକ୍ଷାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ସୋପାନ ଆଉ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସମାନ ଶୈଳୀଭାଷାର ଅଧିକାରୀ ହେଉ ପାରୁନଥିଲେ । ପୁରୁଷମାନେ ବହୁ ବିଭାଗର ସୁଯୋଗ ଗ୍ରହଣ କରି ନାରୀକୁ କେବଳ ଶୈଶବ ବୃଦ୍ଧ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ।

ମାତ୍ର ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ ନାରୀମାନେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ପରି ଚିନ୍ତିତ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ ଅଧିକାର ଉପଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ଯୌବନ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଆଜିର ସମସ୍ତ ହୋଇଅଛି । ସେମାନେ ଛାତ୍ରପତ୍ର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ବହୁବିଧତ୍ୱକୁ ଆଜିର ନାରୀ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଉଅଛି । ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ନାରୀମାନେ ଆଜିର ସମାଜ ଜୀବନରେ ବଢ଼ିବ ଗୁଣିବା ଗୁଣ କରୁ ନିଜର ଶକ୍ତି ଓ ପ୍ରତିଭାର ପରିଚୟ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ଏହି ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ପ୍ରଗତି ଉପରେ ଜାଣି କହୁଥିବା ସମସ୍ୟାର ଘେରରେ ଦେଖିବାକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟତା ଓ ଉପାଦାନ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷର ଶକ୍ତି ଯୋଗ୍ୟ ନାହିଁ । ଦିନକୁ ଦିନ ଧନୀ, ଅଧିକ ଧନୀ ହେବାରେ ଲାଗିଛି ଏବଂ ବରିଦ୍ୱାରା ବରିଦ୍ୱାର ହୋଇ ଦୁଃଖ ଲୋଭ ବହୁଅଛି । ଦେଶର ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିକୁ ଅସ୍ୱାଭାବ କରାଯାଇପାରେ, ମାତ୍ର ବର୍ଷ ବ୍ୟବସାୟ ଅବ୍ୟ ପାଇଁ ଯୋଗୁ ଜନସାଧାରଣ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ । ଆୟର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରତିଶତ ହେଁ ମୁଦ୍ରା ମୂଲ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ହୁଏ ଯେଉଁଠାରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ସୀମା ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ବିଷୟ ହେଉଛି ଏହି ଦିଗର ଦେଶରେ ଚାହାଣ ଚଳିଥିବା ଅଭାବ । ଚାହାଣ ବ୍ୟତି ଆଜି ବିପଦପଲ, ଧର୍ମଗତ ଅସନ୍ନତା ଓ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ବିରାଗିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ସ୍ୱାର୍ଥପର ଗଢ଼ନୀତିକମାନେ ଏହାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ କରିବାକୁ ହୁଏତ ହେଉନାହିଁ । ବହୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗତିଆଣ ଓ ଗୋଷ୍ଠିଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଜନଜୀବନକୁ କହୁଥିବା କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ଉତ୍ପାଦନ ଚାହାଣରେ ଗହୁ ପ୍ରସାରଣ କରି ସମାଜକୁ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଅଛି । ଅପରାଧ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ବ୍ୟବସାୟର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶକୁ ପଛ କରିଦେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାକର । ଜଗର ବାବଦର ରାଜପଣରେ ନାରୀ ଦିନକୁ ଦିନ ଗହମ କରୁନାହିଁ । ଯୌବନ ଚଳିତ ବ୍ୟବସାୟ, ନାରୀପଣ, ମଦ୍ୟର ପ୍ରସାର, ଶମାଜର ଅପପ୍ରୟୋଗ, ପ୍ରବୃତ୍ତି, ଅପରାଧୀମାନଙ୍କର ନିରାଶ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରଭୃତି ନାମ ଅଭିଭାବରେ ଆମର ସମାଜ ଜୀବନ କରୁଛି । ଉପରୋକ୍ତ ଜନଜୀବନର ସମସ୍ତ ନିଷେଧ ସମାଜକୁ ଏହି ନୀତିମା ଦୂର ହେବାନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଭାବରେ ଲୋକମାନେ ନିଜର ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁଠି ଲୋକମାନେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାପରେ ଲୋକଜୀବନର ଲୋକପ୍ରତିଷ୍ଠାମାନଙ୍କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରିବେ, ସେହିଦିନ ସମଗ୍ର ଭାରତୀୟର ଅପପ୍ରୟୋଗ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଦେଶରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନର “ରାମରାଜ୍ୟ” ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରିବ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ କଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁରାସ୍ୟ — “Real swaraja will come not by the acquisition of authority by a few but by the acquisition of the capacity by a to resist authority when it is abused. In other words Swaraja is to be obtained by educating the masses to a sense of their capacity to regulate and control authority.”

ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ
କେନ୍ଦୁଝର କଲୋନୀ, ଜଳିକା ରୋଡ୍
କଟକ - ୮, ଓଡ଼ିଶା

[illegible]

ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଶାଳ ଗହର, ମହତ୍ତ୍ୱ
ହୁଏ । ଆମ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରମୁଖ ସାମ୍ୟ ଏବଂ ତା'ର ଶ୍ରମଦାନର ଦିଗେ
ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟର ଶାସ୍ତ୍ର ଆଧାରର ଧାରା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗହରୀ ଭାବେ
ଏହି ସାହିତ୍ୟର ମାନ ଶାସ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରୁ । ସାହିତ୍ୟର ଏହି ଶାସ୍ତ୍ରର ସାମ୍ୟ
ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗହରୀ ଭାବେ, ତାହା ପ୍ରମୁଖ ସାମ୍ୟ ହୁଏ
ଆମ ସାହିତ୍ୟର, ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାହିତ୍ୟର ସାମ୍ୟର
ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗହରୀ ଭାବେ, ତାହା ପ୍ରମୁଖ ସାମ୍ୟ ହୁଏ

[illegible]

କମଳାକାନ୍ତଙ୍କ ଚାକରରେ ଦିବିନ ପ୍ରାଣର ପଡ଼ା-ସାମଗ୍ରୀର
ନୂତନ ରୂପାନ୍ତର ପରିଚାଳନା ପଡ଼ିବି ସଂଗ୍ରାହଣ। କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ
ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକୁପେ ମଧ୍ୟ ପିଣ୍ଡ ହେବ ବୈଦିକ ସମ୍ପାଦକପ୍ରାଣୁ ଦିବିନ
କବିର ଭାବନା ପଡ଼ିବି ନା ନାନା ପୁରାଣ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ନୂତନ ଗ୍ରନ୍ଥ
ପର୍ବର ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଡ଼ିବି। ଦିବିନ ପ୍ରତିଦିନ ଆକର୍ଷଣୀୟ ରେଖା ଓ
ରେଖାରେ ସଜିତ ହୋଇ ଆପଣଙ୍କ ଆଗରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବି । ଆପଣ
କେତେ ପଡ଼ିବେ ? ଆପଣଙ୍କ ଆଖିର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀ ଆଖିକୁ ଟିକିଏ
ଦୂରୀଭବ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ନିଜର ଦୃଷ୍ଟିରୁ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଅଧିକ ଜ୍ୟୋତିରୁ
କଳା କୁଳଦିବ ହେବ । ଅତୀତ, ଆଖିର କେବଳ ହେବ କେତେକ
ଦିବ କବିର । ସୁମନୋହର ପଡ଼ା-ସାମଗ୍ରୀର ସାମଗ୍ରୀ ରଖିବା ପାଇଁ
ବେଳେବେଳେ ଶାନ୍ତହୃଦି ବା ପାଠାଗାରରେ ସମାଜର ହେବ ଦେଖି
ପୁଣି ଆପଣଙ୍କ ନାଭିକୁ ପିଛା ବା ନାଭିକୁ ଟିକିଏ କରାଯାଇ
ସୁଖ ସ୍ବଚ୍ଛାନ୍ଦର ହେବ । ବର୍ଷକେଣ୍ଡା ବା ବାର ପଡ଼ିବି
ଆପଣଙ୍କ ପରିମାଣରେ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଆକର୍ଷଣ
ନେବେ କଥା ସମୟରେ ଏହି ନାଭିକୁ ପିଛା ବା ନାଭିକୁ ଟିକିଏ
ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆପଣଙ୍କ ନାଭିକୁ ଟିକିଏ ।

ଶ୍ରଦ୍ଧାବିନାଶ ଓ ଶୂନ୍ୟ ହେବୁ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରକାଶ ରସାରେ କେତେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ଚେତନା, ଟି. ଟି. ସେନାପତି ସମୟରେ ଚ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ 'ସ୍ୱପ୍ନ' ଲେଖାଯିବ । ତାହା ନ୍ୟତୀତ ସାହିତ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ହେବ ଅଧିକ ସାବଧାନ ଓ ଶ୍ରବଣସୁଗମ୍ୟ-ସହଜଗମ୍ୟ ଓ ସହଜ ବୋଧ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରାହକ ସମାଜର କାନ ବାଟ ଦେଇ ମରଜକୁ ଘର୍ଷ କରିବ ।

ଆମ ଗ୍ରାହକ ସମାଜର ସାହିତ୍ୟ-ପ୍ରୀତି ବ୍ୟବସାୟ ଦେଖେ କେବେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ । ଭାରତର ଆଉ ଆଉ କେତେକ ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟର ଗ୍ରାହକସମାଜର ପଢ଼ିବା ଅଭ୍ୟାସ ଯେପରି ବଢ଼ିବ, ଗୁମ ଗ୍ରାହକ ଶ୍ରେଣୀର ତାହା ସେପରି ସଂଭାବନାମୟ ନ ଥିବାର କେବଳ ଯାଏ । ଗ୍ରାହକ ଗଣପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ଗୁମାସ୍ତ ବ ହେଲେ, ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିର ଗତି ନାହିଁ, ଛୁଟି ବା ନାହିଁ । ଯାହାହେଲେ, ଏବେ ଆମର ସେହି ଗ୍ରାହକ ଶ୍ରେଣୀ ମୋଟାମୋଟି ତିନି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । ପ୍ରଥମଟି ନିରକ୍ଷର ଅକ୍ଷିପ୍ତ ଗ୍ରାହକ ସମାଜ, ସଂଖ୍ୟାରେ ସର୍ବାଧିକ ଅଧିକ । ଏମାନେ ସାଧାରଣତଃ କୋଳକାତ, କୋଳ ଭାଷଣୀ ଓ କୋଳ ନାଟ୍ୟରେ ଆସିବା ସାବଧାନ ନିପାତ୍ୟା ଚଳିଚାଲି କରିଥାଆନ୍ତି । ଘୋର ପ୍ରିୟ ସାହିତ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଅସୁଗମ ନୁହେଁ । ଚେତନା ଶୁଣିଲେ ବିନା, ଟି. ଟି. ସେନାପତି ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ଆଧୁନିକ କବିତା କା ପରାସ୍ତାମୂଳକ ଉଚ୍ଚ-ଉପଲ୍ୟାସ କାଟେକ୍ସ ଉପାସ୍ତ ବନ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାର ଗ୍ରାହକସମାଜ ସାଧାରଣ ଓ ଶିକ୍ଷିତ, କିନ୍ତୁ ଛୁଟି ଓ ମାନସିକତା ଦିଗରୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟ ଚିନ୍ତା କୋଳପ୍ରିୟ ସାହିତ୍ୟରେ ଅବଗତ । ଶୁଦ୍ଧ କେଶି ହେଲେ, ଏମାନେ ସବୁଜ ସାହିତ୍ୟର ସମସ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଗାପେତା କରିପାରନ୍ତି ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଉଣା ନୁହେଁ । ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଗ୍ରାହକ ସମାଜ ସଂଖ୍ୟାମାନ, କିନ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟିକ୍ଷିତ ଓ ସଚେତନ । ଏମାନେ ଆଧୁନିକ କବିତା, ପରାସ୍ତାମୂଳକ ଉଚ୍ଚ ଉପଲ୍ୟାସ ମନୋବି ମୂଳପ୍ରାଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ସାହିତ୍ୟର ଚଳ ଚଳ ଆସିବରେ ଏମାନଙ୍କର ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଆଗ୍ରହ । ଏବେ ଦିନେ ଉତ୍ତରା ଦେବକୁ ସାଧାରଣ ଓ ଶିକ୍ଷାତାତ୍ତ୍ୱର ସବୁଜ ପ୍ରସାର ପକରେ ଗ୍ରାହକ ସମାଜର ଏହି ଚିନ୍ତାପତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଗଲା ଉଚ୍ଚିକାଗ୍ରହ । ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମୋପଗ୍ରାସ ସମାଜ ପ୍ରାୟ ନଥିବେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଗ୍ରାହକ ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତ୍ୱ ବୋଧହୁଏ ଉଣା ହୋଇ ଯାଇଥିବ । ସାମୁହିକ ଗ୍ରାହକ ସମାଜର ସାମୁହିକ ଚେତନା ଓ ସାହିତ୍ୟର ଅବଲୋଧ ସମ୍ବନ୍ଧର ହୋଇଥିବ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ।

ଚିତ୍ତଶ୍ୟତରେ ଆମ ସାହିତ୍ୟର ଗ୍ରାହକ ସମାଜ ଦିନି ପରିମାଣରେ ସବୁଜିତ ହୋଇପାରି ପାରେ । ଯେଉଁ କୌଣସିକ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଏବେ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରଚାର ହେଉଛି, ତାହା ସାମିତ ହୋଇଯିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭାବନା ଥିବାରୁ ଗ୍ରାହକ ସମାଜର ପିତି ବିପ୍ରସାର ହେବାକୁ ଅନୁମତି ହୁଏ । ଭାରତର ପରିମାଣରେ ଥିବା

ଚାରି ପାଞ୍ଚଟି ଭିନ୍ନରେ କୋଣକା ବା ସମ୍ବଲପୁରୀ ଭାଷା ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ୧୯୮୧ ମସିହା ଜନଗଣନା ପରିଷଂଖ୍ୟାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ବନସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୩୮୯୯୯, ଭାରତର ମୋଟ ବନ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଭାଗରୁ ଗାଧେ ଏହି ନାଟ୍ୟାଳୟ ଅଧିକାଂଶ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ମୁଖ୍ୟତଃ କୋଣକା ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିଥାଆନ୍ତି । ଗତ ଦେଶେବର୍ଷ ହେଲା କୋଣକା ଭାଷାରେ ଗାଡ଼ିମଟ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବାରେ ଲାଗିଛି କବିତା, ଉଚ୍ଚ, ଉପଲ୍ୟାସ, ନାଟକ, ଆଲୋଚନାମାତ୍ର ଚଳିତର ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଛି । ଏହି ଭାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣ ଲେଖା ଗଲାଣି, ଅଭିଧାନ ସଂକଳିତ ହେଉ ଏ ରିଲାଣ୍ଟ କୋଣକା ଭାଷା ଓ ନାଟ୍ୟ ଅବଲୋଚନା ହେଉଛି - ପିନ୍ଧୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି । ସମ୍ବଲପୁରୀ ସ୍ଥାନ ଏବେ ଭାରତର କେବଳ ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରସାରିତ ହେଉ ନାହିଁ, ବାବା ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରସାର ଲାଭ ପୁରୁଷ ଏହା କେବଳ କଳାପ୍ରୟତ୍ନ ଅର୍ଜନ ନକରିଛି ; ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆକାମା ଉତ୍ତରରେ କୋଣକା ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିପାଦିତ ହେବାକୁ ଉତ୍ସାହସମ୍ଭାବନା ଦେଖା ଦେଇଛି ଚାହା ହେଲେ, ଆମ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର ପରିସର କେତେକ ପରିମାଣରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ହେବ ନାହିଁ କି ?

ଚିତ୍ତଶ୍ୟତରେ କୋଣକା ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିପାଦିତ ହେଲେ, କାହାରି ବ୍ୟତୀତ ବିଦ୍ରୁତ ହେବାକୁ କୌଣସି ନାହିଁ । ଭାଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିପାଦିତ ପ୍ରତିପାଦିତ ଆମକୁ ଏହା ପ୍ରକଟ କରି ଦେଖାକୁ ଦେବ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଭାଗ ବର୍ଷ ତଳେ କେରଳରେ ତାମିଲ ଭାଷାର ଏକ ସ୍ୱପାତ୍ର ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । ମାଲୟାଲା ନାମରେ ଚିହ୍ନିତ ସେହି ଭାଷା ଥିଲା ଶୁଦ୍ଧ ତାମିଲ ଭାଷାର ଏକ ଉପଭାଷା । ଭାରତର କରୁଟିରା ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କ ପ୍ରତିପାଦିତ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଓ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଧ୍ୟାନ ପ୍ରଦାନ, ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରମୁଖ ଭାଗଶାଳୀ ସେହି ଉପଭାଷାର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଚଳିତ ହେଲା ଏକା ତତ୍ତ୍ୱରେ ଭାରତୀୟ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବାରେ ଲାଗିଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟର ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ କେଳୁ ମାଲୟାଲା ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟର ଚିହ୍ନିତ ବା ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ତାମିଲ ଭାଷାଭାଷାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୋଭାପାଉଥିବାବେଳେ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଲାଗିଲା । ସେଥି ସତ୍ତ୍ୱରେ, କୋଣକା ବା ସମ୍ବଲପୁରୀ ଭାଷାର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇପାରେ, ଆପଣ ନାହିଁ । ତାହା ଦ୍ୱାରା ଚଳିଥା ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର-ପରିସର ସମାଜ କ୍ଷୁଦ୍ର ହେବାକୁ ସମ୍ଭାବନା ଥିଲେ ବି, ଭାରତର ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳରେ ଏହାର ଗ୍ରାହକ ଅବଶ୍ୟ ନାହିଁ - ଉଚ୍ଚିତେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଳି ଏହି ଭାଷାର ସାହିତ୍ୟସୃଷ୍ଟି, ଯେପରି ହେଉଛି ପ୍ରବଳ ବା ଏବେ ବ୍ୟକ୍ତ ହେଉଛି । ସେଠାରେ ଅଧିକାଂଶ ବାହାଂଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ଉପଭାଷା ସହ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷା ପ୍ରଚଳିତ । ପୂର୍ବ ପାକିସ୍ତାନ ଭାବରେ ଥିଲାବେଳେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଭାଷାକୁ ସରକାରୀ ଭାଷା ରୂପେ ପ୍ରଚଳନ ଚଳାଯିବା ଭାବି ଭାରତୀୟ ହୋଇଥିଲା, ମାତ୍ର ତାହା ସଫଳ ହେଲା ନାହିଁ । ଚିତ୍ତ ଉଦ୍‌ଦୟ ମାଧ୍ୟ (୧୮୭୧-୧୯୪୧) ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଉଦ୍‌ଦୟମାଧ୍ୟ (୧୮୯୯-୧୯୭୭) କେତେକ ବଙ୍ଗଳା କବିତା ଓ ସମ୍ଭାଷ

ହେବ ତାହା ପ୍ରକଟେ କବି ଦିଶେଇଣ, ବାସ୍ତବ୍ୟର କି ପରିବେଶ-
ସୁରକ୍ଷା, ପରମାଶ୍ରୟର ଶକ୍ତି ସମ୍ପଦ, ଚେତନାଶୂନ୍ୟତା କାଳୀ ଆସିବ
ସ୍ଥିତି ବିପରୀତ, କପଟୋପାୟକ, କାମାକାଶୀର ଯେମିତି ଆୟୋଗ
ଆଦି ବିଶିଷ୍ଟ ବିଷୟ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ବେଶକିନ୍ତ ସମସ୍ୟାବଦ୍ଧ ଆମ ସାହିତ୍ୟରେ
ରୂପାୟିତ ହେବ । ଏହାର ସୂଚନା ଆମର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଗ୍ରନ୍ଥ-ଉପନ୍ୟାସ-
କବିତା-କାବ୍ୟାଦିରେ ମିଳିପାରେ ।

ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଆତ୍ମାତ୍ମକ କାରଣରୁ ଚିତ୍ତ ଗତକରେ
କେବଳ ପ୍ରକୃତି ଗାତ୍ୟରେ ନୁହେଁ, ମଣିଷର ହୃଦୟ-ମନରେ ଯେଉଁ
ଆବେଗ-ଅନୁଭୂତିଗତ ବିଶ୍ୱାସନା (Entropy of Feeling and
Emotion) ଦେଖା ଦେଇଛି, ତାହା ପ୍ରକଟେ ମନ-ସଂପର୍କ ଓ
ମାନସିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ଅନ୍ୟୋପାଦି ପ୍ରକୃତି—କଣେ ଅନ୍ୟ କଣକର
ସୁଖଦୁଃଖର ସମାବେଶ ବା ସମବେଦନା ପ୍ରକାଶ କରୁନାହିଁ, ଗଣ-
ମଣିଷର ପ୍ରକାଶ-ପ୍ରସଙ୍ଗ ଶିଳ୍ପର ଗଣ-ମଣିଷର ବିଶ୍ୱାସନା ଶୁଦ୍ଧ
ହେଉଛି, ଅସିଦ୍ଧ ସମାଜ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସାୟର ଗଣ-ସମ୍ବନ୍ଧ ମଣିଷର
କାରୁ କଣି ପ୍ରକାଶିଛି, ମୃତ୍ୟୁ ଚେତନା ତଥା ଆତ୍ମନିର୍ବାସନ ବା
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାବୋଧ ମଣିଷ-ମନରେ ନବନବର ହୋଇଛି । ସାମ୍ପ୍ରତିକ
ସାହିତ୍ୟରେ ଆମେ ଏହି ସବୁ ଭାବ-ବିଚାରର ରୂପାୟନ ଦେଖିବା
ଦେଖୁ—ଏକକିନ୍ତ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସାହିତ୍ୟରେ ଆମର କବି-ଲେଖକମାନେ
ଏହା ପରିଶିଷ୍ଟକୁ ନିଜରୁ ତଥା ନିଜ ସମାଜରୁ ମୁଦ୍ ଚାରି ପାଞ୍ଚ
ଭବବୋଧର ଦେବ ବୋଲି ରଖା ପଡ଼ିଛି । ଏବେ ଆମର ଦେବେ
କଣିଷ୍ଠ କବି-ଲେଖକମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରାୟ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନାରେ
ଯେଉଁ ପ୍ରବଣତା ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି, ତାହା ହିଁ ଏ କଥାର ପ୍ରମାଣ । କେବଳ
ପ୍ରକାଶ ଅଥାଚି ଅସଂଖ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ଗଣା ପାଉନ ପାଞ୍ଚ ଏହା
ଦୁର୍ବଳତାକୁ ପ୍ରକାଶ କେବଳ ନିଜେ କରାପାଉଛି । ଅବଶ୍ୟ, ସାମ୍ପ୍ରତିକ
ଆତ୍ମସାମିକ ଧର୍ମଗୁଣିକତା ବର୍ମାତ ଦୂର୍ଗତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ କବି-ଲେଖକଙ୍କର
ସେହି ଶୁଦ୍ଧ-ପ୍ରାୟ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା ଧର୍ମଗୁଣପେକ୍ଷ ହେବାର
ସମ୍ଭାବନା ।

ଆମ ସାହିତ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ବିଭାଗ ବିସ୍ତର ବିସ୍ତର ସମେ,
ଦେଖିବା ଯେ ଗଣିତାତ୍ମକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପୁନର୍ବାର ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଭାର
କରିପାରେ, ଯାହା ଏବେ ନିଶ୍ଚୟ କଣା ହୋଇ ପାଉଛି ଏହା ଗ୍ରନ୍ଥ,
ରମ୍ୟାରକନା, ସୁଚିତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟତା ଅସଂଖ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।
ପାରମ୍ପରିକ ଲୋକକଥା, ଗାଳଗଥା, ବୃଦ୍ଧ କଥା, ବୃଦ୍ଧ ଗଥ ଆଦି
କବିତାରେ ଆମ ନା ଶତକର ସମାଜ ଓ ବ୍ୟବସାୟର ଅବିବେକ
ହେବାର ମନେ ହେଉଛି । ତାହାର ସୂଚନା ବର୍ମାତ ଦେବେ ବିଶିଷ୍ଟ
ଗାଳିକର ଗ୍ରନ୍ଥରୁ ମିଳିପାରେ । ଉପନ୍ୟାସ କାବ୍ୟର ପରିମାତ କବି
ଶୁଦ୍ଧବେଦ ହେବାର ମନେ ହେଉଛି । କର୍ମଗୁଣବଦ୍ଧ ପ୍ରାୟବେଶକ
କାବି ଉପନ୍ୟାସ ପ୍ରତିବା ପାଞ୍ଚ ହୁଏତ କଥା ପ୍ରକାଶ କରିବେ । ତେଣୁ
ଆମେ ବୋଧହୁଏ ‘ମାଟିମାଟି’ ବା ‘କାଳ ଶିଳା’ ଭଳି ଉପନ୍ୟାସ
ଆମ ପାଠକ ଚିତ୍ତ ପରିବେଶ ପାଉନ ଶୁଦ୍ଧ ଉପନ୍ୟାସ (Short

Novel ବା Short Fiction) । ସାମ୍ପ୍ରତି ଉପନ୍ୟାସ ଓ ମାଟିମା
ସୁପରାସ୍ତର ଶୁଦ୍ଧ ଉପନ୍ୟାସର ବିଭାଗ ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ
ଆମ ସାହିତ୍ୟରେ ‘ଭୁବନର ଚିତ୍ତ ପ୍ରହର’ (୧୯୭୭) ‘ଶୂନ୍ୟତା’
କାବ୍ୟର ସତ୍ତ (୧୯୮୪) ପ୍ରକୃତି ଗତକରେ ତାହା ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ
ପାଉଛି । ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ଶେଷ ଶୁଦ୍ଧ ଉପନ୍ୟାସର ସୁଖ ଅ ଶିବାର
କଥାହାଉଛି । ଏହି ଉପନ୍ୟାସ ପୁଣି ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟତା ରୂପ ଦେଖାଦେଇ
ପାରେ । ସାମାଜିକତା ଓ ଆତ୍ମାତ୍ମକତା ମିଶ୍ର ଶୈଳୀରେ
ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଉପନ୍ୟାସ ଏବେ ଗଠିତ ହେଉଛି । ଚିତ୍ତରେ ପ୍ରକୃତ
ସାମାଜିକ ବା ଶାସ୍ତ୍ରନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମସ୍ୟାବଦ୍ଧ କଳ୍ପନା ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ
କଥାହାଉଛି କଥାପାଠ ପାଉଛି । ‘ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗ’ ଏହାର
ଏକ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ ଆଗାମୀ ଶତକରେ ଏ ଧରଣର ଉପନ୍ୟାସ
କବିତା ବହୁସଂଖ୍ୟା ହୋଇପାରେ । ଗୋଟିଏ ଉପନ୍ୟାସ ଓ ବିଶ୍ୱାସ
ପ୍ରତି ଉପନ୍ୟାସ ଉପନ୍ୟାସେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟତଃ ଦେଖାଦେଇ ପାରେ ।

ଗଣିତାତ୍ମକ କବିତା ଅଧିକ କରକ ଓ ସୁବ୍ୟାସ ହେବାର
ସୂଚନା ଆମେ ଏବେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛୁ । ଚିତ୍ତ ଶତାଦ୍ଧି ମଧ୍ୟାଳୀନରେ
ଚିତ୍ତ ଆମର ଅଧିକାଂଶ କବିତାର ବ୍ୟବହାର ବିଶେଷରେ ପ୍ରଶ୍ନ
କରିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ‘ବିଗଳ’
ପ୍ରମୁଖ ଆତ୍ମନିର୍ବାସନ ବିଶେଷକରେ ଆମର କେବଳ କବି ବିଶିଷ୍ଟ
କବିତା କବିତା ସତ୍ତ ତା’ପରେ ସୁଖ କବିତା ଲେଖାର ସାହିତ୍ୟ
ବ୍ୟାଖ୍ୟାନୀ ପ୍ରକାଶ କରାପାଉ ଥିଲା । ଏ ବ୍ୟାପ ଚିତ୍ତ ବିପରୀତ
ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରୁ, ଅପଣାମାନେ କୁଞ୍ଜି ପାଉଥିବେ ଏବେ ଆମ କବିତାର
ସେହି ଦୃଶ୍ୟାଧାର କ୍ରମଶଃ ଦୂର ଦେବରେ ଲାଗିଛି । ସାବଧାନ ଓ
ସାବଧାନତା ଯେଉଁ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଏକକିନ୍ତ ଶତାଦ୍ଧିର କବିତା ପାଠ
କପାଳ ହେବ, ତାହାର ପ୍ରମାଣ ‘ଝରା ବାହାରେ’ (୧୯୯୭) ଭଳି
କେବଳ ଗାଳଗଥାରୁ ମିଳି ପାଉଛି । ସେତେବେଳର କବିତା ପୁଣି
ହୋଇପାରେ ଅଧିକ ଗାତ୍ୟମୟ ଗାତ୍ୟକାବ୍ୟ । ଏପରିକି ସାମାଜିକତା
ସହ ବୁଦ୍ଧି ପାଉଥିବା କବିତାର ମୌଳିକ-ବ୍ୟବ ପ୍ରକାଶ ସାମାଜିକ
ହୋଇପାରେ । ଏବେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ‘ଗାତ୍ରି ଓ ଗାଳ’ (୧୯୭୭),
‘ଗାତ୍ରି’ (୧୯୯୭) ପ୍ରକୃତି କବିତା-ସଂଗ୍ରହରୁ ଏହା କେତେକ
କବିତାରେ ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର ସମ୍ଭବତଃ ଏହାର ସୂଚନା ମିଳୁଛି ଏବେ
ପୁଣି ଆମ କାବ୍ୟ ସାହିତ୍ୟରେ ଆବେଗ ଅନୁଭୂତି ଓ ବୌଦ୍ଧିକତା
ମଧୁରସ୍ଥିତି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଲାଣି । ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କବିତାରେ ବିଚାର ବା
ବୌଦ୍ଧିକତା ସହ ଅବଶ୍ୟ ସୁବ୍ୟାସକୁ ବିଚାର ମିଳିବାର
ସମ୍ଭବତାବୋଧ ସଂଯୋଜନ (unification of sensibility)
ପ୍ରାୟତଃ ହୋଇ ଏବେ ଗଣି-ସମାଜର ଏକିଗ୍ର ଯେଉଁ ବ୍ୟବହାର
କଥାଟିଏ ନୁହେଁ, ଆଗାମୀ ଶତକରେ କବିତାରେ ସମବେଶ ତାହା
ହିଁ ରୂପାୟିତ ହେବ ଦେଖି ପରିମାଣରେ ।

ଏକକିନ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଆମ କାବ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ମଧ୍ୟ
କେବଳ ପ୍ରତିବେଶ ସମ୍ଭବିତାରେ । ଏବେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସାମାଜିକ

[illegible]

କୈଣସିକାଳ ପ୍ରକଟ ହେବାପରେ-ସମାବେଶକାରୀ ବିକ୍ରୟ
କ୍ଷମିତକାରୀ ଦେବତା ମନେ ନକରନ୍ତି । ଯଦିକୌଣସି ଦେବତା ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଦେବତାବେଶକାରୀ ହୋଇଥାନ୍ତି-ତେବେ ମୁଦ୍ରାବେଶକାରୀ ପ୍ରକଟ ହେବା ପରେ
ସ୍ୱାଧୀନ ଦେବତା ହେଉଥାନ୍ତି । ଯଦେକାଳେ ଦେବତା ଶାନ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାୟଶ
ସ୍ୱାଧୀନ ହେବେ । ମୁଦ୍ରାବେଶକାରୀ ପ୍ରକଟ ହେବାପରେ ସମାବେଶକାରୀ
ଦେବତାବେଶକାରୀ ପ୍ରାୟଶକାଳୁ ଏହି ଦେବତା ଦେବତା, ପିତା, ଭବିଷ୍ୟ ବିକ୍ରୟ
ପାରି ବିକ୍ରୟ ହୋଇବେ ଯଦିକୌଣସି ଦେବତା । ଦେବତା ଶାନ୍ତ ପ୍ରକଟ
ହେବାପରେ ପ୍ରାୟଶକାଳୁ ଦେବତା ଦେବତା ।

[illegible]

ଏମାନେ ମୌନବାଦୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପଡ଼ି ଲଢ଼ାଇଥିବା ଖୋଲା ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାଧୀନ ସ୍ୱାଧୀନତା ଓ ଆତ୍ମଚିନ୍ତା ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲାଭ କରିବାକୁ ବୋଧି ମନେ ହେଉଛି । ସେଥି ପରିଣତେ ଅବଶ୍ୟକ ଏବେଠି ଆମକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ହେବ—ସେମାନଙ୍କ ଶୁଭାଶଙ୍କନ ପାଇଁ ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ମାନ୍ଦିରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିରାପଦ ନାହିଁ ଚଳନା କରାଯାଇ ପାରୁ ଓ ଚଳାଯିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଦେବ—ସେମାନେ ମେଘରେ ଚନ୍ଦ୍ରବିଜୟ ଅବାଧିତ ବାୟୁ ସେବନ କରିବା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡ ଆଘାତର ପକ୍ଷୀ ପରି ସ୍ୱପ୍ନରେ ବିହୀନ କରି ପାରିବେ । ତାହାଟା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ । ଆମର ମାତୃଭାଷାକୁ ପଢ଼ାଇ ପ୍ରକାଶ ତାବ ଶୋଷିତ—ବେଦନାର ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ସମର୍ଥ ଓ ସମ୍ଭବ କରି ସେମାନଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗତ ଚପଟି ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ଆମେ ଯେଉଁ ଭାବିତା ସୃଷ୍ଟି କରିଛୁ, ସେହି ସୃଷ୍ଟିର ପୁରସ୍କାର ପରାପର କରିବା ସେମାନେ ବଡ଼ ଲାଭରେ ପିଆ ଯୋଗ ପାରିବେ ଏବଂ ଅଗ୍ରଗତି ପାଇଁ ଦିଗର ପଥପ୍ରଦର୍ଶନ ପ୍ରଦାନେ ପ୍ରବେଶ କରିବେ । "

한국문화연구원

- ୨ 'ବରଷ ଆଧୁନିକ ଚର୍ଚ୍ଚା ବିଶେଷଜ୍ଞାନ', ୩୨ଶ ବର୍ଷ - ୧୦୮-୧୨୩ ବାକ୍ୟ (୧୯୭୯)
- ୩ ଗଢ଼ିଆ ପାହାଚର କ୍ରମବିକାଶ ବୁଲେନ୍ସ ମାଉଟି, ଅଗ୍ରଦୂତ ପ୍ରକାଶନ, କାକାବଜାର, କଟକ-୨ (୧୯୭୮)
- ୪ Civilized Man's Eight Deadly Sins-Konrad Lorenz Methuen and co. Ltd., London (1974)
- ୫ The Creative Mind-Myths and Mechanisms-Margaret A Boden Abacus, 165 Great Dover Street. London(1992)
- ୬ Preparing for the Twenty-first Century-Paul Kennedy, Indus. 7/16 Ansan Road New Delhi-2 (1993)

ଜାତୀୟତାବାଦର ମହାନ ପ୍ରବନ୍ଧ : ବିଶ୍ୱକବି ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ

ଭାରତର ବିଦେଶୀ ଶାସନ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଶେଷ ଅନ୍ତ ଲେଖା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଏହି ୫୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାଳନା ଗଠିତ କରିବା ସହ ଆମେ ତଥାକାଳୀନ ଅନ୍ଧ ଗାଈ ଥାଉଁ । 'ଜନ ଗଣ ମନ' ଓ ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଶୁଦ୍ଧ ଶକ୍ତି ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାସନରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଓ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଛି । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଆମେ ପାଇଁ ଆମେ ଏକାଠି କରୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଛୁ । ସେଥିପାଇଁ ବିଶ୍ୱକବି ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଚାଳନା ଆମେ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ପ୍ରଶ୍ନ ପୁଣ୍ୟ ।

କେବଳ, ସଂଗୀତ, ଲେଖନ, ଚିତ୍ରକର, ନାଟ୍ୟକାର, ଶିଳ୍ପୀ, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ସେବାପ୍ରତି କେବଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ ନାଟ୍ୟକାର କବି ରାଜେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

୧୮୭୧ ମସିହା ମଇ ୭ ତାରିଖ ଉତ୍କଳର ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଆନ୍ଧ୍ରୋପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଚାଳନା ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ଲେଖନୀଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପ୍ରଗତିଶୀଳ କବି ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ତାଙ୍କ କବି ଗାନ୍ଧୀଜୀ, ଶାନ୍ତି ଓ ଶେଷ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶେଷର ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ତାଙ୍କୁ ଶେଷରେ ମାତ୍ର ୮ ବର୍ଷ, ଶେଷରେ ଶେଷ କବିତା ଲେଖା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ପ୍ରଥମ ଶେଷ ଶେଷରେ ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ମହାନ ଦେଶପ୍ରେମୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦ

“ଦୁଶମାନ କି ଗୋଲିଫିକା ହମ୍ ସାମନା କରୋଗେ,
ଆଜାଦ ହି ରହୋଗେ, ଆଜାଦହି ରହୋଗେ ।”

ଶତ୍ରୁର ଗୁଳିକୁ ମୁଁ ସମ୍ବୁଧୀତ ହେବି । ମୁଁର ଗୁଳିଟି ମୁଁ ମୁଁ
ଗୁଳିକି ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦଙ୍କ ଏହା ଥିଲା ଜୀବନର ବାଣୀ । ଉପରୋକ୍ତ
ପଂକ୍ତିକୁ ସେ ନାଟ୍ୟାଳୟ ବୋର୍ଡ଼ରେ ଥିଲେ ଓ ସେହି ଅନୁପ୍ରାଣା ନିଜକୁ
ମଧ୍ୟ ଗୁଣିଥିଲେ । ନୈଷିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଣ୍ଡିତ ଭୀରବ୍ରାହ୍ମଣ ତିପ୍ପାକାଳର
ସେ ମୁଦ୍ରା ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଧରୁଆ ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବାହା ଗ୍ରାମର ଏହି
ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଣ୍ଡିତଙ୍କର ୧୯୦୬ ଜୁଲାଇ ୨୩ ତାରିଖରେ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ନିଜର ବେରାସ କରୁଥିବା
ଆଜିତାଦ ଶିଳ୍ପ କାଳକାଳ ସହ ସେ ଚଂଚଳକୁ ପାଠୁଥିଲେ ଶିକାର
ଜରିବାକୁ ପିଲାବେଳୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖରଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରତି ପ୍ରବଳ ଦୁର୍ବଳତା
ଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳ୍ପର ଧନ ଯେତେ ସେ ଜଣେ ନିଶିଷ ଜାତୀୟତାବାଦୀ
ବୁଝେ ନିଜକୁ ମୁଠିଆ କରାଯାଉଥିଲା । ମାତୃଭୂମିର ସ୍ବାଧୀନତା ପାଇଁ
ସେ ପ୍ରାଣକଟା ଦେବାକୁ ପଛପୁଣି ଦେଇନଥିଲେ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୪ ବର୍ଷ ବୟସରେ ତାଙ୍କୁ ସଂସ୍କୃତ ପାଠଶାଳାରେ
ଅଧ୍ୟାୟନ କରିବା କାଣି ବାହାଯବା ପ୍ରାୟାଗଲା । ସେତେବେଳେ
ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଜନମାନଙ୍କରୁ ଛାଡ଼ିଦେଇଥିବା କିଛି ଗୁପ୍ତାସ୍ୟ ।
୧୯୨୦-୨୧ ରେ ଅହିଂସା ଓ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରାବଳ୍ୟ
ଦେଶର ଚର୍ଚ୍ଚାରେ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଅଧ୍ୟାୟନ କରିବାକୁ ପାଇ
ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ମୁଖ୍ୟସ୍ତୋତ୍ର ପ୍ରତି ବିଶେଷତା ସେ ଆଦର୍ଶ ନେଲେ ।
ଏମିତି ଧାରମ୍ଭର ଶେଷ ଅଧ୍ୟାୟନ କରିବା ଅପେକ୍ଷା କିଛି କରୁଆ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଦେଖାଇବାରେ ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଦେଖା ଦେଖୁ
ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ପ୍ରାୟାଗର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ ହୋଇ ସେ ନିଜର
ହେଲେ । ସ୍ବଳ୍ପ ବୟସରୁ ତୁଳି ତୁଳି ଜାତ ପାଇଁ ଜାତବ୍ୟସ ଆଜାଦ
ଯଥେଷ୍ଟ ବଢ଼ୁଥିଲା, ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ଜାତବ୍ୟସ କାଟି ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ମାଟିଖେଳ ଗୁଡ଼ିକାସରେ ତାଙ୍କ ମାମଲାଟି ବିଚାରବେଳେ
ସେ ତାଙ୍କ ନିଜ ନାମ ‘ଆଜାଦ’, ପିତାଙ୍କ ନାମ ‘ବ୍ରହ୍ମ’ ଓ ପିତାଣୀ
ବଂଶାନ୍ତରା ବୋଲି ଗୁଣିଥିଲେ । ବଡ଼ବୁରୁପ ତାଙ୍କୁ ଜାତବ୍ୟସ ପ୍ରକାର
କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ସେ ମହା ଗାନ୍ଧୀ କି ତେ, ବସେ ମାତ୍ରମ୍

ପ୍ରଭୃତି ସ୍ବୋଚ୍ଚାର ଦେଇ ଚାଲିଥିଲେ । ବାହାଗସାର କୋଳେ ଉପସିଦ୍ଧତା
ଓ ଦେଶ ପ୍ରେମ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ‘ଆଜାଦ’ ନାମରେ ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ ।
ସେହି ସମୟରୁ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦ ନାମରେ ସୁପରିଚିତ ।

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରତ୍ୟାହତ ହେବାପରେ ଦିଲ୍ଲୀର
ବହି ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ଆଜାଦଙ୍କ ଦିଲ୍ଲୀ ମନ୍ଦିରରେ ଯେପରି
ସୁଯୋଗକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା । ସେ ଦିଲ୍ଲୀର ସୋସାଲିଷ୍ଟ ଚିନ୍ତାଧାରା
କାହିଁକାରେ ଯୋଗ ଦେଇ ସଂଗଠନର ନେତାମାନଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ଜନ
କ୍ଷେପଣଲେ । ତାହା ପ୍ରସାଦ ଦିପ୍ତିକାଙ୍କ ନେତୃତ୍ବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟ
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଏହି ଦଳର ଅନ୍ୟ
ନେତାମାନେ ହେଲେ- ମଦୁଆନଥ ମୁସ୍ତ, ଭଗତ ସିଂହ, ରାଜଗୁରୁ ଓ
ଶୁକଦେବ ପ୍ରମୁଖ ।

ଜାତୀୟ ଉତ୍ସାହ, ଆସେମ୍ବ୍ଲି ବୋମା ବିସ୍ଫୋରଣ,
ଭାରତରାଜ୍ୟ ଟ୍ରୋଲ୍ ଉଦ୍ଘାଟନ ଦେବୀର ଉଦ୍ଘାଟନ ମୁଦ୍ରାରେ ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀ
ସାହସିକତା ସହ ଜାଣି ଗୁଣିଥିଲେ । କୋରମୁଖରେ ଏହି ନାଗବୃତ୍ତ
ଗାଥା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅନୁକଣିତ । ଆଜାଦଙ୍କ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ
ସହଯୋଗୀ ଥିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ବର । ସରକାର ବିରୋଧୀ ଏହି
ବେପୁଲ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବା
ପାଇଁ ପୁଲିସ ପ୍ରାଣମୁଣ୍ଡ ଉଦ୍ୟମ କରାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସବୁ ସମୟରେ
ବେଶ ଦେବୀର ସେ ପୁଲିସ ଗେରୁରୁ ଉପସ୍ଥାପନଥିଲେ ।

ଯୋଗ ପ୍ରତିଦ୍ବକ ପାରିବାରିକ ପରିବେଶରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ
ପରି ସେଇଟି କୌଣସି ଶିକ୍ଷାବାହୀ ନବେଇ ଆଜାଦ ଦିଲ୍ଲୀର
ସୋସାଲିଷ୍ଟ ଚିନ୍ତାଧାରା ସେବାରେ ନେତୃତ୍ବ ନେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ।
ନେତା ଅମୂର୍ତ୍ତ ସାହସ, ଆଧାରଣ ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ତେଜ ନିରବଚିତ ଭାବେ
ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀତ ବିରୋଧରେ ସଂଗ୍ରାମ କରାଉଥିଲେ । ସଂଗ୍ରାମ, ସ୍ବାଧୀନତା
ଓ ଦିପ୍ତିକା ଥିବା ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଶବ୍ଦ ଭାରତର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏକାକୀ
ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇ ଥିଲା ।

ସମାଜବାଦୀ ଦିପ୍ତିକା ଗିରିଭୂମି ଗପରେ ଉପସିଦ୍ଧତା
ସହିତାବିତା ପାଇଁ ସମୟ ଏବେ ଛପସିତ ବୋଲି ଆଜାଦ ମନେ

ସ୍ଵାଧୀନତା ଅନ୍ୟତମ ବିକାଶୀ : ଡଃ ଆନି ବେସାନ୍ତ

ଡଃ ଆନି ବେସାନ୍ତ ଯେ କେବଳ ଜଣେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ସମାଜସେବକା ଓ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ଅଟେ ତାହା ନୁହେଁ, ଏହା ସମ୍ପଦ ଗୁଣର ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଅବଦାନ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ସେ ତାଙ୍କର ସ୍ଵାଧୀନତା ଚାବିକାୟାକୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେତାଙ୍କର ସେ ଅବଦାନ, ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ସେ ଭାରତ ଆଦି ଏବଂ ବିଶ୍ଵ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ସଂଗ୍ରାମରେ ନିଜକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ପାମିଲ କରିଦେଲେ । ସେ କହୁଥିଲେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ନିଜକୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ପରି ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଗାନ୍ଧିଜୀ ବୋଲି କହିବାକୁ ଯାହା ଯୋଗ୍ୟ ।

ଠିକ୍ ପ୍ରଥମ ଦିଶନ୍ଧୁଙ୍କ ପରେ ୧୯୫୦ ଆନି ବେସାନ୍ତଙ୍କର ପ୍ରକାଶ ଥିଲା ଯେ ଦ୍ଵିତୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଯୁଦ୍ଧର ସ୍ଵାଧୀନତା ଓ ସମ ସମ୍ପଦ ସମାଜ ଆଧିକାର ପ୍ରକାଶ କରିବା । ୧୯୫୫ ମସିହାରେ ସେ “ସୋଭିଏତ ଯୁଦ୍ଧ” ଆରମ୍ଭ କରି ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସ୍ଵାଧୀନତା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି କଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନ ତାଙ୍କୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶାସକଙ୍କର ଗୋପନ ଶିକାର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଗୋପନୀୟତା ସହିତ ତାଙ୍କର ମନରେ କିଛି ଥିଲା । ଏହାପରେ ଦି ଦ୍ଵିତୀୟ ଶାସକ ବିଭିନ୍ନ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଅନୁସରଣ ପଥ । ସେତେବେଳେ “ନ୍ୟୁ ଇଣ୍ଡିଆ” ନାମକ ଏକ ଗୋପନୀୟତା ସଂପାଦନା ତାଙ୍କ ଆନିବେସାନ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସ୍ଵାଧୀନତା ପାଇଁ ଗୋପନୀୟତା ବୁଝି କରିଥିଲେ ।

ଉକ୍ତ ସମ୍ପଦପତ୍ରରେ ଏକ ଲେଖାରେ ସେ ଲେଖି ଯାଇଥିଲେ, “ଆମେ ମୁକ୍ତି କାନ୍ଦି କରୁଛୁ, ଅନ୍ୟତା ନୁହେଁ । ଆମେ ସ୍ଵାଧୀନତା କାନ୍ଦି କରୁଛୁ, ସମସ୍ତଙ୍କର ସହିତ ନୁହେଁ । ସ୍ଵାଧୀନତା ଦେଖି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାବିର ଅଧିକାର । ଆମର ପ୍ରକୃତ୍ୟ ବିନା ଏହା କେହି ଗୋପନୀୟତା କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ଉପରେ ଆମେ ଅନେକ ଲେଖା ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । “ନ୍ୟୁ ଇଣ୍ଡିଆ”କୁ ପାଠ କରିବା ପାଇଁ ଗୋପନୀୟତା ସେ ଆଗ୍ରହରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସଂପାଦନା ଗୋପନୀୟତା ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଥିଲା ଏବଂ ଗୋପନୀୟତା ନ୍ୟୁ ଇଣ୍ଡିଆ

ପାଠ କରି ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରଗତି ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବାକୁ ପାରିଥିଲେ ।

କେତେକ ଦିନେ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ନିଜ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଏହାର ବେଳ ମଧ୍ୟ ଦୂର ଥିଲା । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ସମ୍ପଦରେ ଏହାର ଶାଖା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା । ଏପରିକି କେତେକ ଗୋପନୀୟତା ମଧ୍ୟ ଏହାର ଶାଖା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା । ଆନି ବେସାନ୍ତଙ୍କର ଏହି ଆଗେଇବାକୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ଦ୍ଵିତୀୟ ସମ୍ପଦର ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ । ଗୋପନୀୟତା ଯୁଦ୍ଧର ସମୟରେ ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟାପାର ଗୋପନୀୟତା ଦେଖି ବାଧ୍ୟ କଲେ ୧୯୧୭ ମସିହାରେ ଆନି ବେସାନ୍ତ ଓ ତାଙ୍କର ଦୁଇଜଣ ପତ୍ନୀ ସହଯୋଗୀଙ୍କୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ସମ୍ପଦର ଗୋପନୀୟତାରେ ଲଗାଇବାକୁ କହି ଦେଇଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ସମ୍ପଦର କେହି ଏହି ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ନୂତନ ଅଂଶରେ ପ୍ରାନ୍ତ ନାହିଁ କେବଳ । ତାହା ଆଗରୁ ବ୍ୟାପକ ଆଗେଇବା ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୋପନୀୟତା । ଏପରିକି ସେତେବେଳେ କେତେକ ଗୋପନୀୟତା ସମ୍ପଦ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିଲେ, କେତେକ ମଧ୍ୟ ସକ୍ରିୟ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ଏହା ପରେ କେତେକ ସ୍ଵାଧୀନତା ଅନ୍ୟତମରେ ବୁଝା ଦେଖା ଆନି ପରିଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ସବୁକି ମୁଣ୍ଡରେ ତାଙ୍କର ଜପ ଗୋପନୀୟତା ୧୯୧୭ ମସିହାରେ କଂଗ୍ରେସର କମିଟିର ଅଧିବେଶନରେ ସେ ସମ୍ପଦଟି ଉପେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେଲା ।

ଏହା ପୂର୍ବରୁ ୧୯୧୭ ମସିହାରେ କଂଗ୍ରେସର ଲକ୍ଷ୍ନୋ ଅଧିବେଶନରେ ଆନି ବେସାନ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାରେ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆଗେଇବା ଗୋପନୀୟତା ଓ ଗୋପନୀୟତା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବୁଝାମଣା ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାୟ ଏକ ଦଶନ୍ଧିରୁ ତାଙ୍କୁ ଜାଣି କେବଳ ଏହି ଦୁଇଗୋଟି ମଧ୍ୟରେ ମନୋମାନ୍ଦିନୀ ଉଠିଥିଲା । ଆନି ବେସାନ୍ତଙ୍କ ଗୋପନୀୟତା ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୋପନୀୟତା ମଧ୍ୟ କଂଗ୍ରେସର ସହ ପ୍ରାନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ । ଏହା ଆନି ବେସାନ୍ତଙ୍କର ପ୍ରେମ ଏବଂ ତାଙ୍କ ନୂତନୀତି ହୋଇ ସମସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । କଂଗ୍ରେସ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୋପନୀୟତା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦ୍ଵିତୀୟ ସମ୍ପଦର କେବଳ ଗୋପନୀୟତା । ଏହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ନୋ ଗୋପନୀୟତା

କ୍ଷମାରେ କାମିତ କରାଯାଏ ! ଏହାକୁ ଆଦି ଦେବୀଙ୍କ ମୁଦରେ
ଦେଖିଥିଲେ ।

ଆଜି ଦେଶଟିକ ଦେଖୁଥିଲେ ତାହେଲେ ଦୁଆନିକ ଦାସ୍ରାମ
ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କୁ ଏଥିପ୍ରତି ଏପରି ଯେତେକ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ବ ସମର୍ଥନ ଆସିଲା
ଯାଉଛି ତେବେ ଆଜି ସରକାରୀକରଣ । ୧୯୧୭ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ସଭାରେ ଏହି ପ୍ରଥମ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗୁଣ ସମ୍ମିଳନରେ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା
ଯେ ବ୍ରିଟିଶ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଅଛି ତାହାକୁ
ହୋମିଓସ୍ପିଟାଲ ସ୍ବାଧୀନ ଦିଆଯିବ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଗ୍ରହଣିତ କରି
ଜନନୀୟତା ଅର୍ଥ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ନ୍ୟାସନାଲ ମୋଭିମେଣ୍ଟ । ତେବେ ଯେଉଁ
ବ୍ରିଟିଶ, ବ୍ରିଟିଶ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ପାଉଥିବା ଏକ ବୁଦ୍ଧିବୃଦ୍ଧ ଅଞ୍ଚଳରେ
ହୁଏତ କରାଯିବ । ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ଜନନୀୟତା ଗ୍ରହଣୀୟ କରି ମନେ
ନେବାପୋଡ଼ି ପ୍ରକାରକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପରିତ ଏହାକୁ ଜାଣିବା
କରେ ।

ଏହା ଆଦି ବେଢ଼ାଗ ଇଂଲେଣ୍ଡ ସରକାରୀ ଅନୁବେଷ୍ଟନା କରନ୍ତି ।
ହୋଲି ପୁରା ଶିଶୁ ଡାକ୍ତାରି ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଏହାପରେ
ପ୍ରାୟୋଗିକ, ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ଆହୁରି କିଛି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବିଷ୍କାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା
କରାଯାଇଛି । ଇଂଲେଣ୍ଡ ଡାକ୍ତାରି ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତିବର୍ଷକ ଯେଉଁ ଗବେଷଣା
ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଡାକ୍ତାରି କରିବା କରିବ ଏହାକୁ ଡାକ୍ତାରି କରା

ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଭାରତକୁ ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱରୂପ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆମେ ସେବାଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ।
 ସମସ୍ତେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ
 ପ୍ରୟାସ କରିବା । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ।

ଏହା ପ୍ରକରେ ଏହି ଜାତୀୟ ନବଜନ୍ମରୁପେ ଆନ୍ଦୋଳନ
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ବୃଦ୍ଧ ଶାନ୍ତି ନବସାନ୍ନ ଏହା ପାରି ନେଇ ଜାତୀୟ ଆତ୍ମ
ସ୍ୱାଧୀନତା ରୂପେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ଏହା ପ୍ରକରେ ଜାତୀୟ ବିଦ୍ରୋହ ।
ଏହିପରି ଆନ୍ଦୋଳନର ଆନ୍ଦୋଳନ ଶାନ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

୧୯୭୬ ମସିହାରେ ପୁନଃ ପାଣିଆନେଇର ବାହାରିଥିବା
କାଳରୁ ଏହି ନିଆ ପ୍ରକାଶନ ପ୍ରଥମ ପାଠ କରାଯାଇଥିଲା ,
କାରଣରୁ ସ୍ବାଧୀନତା ଦେବା ପାଇଁ ଏହା ଶୁଭ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟବସାୟ
ପଦକ୍ଷେପ

ଦିବୁ ବାଧାକତା ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଘାତ ଲାଗିଲା ବେଳେ ନାସି
କଟିଥିଲେ, ତାହାକୁ ଯାଦି ବେଳେସି ଡିସିଆସିବିବାକୁ ଚାଲେ ଧାଲେ
ତାଲେ ଲୋକସ୍ବସ୍ଥା ହୁଏ ପାରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ୧୯୭୦ ସୁ
ଦିନସ୍ବସ୍ଥେ ଲାଗିଲା ପ୍ରକାର ଲୋକ ଲୋକ , ଆଦରପଡ଼ିଲା ଲୋକ

ଏହି ହରିଆବତ ବେଞ୍ଚଳା ମଧ୍ୟରେ ହାଧାକଡ଼ା ପ ଗୁଁ ହଂଗ୍ରାମ
କରିବା ଆଜି ବୋଧହୁଏ ଆଜନ ଆମାଟ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ
ପାରିନଥିଲେ ନାହିଁ । ଏପରି ଚିନ୍ତାଧାରା ଯାକୁ ବାଧୁଲା ଯେକୌଣସି
ହାତର ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ ଆଜନ ଜୀବ ବାଞ୍ଛାକୁ ସେ
ନାପସନ୍ଦ କରେ ।

ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆଦି ବ୍ୟବହାର ପରିଚାଳନା କଲେ ଯେ ସଂଗ୍ରାମର ଯେଉଁ ଧାରା ସେ ବାଟି ନେଉଥିଲେ ତାହାର ପ୍ରଭାବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିମ୍ନପାତ୍ରର ଉପରେ ନାହିଁ, ତଥାପି ସେ ସଂଗ୍ରାମ ବ୍ୟାପକ ହେଲେ ନାହିଁ । ଆମ୍ଭ ସତ୍ୟର ଘାତ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ଆମ୍ଭ ଅଗ୍ନିମାନ କରି ଦେବା ଲାଗି ନେଲେ ନାହିଁ । ୭୦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଦୁଇଟି ପରୀକ୍ଷାରେ ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କଲେ ପ୍ରଥମଟି ଥିଲା ଉପାଦେୟତାକୁ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଗଠନ ମୁଦ୍ରା । ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ବାଜି ସେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ସମ୍ପର୍କରେ ଦିଶେ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ କେଉଁ ବିଶିଷ୍ଟ ସମ୍ପାଦକପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟରେ ଯେ ଯେଉଁ ସମ୍ପାଦକ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବାଟି ଦିଅନ୍ତୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଉଛି ତାହା ଆଦୌ ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅସ୍ତ୍ର ନୁହେଁ ୧୯୨୦ ମସିହାରେ “ଡିପେଣ୍ଡେନ୍ସ” ଲେଖି ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ହିଂସାମୁକ୍ତ ବିପ୍ଳବ ଆରମ୍ଭ ଏବଂ ଏହାକୁ ସଫଳତା ମିଳେ ନାହିଁ ଅହିଂସା ଓ ଅସତ୍ୟବାଗରେ ଯେଉଁ ବିପ୍ଳବ ହୁଏ ତାହା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ଦିଅନ୍ତୁ ଅନ୍ତରାଳତା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ତଥା ଆଇନ ଅନାୟ ଆଦେଶନାରେ ତାହା କେବଳ
ମାନ୍ୟତା ସେ ବାନ୍ଧୁକ ସେ ସଂପର୍କରେ କେବଳାଧାରଣକୁ ସତେକତା
କରାଇ ଆସୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ଛାତ୍ରୀ ହୋଇ ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ
ରାଜତାର କାହାଣୀ କାବଳକୁ ବୁଝେଇ ଚାଲେ ଚଳେ ସ୍ୱାଧୀନ
ଭାରତରେ ତାଙ୍କର ଭାରତ ପ୍ରତି କେତେ ପ୍ରାଣ ତାହା ଆଜି ଉପଲବ୍ଧ
କରିନେହୁଛି । ଏହି ଆଦେଶନା ଏବଂ ଏଥିରେ ଯଦି ସ୍ୱାଧୀନତା ନିଲେ
ବାନ୍ଧାଉ ରହିଥାନ୍ତା ନିପାତି ତାହା ନିଜର ବୁଦ୍ଧବୃତ୍ତିରେ ସେ ଦେଖୁଥିଲେ ।

ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟାଧିର ଜୀବନ ବେଳେ ପ୍ରାଣ ବଢ଼ି ଆସି
ବେଳେ ଯେଉଁ ବ୍ୟୁ ବେଳେ ହେଉ, ତାହା ସାଧାରଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ୧ ବ୍ୟାଧି
ମୃତ୍ୟୁ ବେଳେ ମାତ୍ର ହେଉଛି ଯେହେତୁ, ଯେତେବେଳେ
ବର୍ଷ ଲାଗିବୁ ବୋଲିଥିବା ପ୍ରାଣୀ ପିଆଇବ ବୋଲି ବୁଝେନା
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ମାତ୍ର ବୋଲି ଯୋଗ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଅଗ୍ରଦୂତ ଥିଲେ ତା ଆଜି
ଦେଶର । ଭାରତର ଇତିହାସରେ ତାଙ୍କର ଅବଦାନ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଧ୍ୟାୟ
ଲେଖ ଚିତ୍ରିତ ଓ ଶ୍ରେୟତ୍ତ ।

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ : ସ୍ୱଦେଶୀ ଭାବନାର ପ୍ରତୀକ

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ୧୯୨୦ରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ୧୯୨୨ରେ ଘଟିଲା । ମାତ୍ର କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ଗ୍ରହଣୀୟ ସୃଷ୍ଟି ଏହି ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଲେ ଘଟିଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳର ନିଷ୍ପତ୍ତିମୂଳକ ପନ୍ଥାରେ ପ୍ରାୟ ଚଳିଆରଣକୁ ଏହା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । ଏକ ଉତ୍କଳ ଚିନ୍ତା ଧାରାର ସୃଷ୍ଟି ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନବେଳେ ହେଲା ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖି ଅତି ଉପାୟରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବା ବାଣୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା । ସର୍ବଜନଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରରେ ସ୍ୱଦେଶୀ ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଥିଲା । ଶୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଜାତୀୟ ଆତ୍ମର ବୃଦ୍ଧି । କୃଷକ ଓ ଶ୍ରମିକ ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ ହେଲେ । ଏହା ପରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଜନ ଆନ୍ଦୋଳନର ରୂପରେଖ ନେଲା । ୧୯୨୧ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୫ ତାରିଖ ଦିନ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଅଭିଳାଷୀ ଲାଭକାରୀ କଂଗ୍ରେସ କମିଟି ବୈଠକରେ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ଲଢ଼ିବାକୁ, ସରକାରୀ ଚାକିରୀ ଛାଡ଼ି ଦେବା ପାଇଁ, ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାକୁ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାଡ଼ି ଦେବା ପାଇଁ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଭାବି ଜନସାଧାରଣକୁ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ମାଧ୍ୟମରେ ବୁଲାଇ ଦିଆଗଲା । ଚରଣା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦୃତ ହେଲା । ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ଶୋକମାନେ ଚରଣା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ ହେଲେ । ଜାତୀୟ ସୂତା କାଟିଲେ । ବିଶେଷକରି ବୁଝିଜାତୀୟ ମହଲରେ ଏହା ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଲା । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆନ୍ଦୋଳନର ବୃଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଏକ ପ୍ରତୀକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଯାଇଥିଲା । ସ୍ୱଦେଶୀ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ଏକ ଶେଷ ଭାବେ ମାର୍ଗ ଥିଲା । ସ୍ୱଦେଶୀ ମନୋଭାବକୁ ଏହା ପୁନର୍ଜୀବିତ କଲା । ଆନ୍ଦୋଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଉତ୍ସାହଜାୟ ଅସମାପ୍ତ ହେଲା । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଭାବ ଏପରି ପଡ଼ିଲା ଯେ ସି. ଆର୍. ବାସ ଏବଂ ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁଙ୍କ ପରି ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଆଇନଜ୍ଞମାନେ ନିଜ ନିଜ ପେଶା ତ୍ୟାଗ କରି ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ।

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳେ ଆମର ଜାତୀୟ ଚିତ୍ରପଟରେ କିଛି ଉତ୍ସାହଜାୟ ଗ୍ରହଣୀୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଏହି

ସମୟରେ କିଛି ଜାତୀୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଆଶିଷବୋର୍ଡରେ ସାମିତ ଜାମିଆମିଲିଆ ଉପକ୍ରମିଆ ହେଉଛି ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ପରେ ଏହାକୁ ବିଭାଜିତ ହୋଇଥିଲା । ବନାରସରେ ଶାଶୀ ବିଦ୍ୟାପୀଠ ଏବଂ କୁକୁରାଟ ବିଦ୍ୟାପୀଠ ମଧ୍ୟ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନରୁ ସୃଷ୍ଟି ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ଧାରା ଓ ସ୍ୱଦେଶୀର ଗର୍ଭା ଏହି ବେଳେ ନିଜକୁ ଦେଖି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଜିତ ବୃଦ୍ଧ ବର୍ତ୍ତନ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅସହଯୋଗ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏହା ସପକ୍ଷରେ ସହିତ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂଗ୍ରାମରେ ଏକ ଅମୋଘ ଅସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟକର । ବିଦେଶୀ ଭୁଗ୍ନା ଦୋକାନ ଆଗରେ ଧାରଣା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ସମୟ ଯାଏ ବିଭାଜିତ ଭୁଗ୍ନା ବ୍ୟବସାୟ ବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ ଡାକରା ଦେଲେ । ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ମଧ୍ୟ ମନପ୍ରାଣ ଦେଇ ସମର୍ଥନ ଦେଲେ ।

ଏହାପରେ ବ୍ରିଟିଶ ଶିଳ୍ପରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଲାଭ ଲାଭି ଉଠିଲା । ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆଗ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନ ହେଉଛି ଯେ ଏହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ସହ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ମତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଶାମଲ୍ୟ କଲା ଏବଂ ସବୁ ସ୍ତେରରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆଦୃତ ହେଲା । ଅସହଯୋଗ ବିରୋଧ ପାଇଁ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଏକନିଷ୍ଠ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଯଦିଓ ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସପକ୍ଷରେ ନାହିଁ, ତଥାପି ଜାତୀୟ ଉଦ୍ୟମରେ ପ୍ରଥମ ଅର ପାଇଁ ଏହି ସମସ୍ୟାଟି ଗୁରୁତ୍ୱ ଲାଭ କଲା ।

ଆନ୍ଦୋଳନ ସପକ୍ଷରେ ଶୀର୍ଷ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଉଠିଗଲା । ଏପରିକି ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ମିଳାଇଗଲା । ବର୍ଦ୍ଧିତାରେ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଦିନସ ଅମାନ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ପାଇଁ ଯୋଡ଼ନା କରିଥିଲେ । ଦିବୁ ଗୌର କୋରାରେ ହିଂସା ବର୍ତ୍ତନ ୨୨ ଜଣ ପୁଲିସ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପୋଡ଼ି ମାର୍ଗ ଦେବାକୁ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଲାଧ୍ୟ ହେଲେ ଅସହଯୋଗ ଶିଳ୍ପପଟ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଲାଧ୍ୟ ହେଲେ । କାରଣ

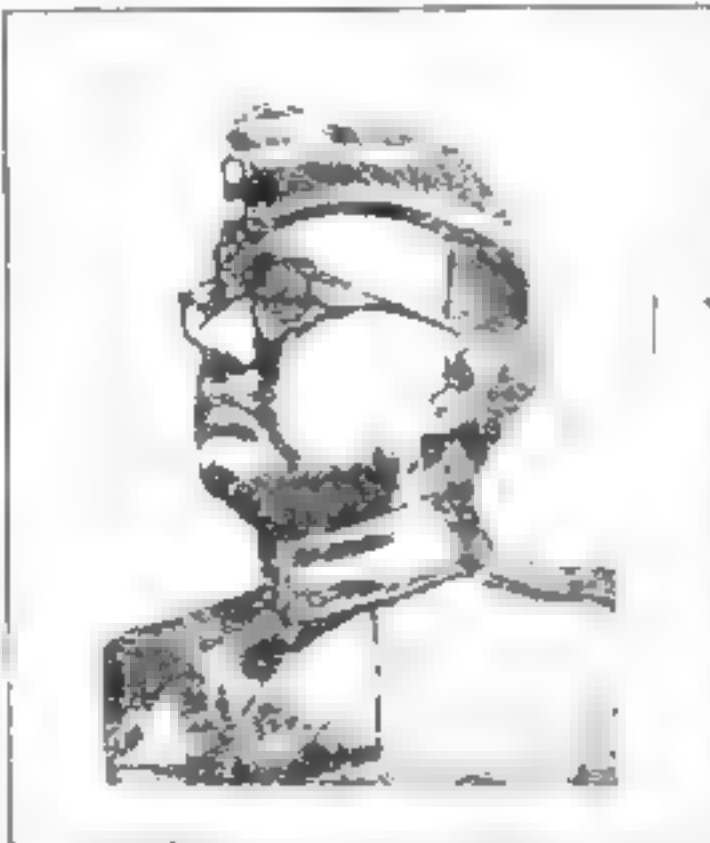
ଓଡ଼ିଶାର ବୀରପୁତ୍ର ନେତାଜୀ

ଶ୍ରୀ ସୁନୀଲ କୁମାର ରାୟ

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡି ତାଙ୍କ ସ୍ଵଦେଶ ରକ୍ଷା ଓ ବିଦ୍ରୋହୀ ତତ୍ତ୍ଵ ଲେଖି ଜାଣିଛନ୍ତି । ଆନ୍ଦୋଳନମୟ ପରାଗ ବିପ୍ଳବିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ତାଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରୟୋଗ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଜର ଜଣେ ସକ୍ରେଟିସ, ଲେନିନ୍, ଗାନ୍ଧିବରଦ୍ଵାରା, ସମାଜର ସେଇ ପଥର ପ୍ରାଣିକ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଙ୍କ ଘଡ଼ିତ ପୁରୁଷାର ମୋର ନ ପାରିବି ।

ଏହି ବିଶ୍ଵ ବଡ଼ିତ ବୀର ପୁରୁଷ କବୀର ଘରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏହା ଜଣା ଶ୍ରୀରାଜର ବିଷୟ କୁହାଯାଏ । କବିରର ଶ୍ରୀରାଜ ଏକ ପୁରୁଷରୁ ଏହିରାଜିତ ଅବଦାନ ହେଲା, ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ

ସୁଭାଷ କବିରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରି ତାଙ୍କର ପ୍ରବେଶିକା ପାଠ୍ୟ କଲେଜିଏଟ୍ ସ୍କୁଲରେ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ପ.ଶି. ପବନ, ପରିବେଶ ଓ ପରିଚିତି ତାଙ୍କର ଜର୍ମିମୟ ଜୀବନରୁ ସର୍ବତ୍ର ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । କବି ବିଏସ୍ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଛାତ୍ରଜୀବନ ପ୍ରାୟତଃ ଏକ କଲେଜିଆୟ ଘରରୁ ଗ୍ରସ୍ତିଥିଲା । କମଳା ଶ୍ରୀରାଜର ଦେହାନ୍ତରୁ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ବଞ୍ଚିଯାଇ ଶ୍ରୀରାଜଙ୍କୁ ବିଦିଷ୍ଟ ସରକାର ପ୍ରାଣୀ ଶ୍ରୀରାଜ ଶ୍ରୀରାଜ ମୃତ୍ୟୁବନ୍ଧୁ ହେଲେ । ସେହି ମହାନ ଚରଣରେ ଶ୍ରୀରାଜ ବିଦେଶ ପ୍ରାୟତଃ ପାର୍ସି ସୁଭାଷ ସମାଜ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରି ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ବେଣା ମାଧବ ଭାସ୍କର ଶ୍ରୀରାଜଙ୍କର ଶେଷ ସମ୍ପର୍କ ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ମାଗିଲେ । କେଶାବଧର ବାବୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ସୁବୁର ବେଳେ ବେଳକୁ ବେଳା କଲେଜର । ସୁଭାଷ ଏହା କଲେଜରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ଏହାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ

ବେଣା ମାଧବ ବାବୁଙ୍କୁ ଖୋଜିଲେ କିନ୍ତୁ ସେ ସୁଭାଷଙ୍କୁ ଏଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ରଖିବା ପାଇଁ ଉପବେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ସେହି କମଳାରେ କବିରର ପରିଚିତ ବଣି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମଞ୍ଚରେ ପ୍ରବଚନରେ କବିର ଗୋପା ବହୁ ଲୋକ ମୁଗ୍ଧକରଣ

କଲେ । କେତେ ଲୋକ ବାରିକାକୁ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରବୋଧ ବେଳି ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଏହି ଅଳ୍ପ ବିଶ୍ଵାସ ବିପ୍ଳବରେ ନିଜର ବାଧ୍ୟତାକୁ ଦେଇ ସୁଭାଷ ଏକ ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବକ ବଳ ଦେଇ ସମସ୍ତ ପରିବେଶ ଓ ପରିମଳ ପରିଷ୍କାର ପରିସ୍ଥଳ କରିଥିଲେ । ଲୋକଙ୍କୁ ବାରିକା ପ୍ରବୋଧରୁ ଉଦ୍ଧା ପାଇବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିଲେ । ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ବଙ୍ଗର ଅଞ୍ଚଳରେ ଅନେକବିଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶେଷିକା ହେଲେ ନିଜର ଜୀବନକୁ ବିପ୍ରାଣ କରି ବିଜୟର, ବରଦ୍ଵାର, ବାରିକା, ଶ୍ରୀ ନେତା ଶ୍ରୀରାଜ ବିପ୍ରାଣରୁ ଉଦ୍ଧା କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ପ୍ରାୟତଃ ହିଁ ଶେଷ ରୁଥିଲା । ବିପ୍ରାଣ ଶେଷକୁ ଶ୍ରୀରାଜ

ଆମସ୍ତା ଶ୍ରୀରାଜ ଦେଇ ନେତେକ ପରିଷ୍କାରକୁ ନିଜ ଭାବ ବୁଝାଇ ସେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ନେତାଜୀଙ୍କ ବିଶ୍ଵାସ ସମୟର ଅହେ ।

ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଆଇ.ସି ଏସ୍. ପଦବୀକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ବିଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାର ଉନ୍ନୟନରେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଭାଗ ନେଇ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ନେତା ଦେଶବନ୍ଧୁ ଚିତ୍ରଗଜନଙ୍କ ଡେକ୍ଟରରେ ପରିଷ୍କାରିତ ହେଇ ସେ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ।

Conference 1928 published by A.I.C.C. Page 63 64)

୧୯୨୮ରେ ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ତାପକର ଏବଂ ୧୯୩୪ରେ ଉତ୍କଳଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ତାପକର ପରଲୋକ ହୋଇଯାଇଥିଲା ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଓ ସର୍ବବିଚାର କମିଟି ଗିରୋଟି ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତ ସରକାର ୧୯୩୬ରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ କରିବାକୁ ଘୋଷଣା କଲେ । ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଙ୍କର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନରେ ଯେଉଁ ଭୂମିକା ଥିଲା, ଓଡ଼ିଆଭାଷୀ ଚାଲି ନେବେ ଭୁଲିପାରିବେ ନାହିଁ ।

୧୯୩୮ରେ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ କରିଥିବା କଂଗ୍ରେସ ସଭାପତି ରୂପେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ନୂତନ ଭାରତୀୟା କମିଟି ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଭାରତର ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ୧୯୩୮ ମସିହା ପ୍ରାର୍ଥନା ଓଡ଼ିଶାରୁ କୌଣସି ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ସେ ସର୍ବସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶାରୁ ଚୁକ୍ତ ହେଉଥିବା ମନୋନୀତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟିର ସଭ୍ୟ ରୂପେ ମନୋନୀତ କଲେ । ଏହି କମିଟିରେ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପଦବୀ ପଦବୀରା : ଗାନ୍ଧିଜୀ ଓଡ଼ିଶାରୁ କଂଗ୍ରେସ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟିର ନୂତନ ସଭାକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୁପାରିଶ କରି ସଭାପତି ସୁଭାଷଙ୍କୁ କୋଷକ ନିକଟକୁ ପଠାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସୁଭାଷ କୋଷ ସେଥିରେ ଏକମତ ନ ହୋଇ ସୁବଦ୍ଧ ହେଉଥିବା ମନୋନୀତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟିର ସଭ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଚୁକ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସଂଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଏହା କରିଥିଲେ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ବିଜା ଓ ଜାଲଦେଇ ତଥ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ।

୧୯୪୦ରେ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଜମାରେ କଂଗ୍ରେସ ୮ଟି ପ୍ରଦେଶରେ ଗଠନ କରୁଥିବା ମନୋନୀତ ସଭାକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ନୂତନ ସଭାକାର୍ଯ୍ୟକ ମୁଖ୍ୟତାକୁ କଂଗ୍ରେସ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ଏହି ସୁଯୋଗକୁ ସୁଭାଷ କୋଷ କରନ୍ତା କରିବାକୁ ଚାହିଁ ନଥିଲେ । ୧୯୪୦ରେ ସୁଭାଷ ପରସ୍ପର୍ତ୍ତ ରୂପେ ସଭାପତି ରୂପେ ଓଡ଼ିଶା କ୍ଷମଣରେ ଆସିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଦେଶିକ କଂଗ୍ରେସ କମିଟିର ସଭାପତି ନାବକର ଦାସ ଗହାକୁ କଟକରେ ଉତ୍ସବିତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କରାଗଲା ଯାହା ପିଠିରେ ବସାଇ କଟକ ସହର ପରିସ୍ରମା କରାଗଲା ଥିଲେ ଏକ ବିରାଟ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କଟକର ମୁଖ୍ୟପାଳି ପଡ଼ିଆରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏହି ମୁଖ୍ୟପାଳି ପଡ଼ିଆ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ କୋଷଙ୍କ ମୁଖି ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଥମ ସଂଗ୍ରାମୀ ପାଠ ଭାବେ ଖ୍ୟାତ । ପ୍ରାୟ ୫୦ ହଜାର ଆବାସ ବ୍ୟବସାୟ ଏହି ସଭାରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ସଭାରେ ସୁଭାଷ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, “ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୁଅ । ସ୍ୱାଧୀନତା ଜୟତ ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ସୁବିଧାବିତ ଆସିବାରା ଗର୍ଜନା ଦେଖାଇବାକୁ ସୁବଦ୍ଧ ହେଉଅଛି ।

ନେତାଜୀଙ୍କ ମୁଖି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଭାଗ ନେଇ ନିଜର ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବୁ । ଏବଂ ସୁଯୋଗ ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ ।” କଟକ ରେଳସ୍ଥି ଷ୍ଟେସନରେ ବିରାଟ ପ୍ରତିଆରରେ ୨/୩ ଚଣି ବଜାୟ ସୁବଦ୍ଧ ତାଙ୍କ ସହିତ ଆସିଥିଲେ । ବଙ୍ଗଳାରେ ସେମାନେ ସୁଭାଷଙ୍କ ଦେଇଥିଲେ, ରକ୍ତଧାରୀ ମୁଖିପତ୍ର ସୁଭାଷ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଡି କଲେ ।” ଦୈନିକ ଧୂଳିରେ ବସେ ପରମ ପ୍ରକୃତି ନେତା ଉପିଥିଲା ।

ନେତାଜୀ ଏହି କଟକ ମୁଖିସଭାପତି ପଡ଼ିଆରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନ୍ତରାଳକୁ ଆହ୍ୱାନ କରି କଂଗ୍ରେସ ଓ ଭାରତୀୟ କୋହନ ଦାବିକୁ ସମାଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ସରକାର ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଯୋଜନା ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବୁଝାଇଥିଲେ ।

ସୁଭାଷ ଏକପକ୍ଷେ ବ୍ରହ୍ମପୁର, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ୱର ପ୍ରଭୃତି ତହୁ କି ବିଶ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ବିପ୍ଳବ ପରିକଳ୍ପନା ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ତଳର ତଳର ସୁବଦ୍ଧ ମୁଖି ସୁଭାଷେ ସାମିଲ ହେବା ପାଇଁ ସେ ଜାଗରା ଦେଇଥିଲେ ।

ପୁରୀ ବଡ଼ବାଗର ବିରାଟ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ସେ ଟିକାରେ ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ । ପୁରୀରେ ୬ ମାର୍ଚ୍ଚକୁ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବଜାର ନିକଟରେ ଏକ ମାର୍ଚ୍ଚରେ ଓଡ଼ିଆରେ ସେ ଶ୍ରୀମତୀ ଘୋଷଣା ଦେଇଥିଲେ ଜନସାଧାରଣ ସେଥିରେ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ ।

ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବାଣିଥିବା କେବେବି, ଆସାମ, ଓଡ଼ିଶା, ତଳର ଆଦି ତାହାଟି ପ୍ରଦେଶରେ ଏକ ମିଳିତ ମହିମାବଦ୍ଧ ରଜା ହୋଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳିତ ମହିମାବଦ୍ଧ ଗଡ଼ିବା ପାଇଁ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ କଲିକତା ଏକାକି ତୋଡ଼ିଆରେ ନିଜ ବାସନ୍ତକଳକୁ ତଳର ବାବୁ, ଗୋଦାବରୀ ନିଶ୍ଚ, ନିଶ୍ଚ ନିଶ୍ଚ ନିଶ୍ଚ ନିଶ୍ଚ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିଲେ । ସୁଭାଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳିତ ମହିମାବଦ୍ଧ ଗଡ଼ି ଯିବାକୁ ଶିଳ୍ପ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍ତ୍ୱପାୟୀ ପାଉଳା ମନୋନୀତ କୃଷକ ଗଡ଼ି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ମୁଖିମାନ ଗିର ନେତା ଅବତୁର ଗୋଲାମ ଗିର (ମୁଖିମାନ ଗିର ସଭାପତି ମହମଦ ଆଲୀ ଗିରାଙ୍କ ମନୋନୀତ ପ୍ରାଣୀ)ଙ୍କୁ ନେଇ ମିଳିତ ମହିମାବଦ୍ଧ ଗଠନ କରାଗଲା ।

ଆସାମରେ ବର୍ଦ୍ଧେକୀ, ବିହାରରେ ପାଣିପୁରୀ ଆଲୁ ଅନ୍ତରାଳରେ ନେତା ମିଳିତ ମହିମାବଦ୍ଧ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ବିହାର ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜାପାନକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସୁଭାଷ ପରିକଳ୍ପନା କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଜାପାନ କେବଳ ଗଡ଼ିପୁରରେ ଭୋମା ବର୍ଦ୍ଧେକ କରିଥିଲା । ସୁଭାଷ କୋଷଙ୍କ ପାଇଁ ଭୋମା ବର୍ଦ୍ଧେକ ବିହାର, ବଙ୍ଗଳା, ଆସାମ, ଓଡ଼ିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନ୍ତରାଳ ପାଉଥିଲା । ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳିତ ମହିମାବଦ୍ଧ କେବେବି ଏକାକିତା କରି ଯାଇଥିଲେ । ତତ୍ତ୍ୱପାୟୀ ଗଡ଼ି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅନ୍ତରାଳ ।

ଅଦ୍ଭିତୀୟ ତ୍ୟାଗବୀର ନେତାଜୀ

“ଦିଲ୍ଲୀକୁ ଅନେକ ଚାଷୀ ପଢିଥି, ଦିଲ୍ଲୀଟି ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ
 ଥିଲା ଭାରତ ନିସ୍ଵାଧୀନ ହେବ, ଆଉ ବେଶି ବେଶି ନାହିଁ ।”
 ୧୯୪୫ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ‘ଉଦ୍ଧିଆନ ନ୍ୟାସନାଲ ଆର୍ମି
 (ଆରଏନ୍ଏ) ର ସୁପ୍ରିମ କମାଣ୍ଡର ସୁଭାଷଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଦିଲ୍ଲୀରୁ
 ଛାଡ଼ିଲା ଯୁଦ୍ଧକୁ ଏହା ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ନିଜ ଲେଖା ଭାରତ
 ଏହାର ପିତା ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସ୍ଵାଧୀନ ହେଲା ।

ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀ ସମ୍ମାନନୀୟତା ମଧ୍ୟରେ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର
 ଅନେକ ଅନନ୍ୟ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ନିକଟରେ ନେତାଜୀ ଭାବେ ସୁପରିଚିତ
 ଏହି ବୀରପୁରୁଷ ଭାରତର ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଦୁଇ ଶହ
 ପାଠୁଥିଲେ ନିଜେଣୀ ଶାସନରୁ ଅପତ୍ତାରିତ କରି ଭାରତର ମୁକ୍ତି ପାଇ
 ତାଙ୍କ ଅବଦାନ ଉଚ୍ଚାନ୍ତର ପୁତ୍ରଙ୍କ ଚରଣରେ ଦୃଢ଼ାନ୍ତର ସେ ହିଁ
 ଶୁଣି ଧରିଲେ ।

୧୮୯୭ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୩ ତାରିଖରେ କଟକ
 ସାହେବରେ ସେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ଭାରତୀୟ ନେତା
 କଟକ ମୁଖ୍ୟପାଳିଫିର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଥିଲେ ଏବଂ ମା ପ୍ରଧାନବଳୀ
 ଥିଲେ ଏକ ବୃତ୍ତ ମନୋବଳର ମହିଳା । ଜୀବନୀ ନାଥ ଚଣ୍ଡେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର
 କାନ୍ଧି ଥିବାକୁ ପ୍ରଭାବିତ । ୧୪ ବର୍ଷ ପରା ଥିବା ଏକ ବୃତ୍ତ ପରିଚାଳନା
 ନିଜର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ର ର ଏହା ନେତାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ସୁଭାଷ
 ପିତାମହାଙ୍କର ନିଜର ସହାନୁଭୂତିରେ । ନେତାଙ୍କ ଚେତନାରେ କଳିକାବଳୀ
 ଭୂଲରେ ସୁଭାଷ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରି କଲିକତାର
 ପ୍ରେସିଡେନ୍ସୀ କଲେଜରେ ବର୍ଷକୋଷରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ, ଗୁମାସ୍ତା ବିବେକାନନ୍ଦ, ବଂସିନ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ
 ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଟାଗୋର ମହାମନୀଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେ ପ୍ରଭାବିତ
 ହୋଇଥିଲେ । କଳିକତାରେ ଆନନ୍ଦମଠ ଉପନ୍ୟାସ ତାଙ୍କ ମନରେ
 ଭାରତ ଗେଷ୍ଟାପାତ କରିଥିଲା । ଅବହେବିତ ମାତୃଭୂମିର ମୁକ୍ତି ଓ ତାର
 ସେବା ପାଇଁ ଆନ୍ତୋସର ସୁଭାଷଙ୍କ ମନକୁ ବିଶେଷଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ
 କରିଥିଲା ।

୧୯୧୯ ମସିହାରେ ସୁଭାଷ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯାତ୍ରା କଲେ ।
 ଆରବିଏର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଇଂରାଜୀ ପ୍ରବନ୍ଧ, ସଂସ୍କୃତ, ବର୍ଣ୍ଣନା,

ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଆଧୁନିକ ଇତିହାସ ବିଷୟରେ ନିଜକୁ ସୁସଜ୍ଜିତ କରି ।
 ଏହିସବୁ ଅଧ୍ୟୟନ ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତିର ଆନ୍ତଃସ୍ତ୍ରୋତ୍ସୁକ ଦୁଇବର୍ଷରେ
 ତାଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ କରିଥିଲା । ୧୯୨୦ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟରେ ସେ ଆରବିଏର
 ପରୀକ୍ଷାରେ ୪୭ ଭାଗ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ଆରବିଏର ପରୀକ୍ଷାକୁ
 ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ୨୩ ବର୍ଷ ବୟସରେ ନେତାଙ୍କର
 ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ଥାଣରେ ଯାତ୍ରା ବେଗୁଥିଲେ ।

ତା’ପରେ ସେ କଲିକତା ଯେଉଁ ଆସି ଅସହଯୋଗ
 ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦେଲେ ଏବଂ ସୁଭାଷ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନିଜରୁ ପ୍ରଭେଷ
 କଲେ ଏବଂ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ଚାଟାୟ ଗ୍ରହଣର ଗାନ୍ଧିବାଦ ନେତୃତ୍ଵରେ
 ଭାରତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆଉଁଶ ଖେଳିଆସିବାବେଳେ ବଞ୍ଚିବାରେ ସେହିସବୁ
 ଚିନ୍ତାଧାରା ଏହାର କେନ୍ଦ୍ରରେ ରହିଥିଲେ ।

ନେତାଜୀ ଦିଲ୍ଲୀ ଥିଲେ ଏବଂ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଅତିଥି
 ନାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ଯେତେବେଳେ ଇଂଲଣ୍ଡର ମୁକ୍ତଗାନ୍ଧୀ
 ପ୍ରସାରିତ ଭାରତର ଉଚ୍ଚ ସରକାର ପୋଷଣୀ କଲେ, ସହଯୋଗରେ
 କଂଗ୍ରେସ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପକ୍ରମ ଏବଂ ଏହି ଭାରତୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର
 ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ନମରେ ସେ ସମସ୍ତ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାହତ କଲେ ।
 ପରେ ୧୯୨୧ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୧୦ ତାରିଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ
 ଚକ୍ରତ୍ୟାଜୀ ଉପର ଓ ତାଙ୍କ ସହଯୋଗୀମାନଙ୍କ ସହ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ କଲେ ।
 ଏହା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ଜାତୀୟତା । ତା’ ପରେ ୧୯୪୧
 ମସିହାରେ ସେ ନିଜ ପତ୍ନୀ ଚେନ୍ନିଆନ୍ଦେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଥିଲେ ସେ
 ବ୍ରିଟିଶମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ୧୧ ଅକ୍ଟୋବର ଅଟକି ଅଟକି ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିଲେ ।

୧୯୨୩ ମସିହାରେ ସେ ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସରେ
 ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବଙ୍ଗଳା ପ୍ରାବେଶିକ କଂଗ୍ରେସ ଉପିତିର
 ସଂସ୍ଥାପକ ହେଲେ । ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସହ ସମିତି ଓ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସେ
 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ହେଉଥିଲେ । ପିତୃଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କଠାରୁ ବୟସରେ
 ୧୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବଢ଼ି ଥିଲେ, ତଥାପି ୧୯୨୯ ମସିହାରେ କଲିକତା
 କଂଗ୍ରେସର ଉତ୍ତମ ମିଶ୍ରି ଚକ୍ରବାକୀର ସୁଚକ୍ଷୁର ସ୍ଵାଧୀନତା ପାଇଁ
 ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରି କଂଗ୍ରେସକୁ “ସ୍ଵାଧୀନତା” ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆବଦ୍ଧି କେବଳ
 ପାଇଁ କଳ୍ପିତ ପ୍ରସ୍ତାବ ପକାଇଥିଲେ ।

[illegible]

୧୯୩୮ ମସିହାରେ ସେ ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ ଦାୟତ୍ତପୂର୍ବ
ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ଜାବର-ଏହି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟରେ
ଏକ ଲୁଗ୍‌ବୁର୍ଣ୍ଣ ମୋଟର ସ୍ଥାପନା ହାତର ପାଇଁ ସେ ଭାରତ
ବିମ୍ବାଧାରୀରୁ ଶେଷି ଗାନ୍ଧୀ ଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ାନ୍ତି କୁଟା ଦେଲେ ।

୧୯୪୦ ଡିସେମ୍ବରରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରାବଣର ଦ୍ଵାଦଶ ଗୁଡ଼ିକର
 ଶ୍ରୀବାବେଳେ ନେତାଜୀ ଇନ୍ଦିରାପୁର ଗସ୍ତ ପଦାଭ୍ୟାସରେ ଏବଂ ୧୯୪୧ରେ
 ନଭେମ୍ବର ପଡ଼ିଥିଲେ । ଏହା ପରସ୍ପର ଗସ୍ତ ନେତାଜୀ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରାବଣରୁ
 ଆରମ୍ଭ ହୁଏନି ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଦୁଇ ଦିବାବେଳେ ସେ ଭଗବତ୍ ପ୍ରକାଶ
 ଶୈଳୀର ଦୀର୍ଘ ପ୍ରବନ୍ଧମାନ ଲେଖି ସେ ଦର୍ଶନରେ ଏକ ନୂଆ ଶାଖା
 ଖେଳୁ (ସ୍ତ୍ରୀ ଇନ୍ଦିରା ନବସତ୍ୟ) ଶୋଭାପାଳେ ଏବଂ ଜର୍ମାନୀ ଫାଶିଜ୍ମରୁ ଶ୍ରୀ
 ଇନ୍ଦିରା ଆସି ନାମକ ଗଳ୍ପ ।

[illegible]

କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁର-ପ୍ରାଚୀନର ଉପର ଉପର ଉପର ।
ଏହା ପୁରାତତ୍ତ୍ୱର ଉପର ଉପର ଉପର । ଏହା ଉପର ।

କନ୍ଦୁ ଆଦି ମାନ୍ୟତାରେ ପଢ଼ାଟିକେ ଏବଂ ସେଠାରୁ (ସାଧାରଣ) ପୂର୍ବ ଏତିଆର ପିଲାପୁଅରେ ପଢ଼ିଥିଲେ ସେହିମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଶିକ୍ଷାଦେୟରେ 'ନାଗରୀୟ ମୁକ୍ତି ବାହିନୀ' (ଉପାଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ) ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଉପଯୋଗୀ ହେବାରୁ ବାଣ୍ଟିବୁ ଗୁମାସ୍ତା କଲେ ।

ଜେଜେପାଦ ଜୀବନେକିତ ଧାରଣ ଓ ସାମରିକ ଅଧର୍ମସ୍ଥିତି
ବର୍ଣ୍ଣନା ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ବିଶ୍ୱାସନିତ ଓ ବିଶ୍ୱିତ ନାମଜାମାନଙ୍କୁ ଏକ
ସମ୍ପ୍ରଦେଶ ବଢ଼ି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ସେତେବେଳେ ଜନ୍ମ ନେବା ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାମାଜିକ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଜାତୀୟତା ଜାତୀୟତା (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ୍ୟାୟନାମ ଅର୍ଥାତ୍ ନ୍ୟାୟ
ଆଦର୍ଶ) । ଜାତୀୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ପ୍ରଦେଶୀୟତା ସାମାଜିକତା
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଓ ଜାତୀୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶେଷ ସମ୍ବନ୍ଧନାମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା
ଜାତୀୟତା ଅଧର୍ମସ୍ଥିତି ଓ ସାମରିକ ଶକ୍ତିର ସାମାଜିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନାମ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ

୧୯୪୩ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ୨୧ ତାରିଖରେ ଭାରତୀୟ
ମୁକ୍ତି ଲଢ଼ିବା ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦୈନିକରେ ମୁକ୍ତ ଭାରତର ପ୍ର ଲୋକ
ସରକାର ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ନେତାଜୀ ସମଗ୍ର ପୂର୍ବ ଏସିଆରୁ ଆସିଥିବା
ଲୋକତାତ୍ତ୍ୱମାନଙ୍କ ସମିଳନରେ ଯୋଗଦାନ କଲେ । ସେ ଆହ୍ଲାବାଦରେ, ଲାହୋର
ରେ ଓ ଗୁଜରାଟର ମୁମ୍ବାଇରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବି ଏହି ଧୂଳି ସମଗ୍ର
ପୂର୍ବ ଏସିଆରୁ ପହଞ୍ଚିତ କଲା । ସେ ଯେତେବେଳେ ଏସବୁ ଜାଣିଥିବାର
ବର୍ତ୍ତମାନର ଲୋକେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ, ତାହା ସେଥିରେ ମାନ ସାଜିଲା
୧୯୪୫ ମସିହା ଅକ୍ଟ ୧୭ ତାରିଖରେ ସେ ଏକ କୋମା ନିଷ୍ପେୟକାଳୀ
ରୋଗରେ ତତ୍କାଳୀନରେ ସାଉଥବରୁ ଆସିଲେ କିନ୍ତୁ କାତାକରେ ପ୍ରମୁଖ
ପାଖରେ ରହି । ଏହାପରେ ତାଙ୍କର ଶେଷ ଦିନାକ ଯାତ୍ରା ।

ଆଜି ଚିଡ଼ି ଦିନ ପରେ ନେମାଜାନ ସ୍ବପ୍ନ ବନ୍ଧେ ଦେଲା । ଆଜି
ନବର ଉତ୍ସବପର୍ବରେ ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ ଜାତି ତାଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ନବୁଝି
ରାଜର ଉତ୍ସାହଟି, ଗାନ୍ଧି ଓ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ଭାବପାତା ଏପରିକି
'ବେନା ଦିବା' ଭାବର ଆଜି ମଧ୍ୟ ରାଜତାଉ ଜନନାମସରେ ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ
ହେଉଛି :

ଆଧୁନିକ ଭାରତର ନିର୍ମାତା

ନେହେରୁ

ପିତାଙ୍କ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଆମ ପାଇଁ ଆମେକ ଉଦନରେ ଆମ ଦେଶାନ୍ତରାଳର ପୁର ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହୋଇଥିଲା । ଠିକ ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରିରେ ଯେତେବେଳେ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱପ୍ନ, ଭାରତ ସେତେବେଳେ ଡାକି ଉଠିଲା ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଲା । 'ଏକ ସମୟ ଆମେ ଯାହାଟି ବୁଝିପାରୁନା ସେ ଆସିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଆମେ ପୁରାତନକୁ ନୂତନକୁ ଗୋଟିକରିଥାଉ, ଯେତେବେଳେ ବୟସ ସରିଯାଉଥାଏ, ବାପ ଝିନ ଚେଲା ଭାଷ୍ପିତ ରାଜନକୁ ଚାପି ଡିଆଁହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ତାହା ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଖୋଜୁଥାଏ ।' ଏହା ଥିଲା ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଣ୍ଡିତ ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁଙ୍କର ବସ୍ତୁ ଘୋଷଣା । ୧୯୪୭ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ପଞ୍ଚିତ ନେହେରୁଙ୍କ ସମାଧାନ ସମୟରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେତେବେଳେ ବିଦେଶୀ ଶାସନରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରଥମ ନିଶ୍ଚାଳ ନେତାକୁ ପାଇଥାଏ । ପଞ୍ଚିତ ନେହେରୁଙ୍କ ଲାଲ ନେହେରୁଙ୍କ ଉତ୍ତର ଭାରତର ନୂତନ ସମସ୍ତ ମାନ୍ୟତା ଲାଭିବ ସମ୍ପନ୍ନ । ଭାରତର ଚଳସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଜୀବନସାରା ସଂଗ୍ରାମ କରିଛନ୍ତି । ଆଧୁନିକ ଭାରତର ସେ ନେତୃତ୍ୱ ସ୍ୱପ୍ନଟି । ନେହେରୁଙ୍କ ସେ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା, ଏକତା ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ପାଇଁ ଜାତୀୟ କରିଛନ୍ତି ଗାନ୍ଧୀ ନୀତି, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଧର୍ମ ଗତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଉତ୍ତରୀ କରିଛନ୍ତି ।

ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଏବଂ ନେହେରୁଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ସେ କହୁ ପଥ ଚିତ୍ରିତ କରିଛନ୍ତି । ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବା ବେଳକୁ ନେହେରୁଙ୍କ ବୟସ ୫୮ । ତାଙ୍କର ଅଧା ଜୀବନ ସେତେବେଳକୁ ହେଲେ ଉଡି ସାରିଥାଏ । ସେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଗିବା ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇବର୍ଷ ବେଳା ଗୋଟି ଆସିଥାଆନ୍ତି ।

ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଲାଞ୍ଜିତ ବ୍ରହ୍ମପୁର ପରିବାରର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ଥିଲେ ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ । ନେହେରୁଙ୍କ ପୂର୍ବଜମାନେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପାଟଣା ପାଦ ସେତେବେଳେ ସମାଜର ଅନ୍ତରୁ ଆସିଥିଲେ । ନବୀନର ଲାଲକର ପିତା ମୋତିଲାଲ ତଣ୍ଡେ ସପତ ଆଇନ ବ୍ୟବସାୟୀ ଥିଲେ । ପିତାଙ୍କ ପ୍ରଭାବରେ ପୁତ୍ର ମଧ୍ୟ ବିଜ୍ଞ ଜୀବନକୁ ଗଢି ଗୋଟି ଥିଲେ । ୧୮୮୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖରେ ଜବାହର ଲାଲ ଏହାବଦଳେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଠିକ୍ ୧୬ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଲଣ୍ଡନ ଯାତ୍ରା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭର୍ତ୍ତି ହେଲେ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ସେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବୃତ୍ତ ମାଟ୍ରି କରିଥିଲେ । ସେ ପରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଯାତ୍ରାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରିବା ପରେ ସେ ଟ୍ରାବିଙ୍ଗ୍ ସେଲେକ୍ଟରେ କାମ କରାଉଥିଲେ । ଏହା ହେଉଛି ୧୯୦୭ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସର

ପକ୍ଷ୍ୟ । ଏହା ଶପାଦ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଯେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ ଏହାପାଇଁ ଭିତରେ ଥିବା ଜାତୀୟତାବାଦର ଉଦ୍ବେଗ ହୋଇଥିଲା । ଭାରତରେ ଯାହାକୁ ପଢୁଛି ତାହା ତିଆରି କରି ସେ ଦିନୁତ ହୋଇ ପଡୁଥିଲେ । ତେବେ ଏପ୍ରସଙ୍ଗ ତାଙ୍କର ଜୀବନିକିଟିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗରେ ଗତି କରିନଥିଲା । ପ୍ରାକୃତିକ ବିଜ୍ଞାନରେ ବି ଏ ପ୍ରାୟ ଉତ୍ତର ପରେ ସେ ପରିଭ୍ରମି ଅଧ୍ୟୟନ କରି ବାଉରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଡିଗ୍ରୀ ହେବା

ପଢୁ ଜମାଜମା ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରୁ ତାଙ୍କର ଚିନ୍ତା ପାଇଁ ୧୯୨୨ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସକୁ ସେ ଯୁରୋପ ଗସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଗସ୍ତ ବେଳେ ସେ ଉପଲବ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ କେବଳ ଜାତୀୟବାଦ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ବାଲ୍ୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ବିଶ୍ୱର ବିଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ନିରୀକ୍ଷା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହାର ପୁରୁଷ ଚିନ୍ତା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ଦେଶବାସୀରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କରିବାକୁ ହେବ । ଯୁରୋପ ଗସ୍ତ ବେଳେ ନେହେରୁ ସମାଜବାଦୀ ଚିନ୍ତା ଆଧାର ସର୍ଗରେ ଆସିଥିଲେ । କଂଗ୍ରେସର ନୀତିକୁ ସମାଜବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ସେ ବିଚାର କରିଥିଲେ ।

କମ୍ୟୁନିଜିମ୍ରେ ଥିବା ଉପମତୁରୁତ୍ୱକୁ ସେ ଗୋଟିଲେ । ନେହେରୁ ୩ ବେଳେନେହେରୁଙ୍କର ସବୁ ଦିନି ଗ୍ରାହଣ କରିବାକୁ ସେ କୁହୁଟ ଥିଲେ । ୧୯୨୭ ରେ ଜର୍ମାନୀର ଲାଲ ଯୁରୋପ ଗସ୍ତକୁ ଯୋଗିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ସେହି ବେଳାରେ ବେସାହାୟାକୁ ସେ ସ୍ୱାଧୀନତା ମାର୍ଗରେ ଚାଲିବାକୁ ଉତ୍ତମ କେବା ସହ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନତା ସତ୍ତା ଉପରେ ଲାଗିବା ଚେତନାର ଉଦ୍ବେଗ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ନେଇଥାଏ ।

ଜବାହରଲାଲଙ୍କୁ ନାଏ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବାବେଳେ ସେ ତାଙ୍କର କୁଳଜମାନଙ୍କର ସଂସ୍ମରଣ ଆସିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ତାଙ୍କର ଜୀବନିକିଟିକ ଗତିପଥରେ ଏକ ମୋଡ୍ ନେଲା । ଯଦିଓ ସେ ଏକ ଧରା ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଓ ଛାତ୍ରଜୀବ ଆବଦୋଇତାରେ କଢିଥିଲେ ତିନୁ ଲାଞ୍ଜି ତାଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ମାର୍ଗରେ ନେଇଗଲା । ତାଙ୍କ ଜୀବନର ସୁଖମୟ ସମୟକୁ ସେ ଚେକରେ କରାଉଥିଲେ ଏବଂ ଜୀବନିକିଟିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କରିଥିଲେ । ୧୯୧୬ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ସାଥୀତା ଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ତାହା ଲାଲ କଂଗ୍ରେସର ସର୍ଗଦଳରେ ଏହା ଆନ୍ତାତ ନେଇଥିଲା । ଏହି ଏତିହାସିକ ଶାସ୍ତ୍ରପରେ

ସଦାଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ସାମିଲ
ହେଲେ । ସେହିପରି ଭବିଷ୍ୟତ ନେତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ନିୟମିତ ଗୁଡ଼ିଚା
ନେତୃତ୍ୱରେ ପାଠରେ ଗାୟିକାବଳି ନିୟମିତରେ ନେତୃତ୍ୱ ଦେଉଥିବା
ନେତାଙ୍କୁ ଏହାପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠି ଗୁଡ଼ିଚା ନେତାଙ୍କୁ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ସାମିଲ କରିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।

କାନ୍ତେଶ୍ୱର କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଏକ ଚିଠିପିଠିଟି ଦେଖାଯାଇଛି ।
ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ କାନ୍ତେଶ୍ୱର ଆସିବା ପରେ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଥିଲେ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୫୧ ।
ସାହିତ୍ୟ ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏହା କେନ୍ଦ୍ରରୁ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ଭାବେ ବାପୁଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସମାଜବାଦୀ
ମୁଦ୍ରାଦଳର ସେ ପ୍ରାକ୍ତିକତା ନିମ୍ନ ଯୋଗଦାନ ପ୍ରକାଶକୁ ଚିନ୍ତା
କରିଥିଲେ । ଏହାକୁ ସରମାଜ୍ଜା ଓ ଚିନ୍ତାଧାରା ଉପରେ ବ୍ୟାପାର
କରିଥିଲେ । କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ସେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ପ୍ରକାଶକର
କରିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ହେଲା 'ପିଣ୍ଡବନ୍ଧନା ପ୍ରଭୁ ଚିନ୍ତା' ଏହା ପ୍ରକାଶ
କରିଲା 'ପିଣ୍ଡବନ୍ଧନା ପ୍ରଭୁ ଚିନ୍ତା' ।

[illegible]

ବେଶିକ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ରାତେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଳିତ
 ଗର୍ଭ ଏକ ଧ୍ୟାନାବସ୍ଥାରେ ରଖିବାକୁ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ଶୁଣିବା
 ଶକ୍ତିର ସାହାଯ୍ୟରେ ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଯେଉଁଠି
 ଶିଶୁ ଗର୍ଭାବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହାକୁ ସେ
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ

[illegible][illegible][illegible]

ବନ୍ଧୁ ବ୍ୟାପ୍ତିବୃତ୍ତର ସମାଜର ଚେତନାବୃଦ୍ଧି ପ୍ରଣିତ କବ୍ୟାବଳୀକାଳୀନ
ନେତୃତ୍ୱେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତବାଚକ ମଧ୍ୟରେ ଶାସ୍ତ୍ରବଳେ ସେ ଚେତନାବୃଦ୍ଧି ବ୍ୟାପ୍ତି
ସପକ ଭାବୁ, ନେତୃତ୍ୱର ବ୍ୟାପ୍ତିବୃଦ୍ଧି ଶୁଦ୍ଧ ଗଣା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ନୀତି
ମନୋରାଜ୍ୟ ପରାମର୍ଶରେ କଳିଙ୍ଗଟି, ସେ ଗଣେ ପତା ଗ୍ରାହ୍ୟ, ମନୋରାଜ୍ୟ,
ପରାମର୍ଶ, ଦେଶପ୍ରେମୀ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପ୍ରେମୀ ଏସବୁ ଗୁଣ ଧାରକ
ମଧ୍ୟରେ ଶାସ୍ତ୍ରବାଚକ ବଳଟି ।

ସେ ଭାରି ଦେହୀ, ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ପରି ଡାକନ୍ତି ବାବୁଆ । ସେଇଥିପାଇଁ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସେ ଆଦରର ପ୍ରାନ୍ତ । ଇଟିଲାମାନ ୪୪ ଦେହରୁ ବ୍ୟବହାରୀର ଲେଖାକୁହାନ୍ତି କହୁ ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରଭାତେ ଏହି ଦିନରେ କିଛି ଶିଶୁବଦ୍ଧ ଭାବେ ପାଳନ ନାହାନ୍ତି । ପିଲାମାନେ ସେହି ବସତିରୁ ଆମର ଉଦ୍ଧାରରେ ଦିଅନ୍ତି ପ୍ରାଣଟି ।

୧୯୨୫ ମସିହା ମଇ ୨୭ ତାରିଖ ଦିନ ହଠାତ୍
 ନବଭାରତର ପ୍ରାକୃତ ଲୋକ ଲେଖକଙ୍କୁ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ । ତାଙ୍କର
 ଅନ୍ତରାଳରେ ଲେଖକ ଯେ ଏହି ଶୂନ୍ୟ ଭାବ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ତାହା
 ନୁହେଁ, ତେଣୁ ଏପରି ଏକ ଶାନ୍ତି ସ୍ୱାଦ୍ୱାର୍ତ୍ତ ହେଲା ପ୍ରାଣର ପୂରଣ କରାଯି
 ବରାହାଚାରୀର ନାହିଁ ଏହା ଏପରି ଏହି ଶୂନ୍ୟ ଭାବର ଶାନ୍ତି କାହାରି
 ସମ୍ମୁଖେ ନାହିଁ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ସେ ଲେଖକ ତାଙ୍କ ଦିଗ୍ଗତ
 ଯେଉଁ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଗତିପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ୱର୍ଗ ନିର୍ମାଣକର୍ତ୍ତା ଜନଗଣଙ୍କ
 ଦେହେ, " ଲେଖକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟା ସଂପର୍କ ତାଲିୟନ । ଏହା
 ଲେଖକ ପ୍ରାଣର ପୂର୍ବରୁ ସଂପର୍କ ଗାନ୍ଧୀଜୀ । ଲେଖକ ସମାଜବାଦୀ
 ସଂଗ୍ରାମ ବାଟି ଏହା ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଯେଉଁ ଗଣତନ୍ତ୍ର ନେତା ହୋଇଥିଲେ
 ଏହି ବାଟି ଯେଉଁ ଶେଷରେ ସେ ଦିଗ୍ଗତ ।

ନେତୃତ୍ୱରେ ମାନ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ
କରଣ ଦିବସ ଇତ୍ୟାଦି ପୂର୍ବ ପ୍ରଥମରେ ଜଣେଇଁ ନିଶ୍ଚିତ, ସବୁ
ଦିନେ ଉପରେ ସେ ଉପରେ ମଣିଷ ସେଇଥିପାଇଁ ଟାକୁ ଯେଉଁ ମାନବ
ବାସନା କେମାନେ ଟାକୁ ଦେଖି ଭଲ ପାଆନ୍ତି ଟାକୁ ଜଗିଆଣେ
ତାହାହାକୁ ଦେଖେ ଓ ପ୍ରତିବାସନା ସଦାସାମାଜ୍ୟ ନେକରେ
ସୁବାସକେ ବେଶ୍‌ବାସୁ ଦେବ ।

ମାନବ ଚାହିଁ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ମହାନ ସେବାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଓ
ଦୟାଳୁତା ଲାଭି ୧୯୫୫ରେ ଇଣ୍ଡିଆନ ସରକାର ସମାନ "ଭାରତ
ରତ୍ନ" ଡେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ କରିଥିଲେ ।

୧୮୧୭ର ପାଇକ ବିଦ୍ରୋହରେ ହରିଶପୁର

ଡଃ ମହେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି

ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱାଧୀନ ଚରମଟିକ ଶାସକ କାଳରେ ପୂର୍ବ ଉପକୂଳରେ ଗୋଲଗା, ମରିଚିପୁର, ହରିଶପୁର, ବିଜୁନପୁର, କୁରଙ୍ଗ, ପାଉଁସବେରପୁର, ଆଦି ଓ କନ୍ଧିକା ଏହିଭଳି ଆଠଟି ଖଣ୍ଡାୟତ ଶାସିତ ରାଜ୍ୟ କା ଡିଗ୍ରୀ ଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସୁବୁଦ୍ଧ ଗଡ଼ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ଗଡ଼ରେ ଜଣେ ଜଣେ ଖଣ୍ଡାୟତ ରାଜା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଥିଲେ । ଏହି ଖଣ୍ଡାୟତ ରାଜାମାନେ ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱାଧୀନ ଲକ୍ଷ୍ୟରାଜ ଦ୍ୱାରା ନିୟୁତ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଡିଗ୍ରିଆ କା ମୁଖ୍ୟତଃ ନିମ୍ନାଞ୍ଚଳପାଣି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୋଗିତ ହୋଇଥିଲେ । ନଦୀ ମୁଖର ମଧ୍ୟ ବେଗ କୌଣସି କୌଣସିପ୍ରକାର ସେମାନେ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ ବେଳେନଥିଲେ । ସେମାନେ କେବଳ କେବଳପ୍ରାୟ ଡିଗ୍ରିଆରୁ ମାନବ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ସମ୍ମତ ଥିଲେ ।

ଦେବାନକା ମୁଖ୍ୟତଃ ମରିଚିପୁର ଗଡ଼ ଓ ତାହା ଏକ ଶାସନକା ପ୍ରାୟ ଥିଲା । ନଦୀ ମୁଖରେ ହରିଶପୁର ଗଡ଼ ଅବସିତ ଥିଲା । ଏ ଦୁଇଟି ଯାକ ସ୍ଥାନ ଏବେ କରକବିହପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ଅବସିତ । ଅତୀତରେ ଏ ଦୁଇଟି ସମୃଦ୍ଧ ବେଳେ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ବେଳେ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶାର ବହିର୍ଗଣିତ୍ୟ କାରକାର ବାହୁଥିଲା । ହରିଶପୁର ବନ୍ଦରେ ସେତେବେଳେ ରାଜାଜି ତିଆରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମରମାଟି କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ହେଉଥିଲା । ଏପାଞ୍ଚକାଳିକାମାନଙ୍କ ଯାକ ବାହାରିବା ଓ ଗିରଫ ପ୍ରତି ସ୍ଥାନରେ କାର୍ଯ୍ୟକ ମରମାଟି ହେଉଥିଲା । ମୋରାବ ଶାସନ କାଳରେ ହରିଶପୁରଠାରେ ଗୋଟିଏ ସହମୟ ହାଲବ ଥିବା ଓ ମରମାଟି ଗଡ଼ ଗତିହାସରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ।

ହରିଶପୁର ବନ୍ଦରେ ଏହିପରିକ ମହତ୍ତ୍ୱ ଏହି ଯେ ୧୬୩୩ ମସିହାରେ ଇଂରେଜ ବଣିକ ବଳ ପ୍ରଥମ କରି ଏହି ବାଟଦେଇ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । କାଳରାଜା ଓ କୁରଙ୍ଗ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ଆଠକଣିଆ ଚଣ୍ଡିକ ବଳ ମହାବଳପଦମ ଠାରୁ ଛାଡ଼ାଇ ଦେଇ ୧୬୩୩ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ୨୧ ତାରିଖ ଦିନ ହରିଶପୁର ବନ୍ଦରେ ଉତ୍ତରାସିଲ । ସେମାନେ କେବଳ ଗରଗାଡ଼ା ବୁର୍ଗରେ ଗରମାଟ ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାହାର ଆକା ମହମ୍ମଦ ଜମାଦ ଚିରାକାକପାକୁ ଆହୁନି କେଇ ହରିଶପୁର (ବର୍ତ୍ତମାନର କରକବିହପୁର) ଠାରେ ଗୋଟିଏ ରୁସାବଦ ସାପର

ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଗଲେ ହିଁ ଥିଲା । ସମଗ୍ର ବଙ୍ଗରା ଦିଗ୍ରିକରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶାସିତ ପ୍ରଥମ ବାଣିଜ୍ୟ କେଠି ଗଲା ପାବନ୍ତି । ଏବେ ସେଇ ସ୍ଥାନ ପ୍ରାୟ ୨୦ କି.ମି. ଦୂର ନାମରେ ପରିଚିତ । ତାହା ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥାନୀୟ ଏକାଡେମୀ ନାମରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣବିହ ସାପର ହୋଇଛି ।

ହରିଶପୁର ଗଡ଼

ହରିଶପୁର ଗଡ଼ରେ ପ୍ରଥମେ କେହି ଖଣ୍ଡାୟତ ରାଜା ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିଲେ ତାହାର କିଛି ପ୍ରାମାଣିକ ତଥ୍ୟ ନାହିଁ । ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଇଂରେଜ ଆକ୍ରମଣ (୧୬୫୬) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ପ୍ରାୟ ୧୬୫୬ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ (ସମ୍ଭବତଃ ଶତାବ୍ଦୀର ଆଦ୍ୟ ଭାଗରେ) ତାହାରେ ରାଜାକୁ ନବନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଦି ହରିଶପୁର, ମରିଚିପୁର ଓ ବିଜୁନପୁର ରାଜ୍ୟକୁ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ । ସେଇ ଚିଡ଼ି ଭାଇ କାଳରେର ରାଜା ଶ୍ରୀରାମ ରାଜା ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଗରାବଂଶୀୟ ଖଣ୍ଡାୟତ କୋଣି କୁହାଯାଏ । ତେବେ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ମାଧବ ମହାରାଜ ନାମରେ ଜଣେ ଖଣ୍ଡାୟତ ରାଜା ଥିଲେ । ତାହାର ଜଣେ ମୁଦ୍ରା ନାହିଁ । ମହାରାଜ ହରିଶପୁର ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପୁତ୍ର ପଦ୍ମନାଭ ମହାରାଜ ଥିଲେ ମରିଚିପୁରର ରାଜା । ୧୮୦୩ ମସିହାରେ ଇଂରେଜମାନେ ଓଡ଼ିଶା ଅଧିକାର କରିବାବେଳେ ହରିଶପୁରର ରାଜା ଥିଲେ ନୀଳକଣ୍ଠ ମହାରାଜ । ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କ ଜୟବ ଥିଲା ୫୦ ବର୍ଷ ଓ ସେ ୧୭୮୩ ବେଳକୁ ରାଜ୍ୟପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥିବାର ସରକାର ନେବର୍ଡ଼ରୁ ଜଣାଯାଏ ।

ନୀଳକଣ୍ଠ ମହାରାଜ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାହସୀ ଓ ଦୁର୍ଯ୍ୟାସ ପୁରୁଷ ଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟତଃ ତାଙ୍କର କାରକାରରେ ଯାହା ଥିଲା ସେଇଥିରେ ପ୍ରତି ଶତ ମୁଖ୍ୟ ଆକର କାରଣ । ଓଡ଼ିଶା ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନାଧୀନ ହେବା ପରେ ପ୍ରଥମ କରି ହରିଶପୁରର ଖଣ୍ଡାୟତ ରାଜା ନୀଳକଣ୍ଠ ମହାରାଜ ତାଙ୍କୁ ବିରୋଧ କରି କାର୍ଯ୍ୟକ ସେବକର ଦେଇ ଚଳିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ଉପରେ ଗୋଟିଏ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ କରକାରର ଦୁଇ ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟ ଉପାଦାନ ଆକର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଖଣ୍ଡାୟତ ରାଜା ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ୧୮୦୫ ମସିହା କାନୁଆରୀ ବା

ବର୍ଷା ଋତୁର ସୁଯୋଗ ନେଇ ପଟ୍ଟାମୁଦର ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାୟ ୨୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଇକ ନେଇ ଭୋଗ ଆମା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ଚାଣିଚଣା ବଜାର (ଇନେଷ୍ଟେକ୍ସ) କୁ ଆହତ କରିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ପଟ୍ଟାମୁଦର ଇ ଆମାରେ ସିପାହୀ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ାଇ ଡିଆରାଇଥିଲା । ପଟ୍ଟାମୁଦର ସମେତ ଚିତଉଣ, ଗୋପ, ହରିହରପୁର, ଲତୁର, ଅରଣପୁର, ପିଫୁଡ଼ି ପ୍ରଭୃତି ଆମାରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ପୋଲିସ୍ ଲୁଚାଇ କରାଯାଇଥିଲା , ଯେ ସମୟରେ ଗୋଡ଼ାସଦର ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ଲୋଭୁଥିଲେ । ଅରପୁର, ନେ ମାସରେ ଅଧିକ ଗୋଡ଼ା ସମ୍ବଳେ ପାଇଁ ଯେଉଁ ବାର୍ଡ଼ ମହୁର ହୋଇଥିଲା ତାହା ଯେଉଁଠି ଚିତଉଣ ଆମାରେ ୬୦ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣ ପିନ୍ଧା ୪ ବଦା ହିସାବରେ ୨୪୦ ବଦା ଏବଂ ହରିହରପୁର ଆମାରେ ୧୦ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ୪ ବଦା ହିସାବରେ ୪୦ ବଦା ।

ପରିଶେଷରେ ମଧୁସୂଦନ ମଙ୍ଗରାଜ ଘୋଷିତ କାଳରେ ଧାରା ପଡ଼ିଥିଲେ ଏଥିରେ ବଳମଙ୍ଗା କରେବୁ ପ୍ରଧାନ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଧୃଷ୍ଣୁ ଧାକଟ ପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ଦିନର ବ୍ୟାଧିରୁ ଧାକଟ ନଈ ସରକାର ୧୮୧୯ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୧ ତାରିଖ ଦିନ ଟିକାମତ ଅବାଳଜର ରୋଗିଙ୍କରୁ ଜଣାଇ ଦେଇଥିଲେ : ମଝିବନ୍ଦର ଛଣେ ଚମିଦର କାଗା ଶିବଟ ଦସ ମଧ୍ୟ ପାଇବ ବିଦ୍ରୋହ ସମୟରେ ସରକାରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ । କରୁଥିବାରୁ ସରକାର ପ୍ରାଚ ଖୋଜ ତାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁରା ଖଜଣା ୩୧୨୦ ବ୍ୟା ମାତ୍ର କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ମଧୁସୂଦନ ମହାଭାଟ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନାମକାରୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ମହାଭାଟ ୧୮୭୫ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଉତ୍ତାର ହେବା ପରେ ତାଙ୍କୁ କରକ୍ଷେପା ଅପରାଧରେ ଗିରଫ କରି କୋର୍ଟରୁ ତାହାକୁ ଦରଖାସ୍ତ କରିବା ଓ କର୍ମଚାରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକର ବିଚାର କରିଥିଲା । ତାଙ୍କ କାରଣରୁ ଉତ୍କଳ ହୋଇ ମଧୁସୂଦନ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଆତ୍ମ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ଯାଇ ପ୍ରକାଶ କରି ନଥିଲେ । ଉପରୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟରେ ଶାନ୍ତି ପେରାଉ ଆଣିବା ଜିନିଷେ ମାଲିଶ୍ଵେଟ ରମେ ଜାପାନେନ ଦେରିଟକୁ ୨୩୩.୫୧୮ ୧୨ ମସିହାରେ ଗୋଟିଏ ଟିପି ଦେଖି ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ଉତ୍କଳର ବର୍ତ୍ତମାନ ଯଦି ଦେବଦେବ ଦେବତା ପାଖରେ ଆତ୍ମ ସମର୍ଥନ କରିବା ଯେବେ ତାଙ୍କୁ ଜଣା ଦିଅ ଯିବ, ମାତ୍ର କରକ୍ଷେପର ଭାବକୁ ଜଣା ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ସେ ଅ ରେ ଆତ୍ମ ସମର୍ଥନ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କ କଥା ପୁଣି ଡାକେ ବିଚାର କରାଯିବ । ଏ ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧୁସୂଦନ ଜିରାଫ ଥିଲେ ।

ସେ ଦିନ ଚାଲିଯାଇଛି । ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦଗାନ୍ଧି ବଂଶର
ପରମାଧିପାୟାମାତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୟନାୟକାତେ ଜୀବନ୍ତ ଯାପନ
କରୁଛନ୍ତି ।

ଉତ୍ତର ଓ ମୁଖ୍ୟ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ, ଶ୍ରୀ ୫ ନମ୍ବର,
କଟକ

ଶୁଖାଳିତ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ବିକାଶ ଧାରାକୁ ବୁଝାନ୍ତି କରିବ

৭৬৭৭৭৭

ଉପରୋକ୍ତ ଓ ଶୁଦ୍ଧିତ ଶାସିତ ସଂସଦର ଗାନ୍ଧୀଜୀ ବିଚାରମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ଭେଦେ ନେଇ ନିମ୍ନରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

ଜାତୀୟତା ୧୨ ଚର୍ଚ୍ଚାବଳୀରୁ ଉପରୋକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଯିତିକି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବା ସମ୍ଭବ ହେଉଥିବ ସେହି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ ।

କରିବେ ଯେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶାସିତ ପଦବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପରୋକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିବେ । ଉପରୋକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ବାର୍ଷିକ ଆବେଦନ: ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଚିଠିରେ ଯେ, ଦିବ୍ୟାଦି ବୋର୍ଡ଼ ଅଧିକାରୀ ଶୋର୍ସ୍ ବଡ଼ ଧରଣର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗଠନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି। ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିଠିରେ ଏହା ଠିକ୍ ହୋଇଥିବା ଦେଖାଯାଏ। ତତ୍ପରେ ଯେଉଁ ଗ୍ରାମୀଣ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ ହେଉଛି, ତାହା ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ ଓ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି। ଦିବ୍ୟାଦି ବୋର୍ଡ଼ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ ଓ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି। ଦିବ୍ୟାଦି ବୋର୍ଡ଼ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ ଓ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି।

[illegible][illegible]

ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟକାଳେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣକାରୀ ହେବାକୁ ଲାଗିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଲେଖା ଓ ଗପ ଶୁଣିବା ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା ।

ଥିଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତୀୟ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସହଯୋଗ ନ କରିବା ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଟକ କରିଦେବା ଥିଲା ଏହାର ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସପାକ ଭାବେ ରୂପାୟନ କରିଥିଲେ ଜାଲେନ୍ଦ୍ର ତିର୍କାର ଶ୍ରୀରାମ କୁମାରସାହାୟ ।

କଟକମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଓଡ଼ିଶାରେ କଂଗ୍ରେସ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । କୁଞ୍ଜ ବେହେରା ନିଜର ଖ୍ୟାତିଶ୍ରୁତି ଚିହ୍ନିତ କଂଗ୍ରେସର ନେତୃତ୍ୱ ନେଲେ । ତାଙ୍କୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହଯୋଗ କରିଥିଲେ ସର୍ବତ୍ର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଦାଶ, ଦିଣ୍ଡିକାଥ ମୋରା ପ୍ରମୁଖ । କୁଞ୍ଜ ମହତାବ, ସର୍ବତ୍ର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରମୁଖ ନେତାବର୍ଗ ତିର୍କାର ଅଞ୍ଚଳ ଗସ୍ତକରି କଂଗ୍ରେସର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଉଥାନ୍ତି । ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରଥମ ବସା ଅବସରୋତ୍ସବ ଆୟୋଜନରେ ଶ୍ରୀରାମ କୁମାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷସାମାଜେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି କୁଞ୍ଜ ମହତାବ ତାଙ୍କର “ଓଡ଼ିଶା କଟିକାସ” ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରେ ପ୍ରଥମ କରି ଶ୍ରୀରାମ କୁମାରସାହାୟଙ୍କ ଚାନ୍ଦିନୀ ସରକାରଙ୍କ ସହ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଅବସରୋତ୍ସବ କରି ଗ୍ରାମର ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାସଭିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ପଞ୍ଜ ପଡ଼ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ପଞ୍ଚପଡ଼ରେ ଉଣେ ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଦିଗର କାର୍ଯ୍ୟ ପାର୍ବ ଉଣେ ଦିଗରପତି ଏବଂ ତମିକାଡ଼ି ବୁଝ ଦିବୁର ପାର୍ବ ଏକ ଚେକିଷ୍ଟି ଅଫିସ ୧୯୨୭ ମସିହାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଣଜନିକ ପଦ୍ଧତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । କୁଞ୍ଜ ମହତାବଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଅଟକକୁ ବୁଝା କାଟି କୁରା ବୁଝିକା, ରାଜାପାଟ ଚାକରକିମ୍ବା ପୁଷ୍କରିଣୀ ସପ୍ତା ରଞ୍ଜିତା ଆଦି କଂଗ୍ରେସର ଉଚ୍ଚକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ଓ ସଂକଳ୍ପ ଶାଳଗାଁ ଗ୍ରାମରେ ବୁଝି କଂଗ୍ରେସ ଅଫିସ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ସୁ ଧାନ୍ଦରା ଅ ହୋଦନର ହିତାୟ ପସାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫାକୃତ ଓଡ଼ିଶା କଂଗ୍ରେସ କମିଟି ପକ୍ଷରୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଶ୍ରୀରାମ କୁମାର ପୂର୍ବ ପଟରେ ଥିବା ଇଂରାଜି ଗ୍ରାମରେ ରୁଣମରା ନାମକ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ସଫାକୃତ କରାଯିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀ ଇଂରାଜି ଆଖିବା ଦାକରେ କଟକଠାରେ ଏକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ଇଂରେଜ ବିରୋଧୀ ଶାସନ ଦେଇ ଶିରପ ହେଲେ । ପଟରେ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱ ଆରାଧ୍ୟ ହେଉଛି ଜାତକ ଉପରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ହେଲା । ସେ ଚାନ୍ଦିନୀ ଦିଲିପ ଅଞ୍ଚଳର କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଇଂରାଜି ଆଖି ୧୯୩୦ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ମାସ ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ରୁଣ ମାରିଥିଲେ । ଏହି ରୁଣମରା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶ୍ରୀରାମ କୁମାର ସାଧାରଣ ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏକ ଗ୍ରାମର ସ୍ୱର୍ଗର ଲିଭାଣା ମଠିର ଇଂରାଜିଠାରେ ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ ରୁଣ ପ୍ରତିଆକୁ ନେଇ ପିଢ଼ିଙ୍କ ସାମୁଦ୍ଧା ଭାବରେ ବାଣି ଦୀର୍ଘ ୨୦ କି.ମି. ରାଜା ପୋଲିସର ରାତିମାତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ବାଲେଶ୍ୱର ପରମିତ୍ ପଡ଼ିଆଠାରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ଏହାକୁ “ସୁବେଶା ରୁଣ” କୁହାଯାଉଥିଲା । ପରେ ପରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ଧର୍ମପତ୍ନୀ ଲମାବେଦ୍ୟା ଶ୍ରୀରାମ ଆଖି ଏହି କୁମାର ଦକ୍ଷିଣ ପଟେ ପ୍ରମାଣିତ ରୁଣ ନିଜ କର୍ତ୍ତାବ୍ୟରେ ଅବସାହିକାରେ ଦେଇ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ନାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏହାକୁ ଦେଶରେ ପ୍ରଥମ କରି ନାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରୁଣ ମାରିଥିଲେ । ତେବେବେଳେ ପୋଲିସ ଏହାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରି ବହୁଳ ଗୋଲି ଚାଲିଦେଲା ଚାଲି ଆସୁଥିବାବେଳେ ପ୍ରହର ସମ୍ବେଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ।

କନ୍ଧା ଯୋଗୁଁ ରୁଣମରା କାର୍ଯ୍ୟକର ହେଲା । ସେତେବେଳେ ଇଂରେଜ ସରକାର ତମିକାବ ଓ ତପାଦାରଙ୍କ ମାର୍ଯ୍ୟତରେ ସ୍ଥାନବାସୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଚୋରିକାରା ବିକ୍ରୟ ଆଦାୟ କରୁଥିଲେ । ଶ୍ରୀରାମ ଗ୍ରାମରେ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ପଞ୍ଚାୟତ ଟିଣ୍ଡି ଯୋଗୁଁ ସ୍ଥାନବାସୀମାନେ ଏହି ବିକ୍ରୟର ଦେବା ପାଇଁ ପିଣ୍ଡାଉ କଲେ । ଶ୍ରୀରାମର ଚକ୍ରାନ୍ତ ଦକ୍ଷିଣ ବ୍ୟାପି ଗୌରମୋହନ ଦାସ ଓ ଦିବ୍ୟାଧର ଉଥକ ନେତୃତ୍ୱରେ ସ୍ଥାନବାସୀମାନେ ଏହି ବିକ୍ରୟ ନୁହେଁ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କପଦା ନିରାସା ବସାଦାରକ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଦିକ୍ଷଣ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷାମା ଦିଆଯାଇଛି । ତା’ପରେ ତପାଦାର ପୋଲିସ ସହାୟତାରେ ସ୍ଥାନବାସୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ବୁଝାମଣା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ଥାନବାସୀମାନେ ଅଂଶସମ୍ଭାବ ଏହି ଉପରା ବିକ୍ରୟ ଦେଲେ କର୍ମିବେଶି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ମେ ଲିସ ଗ୍ରା ନାସୁଦେବ ଉଥକ୍ ଧର୍ମ ଅଣ୍ଡି ପଦ୍ମାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କର ପୋଷାକା ବୁଦ୍ଧି ନେଇଥିଲେ ବାକିରକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପୋଲିସ ଗ୍ରା ଉଥକ୍ ଲାଠିରେ ଆଘାତ କରିବାକୁ ଶଙ୍ଖାଧି ହେଲା । ସ୍ଥାନବାସୀମାନେ ହାତରେ ରାତି ଧରି ପୋଷାକା ବୁଦ୍ଧିରେ ସମବେତ ହୋଇ ପୋଲିସକୁ ବାହେଇଲେ । ଏହି ଉତ୍ତେଜରେ ପୋଲିସମାନେ ଆହତ ହେଲେ । ସରକାରୀପେସୁରକୁ କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀମାନେ ଶାକରାଁ କଂଗ୍ରେସ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଚିଢିବା କରି ଜଣିଲେ ସେ ମୁଦ୍ରାକରଣ କରିଥାଆନ୍ତେ । ଅନ୍ୟ ବିପାତମାନେ ମାକ୍ଷାଉ ଅଟେଟ ହେଲେ । ଗ୍ରାମର ଗୋବିନ୍ଦର ଏହି ଶ୍ରବଣ ବାଲେଶ୍ୱର ଆକାରେ ଦେବାକୁ ତହିଁ ପରଦିନ ଉପାଧିକ ପୋଲିସ ମୋଡ଼ ଆଖି ଗାଁରେ ହାତଶି କରି ରହିଲେ ତା ପରେ ପୋଲିସ ପକ୍ଷରୁ ଅବସରାସ ବନନନାମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଭୟରେ ସ୍ଥାନବାସୀମାନେ ସର ଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଉପହାର ଧନରତ୍ନ ରୁଟି ଦିଆଯାଇଛି । ଗୌର ମୋହନଦାସ ଓ ଦିବ୍ୟାଧର ଉଥକ୍ ସଂପର୍କି ବାକ୍ୟାସ୍ତ୍ର କରି ଦିଆଯାଇଛି । ବହୁ ବ୍ୟାପି ଗିରପ ହୋଇ ହଜାରାବାର ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ହେଲେ ରହିଲେ । ପୋଲିସ ଗାଁରେ ଥିବା ପୋର୍ଟୁ ସେମାନଙ୍କ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅଞ୍ଚଳ ପିଛାକିବି ବିକ୍ରୟ ସ୍ଥାନବାସୀଙ୍କ ଉପରେ ନାକୁ ହେଲା । ଗୋବିନ୍ଦ ବର୍ଷ ଏହିପରି ବନନନାମ ତାରିଲା । ଶ୍ରୀରାମଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଉ ଭାରତରେ ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟ ହେଲା । ଉତ୍ତମର ଦକ୍ଷିଣ ଉପାଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦାଶିତ ମହାନ୍ତି ‘ବ୍ୟାପିନୀ ଶ୍ରୀରାମ ଦାମଣା ସୁଖି ‘ବୁଦ୍ଧି ବୁଦ୍ଧି ହାଣ୍ଡି’ ଶୀର୍ଷକରେ ରାତି କଟିତା କେଶିଲେ । ତାରିକ ବନସ ମହାନ୍ତି ରାଜା ଗାଦ ସଂପାଦିତ ସ୍ତବ୍ଧ ଲିଖିତ ରେ ଏହି

ଅନ୍ୟତମ ବିଶେଷତା ପ୍ରତିବାଦ କରାଯାଇଛି । ଚନ୍ଦ୍ରାବୀର ଡେଇଁବା
କରୁ ବସିଥିବା ଶ୍ରାଧାନରା ଡାକ୍ତରୀ ହାତରେ ବସିଥିବା, ଡେଇଁବାକୁ
କୋଣ୍ଡା, ଚନ୍ଦ୍ରାବୀର ମାଲିକା କୋଣ୍ଡା, ସୁନ୍ଦର ପଦମାୟା,
ଜାହାଜ ଦେଖ, ସରାଫ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରମୁଖ ଏହି ଶ୍ରାଧାନରୀ ଅବିଧିରେ ।
ଶ୍ରାଧାନରୀ ଚନ୍ଦ୍ରାବୀର ସୁନ୍ଦର ଡାକ୍ତରୀ କୋଣ୍ଡାକୁ ଅଧିକ
ଡାକ୍ତରୀରୁ ଡାକ୍ତରୀରୁ ଡାକ୍ତରୀରୁ ଅନ୍ୟତମ ବିଶେଷତା
ପ୍ରତିବାଦ କରିବାରେ ସମର୍ଥନ ଦେଇଥିଲେ ।

ସୁନ୍ଦର ଅବସ୍ଥିତି, କାଳିଆରୀ ରାଜ ମହାପାତ୍ର ଡାକ୍ତରୀରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀ କେବେ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ କେବେ କିଛି
ନିର୍ବାହନରୁ ହିସାବ ନେଇଥିଲେ ।

ଶ୍ରାଧାନରୀ ପ୍ରତିବାଦ ଶ୍ରାଧାନରୀ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ ଅନ୍ୟତମ ବିଶେଷତା
ମହାପାତ୍ର ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ପ୍ରତିବାଦ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ

୧୯୪୭ ଡାକ୍ତରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ କେବେ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ
ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ
ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ ଶ୍ରାଧାନରୀରୁ

ଶ୍ରାଧାନରୀ ପ୍ରକାଶନ
ଶ୍ରାଧାନରୀ, କାଳିଆରୀ-୧୫.୫୦୪୪

କାଳିଆରୀର ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ କିଛି ଲକ୍ଷ କାଳିଆରୀରୁ ହିସାବକାରୀ ଲକ୍ଷକର

କଟକ ସ୍ୱପ୍ନରୁ କାଳିଆରୀ (୧୯୯୭-୯୮ ଅଧିକାରୀ) କାଳିଆରୀରୁ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ
କାଳିଆରୀରୁ କିଛି ଲକ୍ଷ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ

କଟକ ସ୍ୱପ୍ନରୁ କାଳିଆରୀ (୧୯୯୭ ଅଧିକାରୀ) କାଳିଆରୀରୁ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ

କଟକ ସ୍ୱପ୍ନରୁ କାଳିଆରୀ (୧୯୯୭ ଅଧିକାରୀ) କାଳିଆରୀରୁ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ

କଟକ ସ୍ୱପ୍ନରୁ କାଳିଆରୀ (୧୯୯୭ ଅଧିକାରୀ) କାଳିଆରୀରୁ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ

କଟକ ସ୍ୱପ୍ନରୁ କାଳିଆରୀ (୧୯୯୭ ଅଧିକାରୀ) କାଳିଆରୀରୁ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଥାନ୍ତେ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ
କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ କାଳିଆରୀରୁ

ଜାତୀୟକବି ବାଞ୍ଛାନିଧି ଓ ପ୍ରଜା ଆନ୍ଦୋଳନ

ଶ୍ରୀ ଜନଶ୍ୟାମ ଧନ

[illegible]

ବାହାରିଥିବା କଲେଜ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦେଶପୁରୀ ସୁଦୃଢ଼ ବର୍ମା ହିସାବରେ ବାହାରିଥିବା ବାହାରିଥିଲେ । ୧୯୧୬ ମସିହାରେ ବାହାରିଥିବା ଦିବାକର ସମୟ ହେଲା । ପିତା ଚିତ୍ରାମଣିଙ୍କର ଉତ୍ତର ବାହାରିଥିବା ଦିବାକର ବନ୍ଧନରେ ଆଦର୍ଶ ବଳି ସାଂସାରିକ ବନ୍ଧନରେ ବାହାରିଥିଲେ । ଦିବୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଉତ୍ତର ଅନ୍ୟ ପୁରୀର ଯାହାକି ତତ୍ତ୍ୱ ଦେଶ ମାତୃକାର ବନ୍ଧନରୁ ଛିନ୍ନ କରୁଥିବା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରୁଥିବା, ସେ ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବୁଙ୍କୁ ବନ୍ଧ ପକ୍ଷରୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆଦର୍ଶ ବନ୍ଧନରେ ପାରିବ ? ବାହାରିଥିବା ଦିବୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଉତ୍ତରାଧିକାର

[illegible]

ରାଜ୍ୟପତି ୧୯୧୫ରୁ ୧୯୩୮ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡିପୁଟି ଗଭର୍ଣ୍ଣର
ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଥିଏଟର, ନିଉ ଓଡ଼ିଶା ଥିଏଟର, କଲିକତାରେ ଚଳୁଥିବା
କାଳୀ ନିକେତନ ଗଠନରେ ମୁଖ୍ୟଭାଗ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ର ପ୍ରତି ପୁରପଲ୍ଲୀ
ଓ ଓଡ଼ିଶା ବାଳରେ ଭବିଷ୍ୟତ, ବିଜ୍ଞାନ, ଡିଫେନ୍ସ, ଗର୍ଭବତୀ ଆଦି
ସାବରେ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ବର୍ଣ୍ଣା ପ୍ରକାର କରୁଥିଲେ । କାଳୀ
ସଂଗୀତ ଗୀତ କରି ସ୍ବଦେଶୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ତଳ ଜାଗରଣ ସୃଷ୍ଟି
କରୁଥିଲେ । ଜାବବିଡ଼ି, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କେନ୍ଦୁଝର, ଚନ୍ଦ୍ରକାମରୁ

ପ୍ରଦେଶ କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତି ପଣ୍ଡିତ ଭୋପବନ୍ଧୁ ଦାଶ ପ୍ରଥମଥର ନାଗାବରଣ କରିଥିଲେ । ଉତ୍କଳପ୍ରଦେଶ କଂଗ୍ରେସ ସଂଘବଳୟଗିରିଆ ମହାମାତ୍ର, ନାଗେଶ୍ୱର ଡିଲ୍ଲୀ କଂଗ୍ରେସ ସଂଘାବଳୟରେ ସହର ମହତାବ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କଲେ । କନିକା ପୁରୀ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ଓଡ଼ିଶା କଂଗ୍ରେସର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଯୋଗ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ପଟ୍ଟଭୂମିରେ ସଂଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ କଂଗ୍ରେସ ନେତା ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ, ରାଜିବନ୍ଦୀ ମହାପାତ୍ର, ସରକାର ଦେବୀ, ରାମଦାସ କାକାଟୀ, କର୍ମୀ ମଧୁସୂଦନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଗଣାମତ କରନେତା ବିରଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାଶ, କନିକାର ପ୍ରଜାନେତା ବାନବନ୍ଧୁ ଶାନ୍ତୀବତ୍ତ ରାୟ, ଅରଣ୍ୟ ବେହେରା, ରଘୁବନ୍ଧୁ ମହାପାତ୍ର, ଅଶ୍ୱିନୀ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଆକର ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବୀ, ସତ୍ୟନାଥ ଉପାଧ୍ୟାୟ, ରାଧାମୋହନ ମହାବଳାୟ, ଦୁଷ୍ମନ୍ତ ମହାପାତ୍ର, ଉପାଧ୍ୟାୟ ସୁଧାକର, ସୁଧାକର ଦାଶ, ସୁଧାକର ଧର, ମହନି ଧର, ପୂର୍ଣ୍ଣାୟକ ନେନା, ପ୍ରଜାକର ଦାଶ, ପୂର୍ଣ୍ଣାୟକ ରାଜକରାୟ, ରଘୁବନ୍ଧୁ ମହାପାତ୍ର, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସୁଧାକର, ଉପାଧ୍ୟାୟ ମହାପାତ୍ର, ଦଶ ବେହେରା, ଚକ୍ରଧର ବେହେରା, ଉତ୍କଳବରା, ସାମନ୍ତ ରାଜକର ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର, ଡାକାର କବି ଓ ନାଗାଧି କଂଗ୍ରେସର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସଂଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମହାପତି ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟର ଉତ୍କଳ ଗୁମିନୀ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ କନିକା ରାଜ୍ୟ ଓ ପ୍ରଜା ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟର ନାଗାଧି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିତ । ଉତ୍କଳଗିରିଆ କଳାଳୀ ୧୮୦୩ ଓ ୧୮୧୩ ବେଳାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଉପବୃଦ୍ଧିର ଅନ୍ତର ମାତ୍ରାତ ସରକାରର ନିମନ୍ତ ମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ୧୯୦୪ ବେଳେ ଉତ୍କଳ କର୍ମୀ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅନ୍ତରକୁ ମାତ୍ରାତ ପ୍ରଦେଶର ନିମନ୍ତ ମାନ୍ୟତା ସ୍ୱରୂପ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । କନିକା ଏହି ମାନ୍ୟତା ଦିଆ କରିବା ରାଜ୍ୟ । ଓଡ଼ିଶାର ପୂର୍ବ ଉପକୂଳ ବର୍ତ୍ତମାନର ଉତ୍କଳ ଡିଭିଜନ ବାସୁଦେବପୁରରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଲେଫ୍ ପ୍ରଜା ଡିଭିଜନ ମହାକାଳପ୍ରଜା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ୪୪୦ ବର୍ଗ ମାଇଲ ଅନ୍ତର । ଏହିପ୍ରକାରେ ଦେଶୀ ବୋଉରରେ ଦେଶର କବିତା ଓ ଲୁଣ ଆମଦାନି କନିକା ରୋଡ୍‌ରେ ପ୍ରଧାନ କରିବା ଥିଲା । ୧୮୦୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଅପ୍ରେଲ ୯ ତାରିଖରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍କଳଗିରିଆ କଳାଳୀ କନିକା ପ୍ରଜାକର ସମୁଦ୍ର କଳରୁ ଲୁଣ ମାନ୍ୟତା ଓ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା କ୍ଷମତା ରହି କଲେ ଓ ଏହା କଳାଳୀର ଏକକାଳିଆ ଅଧିକାର ଦେଲା । ପ୍ରଜାମାନେ ବିରୋଧ କଲେ । ୧୮୦୩ ରୁ ୧୯୦୨ ମଧ୍ୟରେ କଳାଳୀର ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ସରକାରର କୋର୍ଟ-ଅଫ୍-ଆପିଲରେ କନିକାର ଶାସନ ପ୍ରାୟ ୪୦ ବର୍ଷ ଚାଲିଥିଲା । ୧୯୦୨ରେ ସରକାର ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ଉତ୍କଳବେଢ଼, କେ.ଟି. ଓ ବି.ଇ. ଦେ.ସି. ବି.ଆ.ଇ.ଇ. ଗାଡ଼ିନସିନ ହୋଇ ୧୯୨୨ ବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍କଳ ବାହେବଦ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିଲେ । ମହାମାନ୍ୟର ନେତା ହୋଇ ଉତ୍କଳର ମହାମାନ୍ୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ । ବିଷ୍ଣୁ ପରାମର୍ଶଦାୟୀ ଯାହା ମତ ଦିଅନ୍ତି ତାହା ଲାଭ ଆହେବଦ ମତ ହୁଏ । କନିକାର ଗୁମି ଉପରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱର କନିକା ରାଜ୍ୟ ଉତ୍କଳଗିରିଆ ଅନ୍ୟ । ରାଜ୍ୟ ଉତ୍କଳ ଏବେ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଯେ ସେ ଚାହିଁଲେ କଲେ

ଉତ୍କଳରୁ ନିର୍ବାହୀତ ସମସ୍ତ ନୂତନୀ ଯାହା ନେଇଥିଲେ । ପ୍ରଜାକ କର୍ମରେ ଥିବା ଲୋକ, ପୋଖରୀରେ ଥିବା ମାତ୍ର ସବୁ ରାଜ୍ୟକର । ରାଜ୍ୟ ନିତ ମାନ୍ୟତା କର୍ମୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ କର୍ମୀଗତିର କାର୍ଯ୍ୟକର କର ଉତ୍କଳରୁ ବୁଝି କରୁଥିଲେ । ୧୯୦୨ରୁ ୧୯୩୬ ଯାହାକି ରାଜ୍ୟବାହେବ ପ୍ରାଦେଶିକ ବାହେବକର କା ରାଜ୍ୟବାହେବ କା ରାଜ୍ୟବାହେବ ରାଜ୍ୟ କର୍ମକର ପ୍ରଦେଶବାହେବ ମହାମାନ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୩୬ ମସିହା ପ୍ରଜାସ୍ୱର ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରଜାକର ଉତ୍କଳରୁ ଅଧିକାରୀ କଲେ । ପ୍ରଜା କର୍ମକର ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଧାନ କର୍ମକର ଅଧିକାରୀ କୋର୍ଟରେ ବିଷ୍ଣୁ ଲକ୍ଷ ଧରୁ ଏବେ ଉତ୍କଳର ରାଜ୍ୟ ବେହେରା ଆହା ନେଇ ।

ପ୍ରଜା ବାହେବ କଳାଳୀ କେବଳ ରାଜ୍ୟକୁ ବିଷ୍ଣୁ ପାରିବେ । ରାଜ୍ୟବାହେବ ବେହେରା ପାରିବେ ନାହିଁ । ୧୯୨୦-୨୧ ମସିହାର ଦ୍ୱିତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ବାହେରା ରାଜ୍ୟ ବାହେରା କଲେ । କାରଣ ସେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ସର୍ବମୋକ୍ଷ କର୍ମୀ (Counsel to Governor) । ବିଷ୍ଣୁ ନିତ ରାଜ୍ୟକର କର୍ମକୁ ସେହି ଧାର ଦିଆଯାଇ । ପରିବାରକୁ ବା କୋର, ବୋହୁ ରୁଆ ଶୁଣା, ବିଅନ ନେ ରାଜ୍ୟକ ବେହେରା ରାଜ୍ୟକୁ ରାଜ୍ୟକର । ପ୍ରଜାକ ଦୁଷ୍ଟ କର୍ମକର ସାମକୁ ଦର୍ଶ କଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଉତ୍କଳରୁ କୋର ଓ କର୍ମକର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରା ଓ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ଦ୍ୱାରା କନିକାରେ କନିକା ରାଜ୍ୟ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ସରକାରର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଯୋଗ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ସୁପ୍ରପାତ ହୁଏ କନିକାର ଉତ୍କଳ ଅନ୍ତରକୁ । ଦ୍ୱିତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର ଏବେ ଉତ୍କଳ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଜାକର ରାଜ୍ୟ ବାହେରା ଅନ୍ୟାୟ, ଅନ୍ୟାୟରୁ ଉପକାର କର ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ରାଜ୍ୟ । କନିକା ରାଜ୍ୟକ କର୍ମକରର ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଲିଭୁ ମିଥ୍ୟା କେରୁ କରି ପ୍ରଜା କେରୁ ବିରୋଧ କଲେ । ପ୍ରଜାମାନେ ଏକ ମେଳ ଥିବାକୁ ପୋର୍ଟର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଉତ୍କଳ କଲେ । କନିକା ରାଜ୍ୟ ୧୯୨୨ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ୨୧ ଓ ୨୨ ତାରିଖରେ ପ୍ରାଦେଶିକରେ କାର୍ଯ୍ୟକର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିବା ବେଳେ, ପୂର୍ବ ନିର୍ବାଚିତ ପରିବାରର ଅନୁଯାୟୀ କନିକାରୁ କୋର୍ଟର ବେହେରା ପରିବାର ସେ ହେବ କଳାଳୀ ପ୍ରଜା ରାଜ୍ୟକରାହ ରାଜ୍ୟକର ଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ଆହୁରି । ରାଜ୍ୟବାହେବ ସେହି ବେଳେ ମେଳକୁ ଉତ୍କଳ କଳାଳୀ ରାଜ୍ୟବାହେବ ହେବ କାର୍ଯ୍ୟକର ବେହେରା କଲେ । ଉତ୍କଳର ରାଜ୍ୟବାହେବ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟରେ କଳାଳୀ ପୋର୍ଟର ସୁପ୍ରପାତ କେବେ ଏକପ୍ରକାର ପୋର୍ଟର ଧରି କନିକାରେ ଆସି ପଡ଼ିଲେ । ୧୩.୪ ୧୯୨୨ ସଭାରେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ତକାର ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ମୋରୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାହ ବେହେରା କାର୍ଯ୍ୟକର । ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ ପ୍ରଜାକର ଉତ୍କଳର ରାଜ୍ୟ, ଉତ୍କଳର ସୁପ୍ରପାତ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳର କାର୍ଯ୍ୟକର । ପ୍ରଜାମାନେ ବିଷ୍ଣୁ ମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟକର ଉତ୍କଳ ଆନ୍ଧ୍ରାବଳୟ କାର୍ଯ୍ୟକର । ସେଠାରେ ପ୍ରଜାକର ସୁପ୍ରପାତ ଦ୍ୱାରା, ସୁପ୍ରପାତ ଧର, ମହନି ଧର ଓ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସୁଧାକର ଉତ୍କଳ କାର୍ଯ୍ୟକର । ଉତ୍କଳ କର ଓ କାର୍ଯ୍ୟକର କେହି ଦିଆଯାଇ ବିଷ୍ଣୁ ମାନଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ମାନଙ୍କୁ

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାର ପରେ ପରେ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ସେ କବିଙ୍କ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ରୀ ଚକ୍ରଧର କେଶରୀ ଓ ସାଥୀ ଚକ୍ରଧର ସେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ବଢ଼ାକିଥିଲେ ଏବଂ ଦେଶାତ୍ମବୋଧର ସଂଗୀତ ଗାନ କରି ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ରର ମନେବଦ୍ଧ ବୃଦ୍ଧ କରାଉଥିଲେ । ପରେ ରାଜକର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର କବି ବାଆଁନିଧିଙ୍କ ପ୍ରତି ବିବେକଶୂନ୍ୟତା ଦେଖିବା ।

୧୯୭୩ ମସିହା ଶେଷଭାଗରେ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ମିଳିତଭାରତ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ଉତ୍ସବ ପାଳନ ପାଇଁ ବ୍ୟୋଦଧି କଲେ । ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ରୀ ଚକ୍ରଧର ଶାନ୍ତ ଚେତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କଲେ । ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଗା ଉତ୍ସବରେ କବିଙ୍କ ରାଜା ପ୍ରମାଦ ଚଣ୍ଡିରେ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଏକତା କରାଇବା ଦେଖି ପାଇଁ ଉତ୍ସବ ମାନ୍ଦିଷ୍ଟବେଳେ ନିଜର ଆସନ ଶୁଣାବା ବ୍ୟାଘାତ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ଚକ୍ରଧର ବାବୁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟଙ୍କ କାମରେ ଶେଷ ହୋଇ କଲେ । ଚକ୍ରଧରଙ୍କ ପ୍ରତିମାଟିର କବିଙ୍କାରେ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର କବି ଉପରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ସ୍ୱଳ୍ପ କମ । କବିଙ୍କାରେ ସମସ୍ତ ଜମିଜମା । ଦୁର୍ଗାପୂଜା ଦେଉଳିକା ଚିତ୍ତେ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ବାହାଦୁରୀଙ୍କର ଏହି ଏଠାରେ ବିବେକୀ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ପୂଜା କରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଆଉ ଏକ ଗ୍ରାମ ପରମାନନ୍ଦପୁରରେ ଶେଷଟି ଏକ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ଉପରି କବି ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ବାବା ଦୁର୍ଗା ଉତ୍ସବରେ ସେଠାରେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା କରାଗଲା । କବି ବାଆଁନିଧି ବିଭାବେର୍ଷର ସନ୍ଧ୍ୟା ସେ ଏହି ଚକ୍ରଧର ଯେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ଓ କାବ୍ୟର ସଂଗୀତ ପରିବେଷଣ କରିଥିଲେ । ରାଜଶା ଦେବ ଚନ୍ଦ୍ରଧାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରକାର ତଥା ରାଜସରକାରଙ୍କର ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚଳାଉଥିଲେ । ରାଜାଦୁର୍ଗା ପକ୍ଷରେ ବାଆଁନିଧି ବାବୁଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିଦ୍ୱିଷା ଗଢ଼ିଲା । ଦୁର୍ଗାପୂଜା ପରେ କବି ବାଆଁନିଧି ଓ ସହଚରଣ ବେଶେରୀ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ରପୁରରୁ ପେରୁଗଡ଼ି ଗୁଆମାରେ ହରିଜନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ । ସେମାନେ ଚାନ୍ଦବାରି-ଉତ୍ତର ଭାଷାରେ ନାଟରୂପାରେ ଯାଉଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଅତୀତକାଳର ରାଜାଙ୍କର ବଞ୍ଚିବାରେ ଗୁଆ ବାଆଁନିଧି ଓ ସହଚରଣଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । କେତେକ କବି ବାଆଁନିଧିଙ୍କୁ ଚିଠିଆମାରି ମାରି ନାଟରୂପା ସ୍ଥାନ ଆକ୍ରମଣ କେଉଁଗଲେ । ଅନ୍ୟମାନେ ସହଚରଣଙ୍କୁ ଏଡ଼େବେ ମାଡ଼ ମାରିଲେ ଯେ, ସେ ମରିଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଗାଁ ନୟନଯୋଗିରେ ପୋପାଡ଼ି ଦେଉଳରେ କବି ବାଆଁନିଧି ଉତ୍ସବ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର କଲେ ଓ ସହଚରଣ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କରୁ ବଞ୍ଚିଗଲେ । ସେତେବର୍ଷ ସହଚରଣ ବ୍ୟୋମରେ କେଉଁକି କିଂସ୍ତେଷ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦେଲେ ଓ କବିଙ୍କା ଅତ୍ୟାଚାର ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ । କିଂସ୍ତେଷ ଅଧିବେଶନ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀରେ କବିଙ୍କା ବିଷୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ପାଇଲା ।

କବିଙ୍କା ପ୍ରଜା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲାଭେ କବିଙ୍କ ବାଆଁନିଧି ଲାଭର ମହାତ୍ମା କାବ୍ୟର ସଂଗୀତ ବାବା ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର

ଉତ୍ସବ କରାଇ ଥିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ କବିଙ୍କା ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ୩୧.୫.୧୯୭୭ ଦିନରେ ଗିରଫ ଯୋଗ କଲେ ଓ କୋର୍ଟବାଗରେ କେଉଁକି କାବ୍ୟରଣ କରି ଥିଲେ । ୧୯୭୪ ମସିହା ଜୁନ ମାସରେ କେଉଁକିରେ ଶେଷ ପ୍ରାଦେଶିକ ସଂସଦରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରମୁଖ ଚକ୍ର ଲାଭ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ଗୋପବନ୍ଧୁ ହଜାରି ବାର ଦେଇଥିବା ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦେଖି ସମସ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ ଜଣେ ତାଙ୍କ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁପୂର୍ବ ସମ୍ମାନ ଦେଖି ୧୫.୦୦ ସମ୍ମାନ କରାଇଲେ । ସେ ମଧୁମତ ମିଳନ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆସନରୁ ଉଠିଯାଇ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରମୁଖ ଚକ୍ର ଲାଭ ଦେଖି ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କୁହୁ ଉପକାର କରିଲେ, "ଗୋପବନ୍ଧୁ, ବାହାରେ ଦୁର୍ଗା ଉତ୍ସବର ମଣି, ତୁମ ପାଇଁ ଉତ୍ସବ କେଉଁକି ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି ।" ସେହି ଶାନ୍ତ ଅଧିବେଶନରେ କବିଙ୍କା ଅତ୍ୟାଚାରର ବ୍ୟାଘାତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କାବ୍ୟର ଦୁର୍ଗା ମୋଟର ପାଇଁ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ କାବ୍ୟରଣରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲାଭ କାବ୍ୟର କବି ଲାଭ କରିଲେ । ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଲାଭ-ସମ୍ପର୍କର ଶାନ୍ତ ମାତା ଶୁଣି ସରାସ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସେଇପଡ଼ିଥିଲେ । ବାଆଁନିଧିଙ୍କ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲାଭ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପର୍କର ଶୁଣି ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଚକ୍ରଧର ସହଚର ଲାଭ । ସେ ଆଉ କେତେ ସମୟ କବିଙ୍କା କାବି କାବି କରି କରିଲେ, "ବାଆଁନିଧି, ତୁମେ କବିଙ୍କାର ଦୃଶ୍ୟ, ଯଦିଶା, ବସ, ନିତ୍ୟାଚାର ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁ ନୁଁ ସେତେ ପରିମାଣରେ ଅନୁଭବ କରି ପାରି ନାହିଁ । କାରଣ, ମୁଁ ଜାଣକରେ ଅନେକ ସମୟ ବୋ ଲୋକ ଚେତରେ ରହିଗଲି ।"

ବାଆଁନିଧିଙ୍କ ସେହି ଗାନ୍ଧି ଦେଖା -

ରାଗ-ସମାଦ

କେତେକିନ ଆଉ ଦୁର୍ଗା କବିଙ୍କା
ଅନାଦି ଯାତନା ସହିବ,
ଦୁର୍ଗା ସହିବାକୁ ଦୁର୍ଗା ଲାଭରେ
ରିହିଥିଲା ଦିନ ଦରଦ । ୦।
କର ଦେଇ ଦେଇ ସ ରିହି ସମୟ
ମାଡ଼ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ହୋଇଛି ବଦ
ଆଉ କେଉଁକି ଶାନ୍ତ ଦେଇ ନାହିଁ
କାହା ଆଗେ ଦୁର୍ଗା କବିଙ୍କା । ୧।
ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ଶୁଣୁଥିଲ କାହା
କବିଙ୍କାର କାହା କେଉଁକି ନୟନ
ଉପ ଅତ୍ୟାଚାର କବିଙ୍କାର କୁଲେ
ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର କରି ଦେଇ । ୨।
କବିଙ୍କା ଲାଭ କବିଙ୍କାର ଶାନ୍ତ

ଏବେ ଅନ୍ଧାରର ଏବେ ବରାହର
କେଉଁଠାରେ ଥିବି ମନସ୍କନ୍ତ ଦେହର
ତେ ଦୂରରୁ ଦିଏ ଉଦ୍ଧାର । ୩।
ଅନ୍ଧାରରୁ ମନ ପିନ୍ଧାଏ ମନସ
ଅନ୍ଧାରରୁ ଦିନା ଭରଣ ଉଦ୍ଧାର
ପାପା ପାପ ନାହିଁ ଦିନେ ବରଣେ
ଆଜିବି ତାକୁ ଚାହିଁବ । ୪।
ଦୁଃଖ ଦିଏ ଦିଏ ଦିଏ ଦିଏ
ମନେସ ସୁନ୍ଦରୀ ଶୋଭା ପାଆନ୍ତା
ଦୃଷ୍ଟିର ଉଦ୍ଧାର ଦେଇ ବାର-ରାଜ-ପାଦ
ପ୍ରଦାନେ ଉଦ୍ଧାର । ୫।
ତା ଦୁଃଖ ମନେସ ପାଦ ଶୋଭାକୁ
ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରାଣ ବଳେ ବଳେ
ଦେବେଶେ ଦାସ କାହାଣୀର ଦେଶ
ନାହିଁ ଦେଇ ଏହା ଦେଇ । ୬।
ନାହିଁ ଉଦ୍ଧାର ଦେଇ ଅନ୍ଧାର
ଦେଶରୁ ବାହା ବାହା ବାହା
ଦୂରରୁ ଦିନେ ବାହାକୁ ବାହା
ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ଅନ୍ଧାର । ୭।

କାହାଣୀ ବଦଳି ଶାନ୍ତିରୁ ବେଶେ ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇ ଦୁଃଖ,
ପାଦର, ଶୋଭା, ଅନ୍ଧାରରୁ ମନାଦେ ଶୋଭା ଦିଶୁବର ସୁଖ
ଉଦ୍ଧାରର ଦେଶରୁ ବାହା ମୁକ୍ତେ । କାହାଣୀ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଶୋଭା
ଅନ୍ଧାରରୁ ଦିନେ, ଦିନେ ପ୍ରଦାନେ ଦେଇ ଶୋଭା ଦେଇ ଦେଇ
ସୁଦ୍ଧେ ଦିଶୁବ ଦେଇ ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଇ ଦେଇ ଦେଇ ।
ଏବେ ଦି ଦିଶୁବର ସୁଖ ପ୍ରଦାନେ ବାହା ଦିନେ ଦି ଦିଶୁବର
ଉଦ୍ଧାରରୁ ବାହା ଦିନେ ବାହା ପ୍ରଦାନେ "ବାହା ଦୁଃଖ
ଉଦ୍ଧାର" ଓ "ଦେ ପ୍ରଦାନ" ଉଦ୍ଧାର ଦେଇ ଅନ୍ଧାର

ବାହା ଦୁଃଖର ଉଦ୍ଧାର, ଦୁଃଖର ଉଦ୍ଧାର,
ଦୁଃଖର ଦୁଃଖର ଦୁଃଖର ଦେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦୁଃଖର, ଦୁଃଖର ଦୁଃଖର ଦେ । ୧।
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ । ୨।

ପାଦର ଶାନ୍ତି ପ୍ରଦାନ ଦେଇ
ଦିଶୁ ମନାଦେ ଶାନ୍ତିରୁ ବାହା
ପ୍ରଦାନେ ଦିଶୁବ ଦୁଃଖର ଶୋଭା
ଦୃଷ୍ଟିର ଦୁଃଖର ଦେ । ୧।
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦୃଷ୍ଟିର ଦୁଃଖର ଦେ । ୨।
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦିନେ ଦିନେ । ୩।

+ + + + + + + + + +
ଦେ ପ୍ରଦାନ, ଶାନ୍ତିରୁ ବାହା, ଦେଶରୁ ବାହା ପ୍ରଦାନ ଦୃଷ୍ଟିର
ଏବେ ପ୍ରଦାନ-ଶାନ୍ତି-ମୁକ୍ତି, ସୁଦ୍ଧେ ଦେଶରୁ ବାହା ନାହିଁ ଦେ । ୧।
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ, ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଅନ୍ଧାର
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ, ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ
ଦେଶରୁ । ୨।

ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ, ପ୍ରଦାନେ ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ । ୩।

ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ, ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ । ୪।

ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ, ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ । ୫।

ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ, ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ । ୬।

ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ, ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ
ଦେଶରୁ ବାହା ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ ଦେଶରୁ । ୭।

ବାହା ଦିନେ,
ଦିନ- ୨୫ ୨ ୧୯୮୮

ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହରେ କାକଟପୁର

ଶ୍ରୀ ସୋମନାଥ ପାତ୍ର

ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଉତ୍କଳ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନେଇଥିଲା । ତା'ରେଇ ବଣିଜ୍ୟରେ ବିକାଶକୁ ଭୁଲି ଆଣି ଭାରତରେ ବିଦିତ ଭରଣା ଯୋଗୁ ଉତ୍କଳର ଲୁଣ ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟ ପାଲଟି ଓ ଲୁଣ ବାଣ୍ଟାମାନେ ଉଚିତ୍ର ହେଲେ । ଉତ୍କଳର ଲୋକେ କୃଷି ମାର୍ଗ ନିକଟେ ଚାଷିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଉତ୍କଳର ଆନ୍ଦୋଳନ ଭାବେ କଲେ । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକାଙ୍କୀୟ ଭାବେ ପରିଚାଳିତ । ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଲାଞ୍ଜିଆ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଲେ । ନିଜର ଲାଞ୍ଜିଆ ଲୁଣ ମାଧ୍ୟମ ପାର୍ଶ୍ୱ ବାବଦମାନ ଆଶ୍ରମକୁ ବାଣ୍ଟି ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ଉଚ୍ଚ ଚର୍ଚ୍ଚା ଯୋଗଦେଲେ । ସାରା ଗ୍ରାମରେ ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଲୁଣ ମରାଣିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ସ୍ଥିତ କରାଗଲା ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବାଲେଶ୍ୱରର ଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ଭରମ, ଗଞ୍ଜାମର କୁମା, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ଅସରର ଆମଳ କୁନ୍ଦୁପୁରରେ ଲୁଣମରାଣି ଯିବା ପାଇଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଚାଲିଲା । ସେହି ସେତେକମାନଙ୍କ ଚାଲିବା ଚାନ୍ଦୁର ବରାବର ଓ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧା ରାଲା ।

୧୯୩୦ ମସିହା ମଇ ୨୧ ତାରିଖରେ କାକଟପୁର-ଅସରର ଅଞ୍ଚଳର କୁନ୍ଦୁପୁରରେ ଲୁଣ ମରାଣିବ ବୋଲି ପ୍ରଚାର ହେଉଥିଲା । ଲୋକେ ଚାରିଆଡ଼େ ଗାଈ ଦୁଇଲେ—

“ଗାଈଟା ନେ ହୁମୁମ ଦିଆ
ନେହିଁ କରେଇ, ନେହିଁ କରେଇ”

+ + + + + + +

“ଆମ ଆମର ଶୁଭୁର ନାହିଁ, ଦେଇ ଖାମ ଆମର ପର
ଲୋକ ଶାନ୍ତାକୁ ନାହିଁ ଆମର କର”

ଲୋକେ ଶାନ୍ତ, ମୁହଁ, ଗିରି, କରଗତ ଧରି ପହଞ୍ଚିଲେ ଲାଞ୍ଜି ପାତ ଗାଈ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ପ୍ରଚାର କଲେ । କହିଲେ—

“ଆମ ବଣିଆକୁ ମାରିବୁ ଲୁଣ
ଲୋକ ବେପାରୀଙ୍କ ଦାଣ୍ଡକୁ ଗାଈ ।”
ସାରା ବିଭାଗରେ ଲାଞ୍ଜିଆର ଆମେ ପକାଇ ଦେବୁ
ଲୋକ ବେପାରୀଙ୍କୁ ଏପାରି ବେପାରୀ ନବୀନତେକୁ
ନବୀନତେକୁ ।”

କାକଟପୁରରୁ ପାଞ୍ଚ ଦିନୋମିତିର ଦୁଇ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଲୁଣକୁ ଗ୍ରାମର ଅନ୍ୟତ୍ର ଗ୍ରାମର ଲୋକ ଦିଗରେ ବ୍ୟବହାର ଏକ ଶେଷିଆ ଲୁଣ ନଦୀର ଧାର । ଗ୍ରାମ ଦିଗରେ ଦିଶୁଥିବା ପ୍ରାଣର । ପିତା ହେଲା ଏକାଠିରେ କୃଷି ମରାଣିବ ।

ଲୁଣ ମରାଣି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବା ଓ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ କାକଟପୁରରୁ ମାରିତ ନାମକ ଲୋକ ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଖମ୍ବ ପ୍ରଭୃତି ଚଳାଇଥିଲେ । ନିଜଦେଇ ଶୁଦ୍ଧ ଓକିଲ ଗ୍ରାମରେ ସେବାବେଦନମାନେ ଚାଲିବା ପାଇଁ ଏକ ନ୍ୟାୟ କରାଗଲା । ଶୁ ମରାଣି ଲୁଣ ଆ ବାଣ୍ଟି କୁଦଳାତା ଶୁଦ୍ଧ ସେବାବେଦନମାନଙ୍କର ଚାଲିବା ଓ ଲୋକଙ୍କର ଖମ୍ବ ଲାଞ୍ଜିକୁ ବଦଳ କଲେ । ତାଙ୍କ ପରିଚାଳ ଓ ଓକିଲ ଗ୍ରାମର ସବୁ ଲୋକେ ଏହି ଲାଞ୍ଜିରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ ଦେଲେ ।

ଦିଲ୍ଲୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ସେବାବେଦନର ଲୁଣିତ ପୁରୁଷ ଲାମରେ ପହଞ୍ଚି ପାଇଆଣି ଯୁଦ୍ଧା ଲାମ, ଲାଣପୁର, ଗାଈ, ଗୋପ, ବିନାପଡ଼ା ଓ କାକଟପୁରର ବହୁ ସେବାବେଦନ ବିଭିନ୍ନ ଲାମ ଲାଞ୍ଜି ପ୍ରତିଦିନେ କଠି ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ହେବାପାଇଁ ସମ୍ମତି ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ ବିଭିନ୍ନ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ଦିଏ ଦେବ ? ଏହି ବିଚାର ଚାଲିଲା । ଏହି ସମୟରେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀମାନଙ୍କୁ (ବେଲଗାଡ଼ିଆ) ଗ୍ରାମର ମଧୁବୁଦନ ମିଶ୍ର ଏହାକୁ ପାଞ୍ଚ କରି ଆଣି ପଛେ ଆଣି । ସେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ଦେବାପାଇଁ ଲାମ ଦେଉଥାନ୍ତି । ତାହାଁ କରାଗଲା । ଲୋକେ ମଧୁବୁଦନ ଦି ଲୋ, ଗାଈ ମରାଣିବ କର, ଭାରତ ମାଟାଣି କର ଧୂଳି ଦେଇ ମଧୁବୁଦନ ନେତୃତ୍ୱ ପ୍ରଦାନାତ ପକାଇ ନଦିଆ ଲାଞ୍ଜିର କରି ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଶେଷକୁ ନେଇ ଆଣିଲେ ।

ମତ ୨୧ ଗଣିତ ସମାଧାନ ୮୩ ଉପରୁ ଦୁଇଟି ପଡ଼ିଆ
କୋଳାକଣା ଯେଉଁ ଯାଉଥିଲା - ଦୁଇଟି ଗାଁର ଲୋକେ ନିଜ ଦୁଆରେ
ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରତ କଲେ । ସେହିଦିନେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ
କୋଳାକଣା ଲୋକେ ତାହା ଓ କିଛି ମତାକୁ ଦେଖାଇ ଯୋଗ୍ୟ
କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଓ ଲାଭିଆଡ଼ା ପୁଣିଏ ଦୁଇଟି ପଡ଼ିଆରେ
ପକ୍ଷୀ ଦେଖା ପକାଇ ପଥ ଦେଖାନ୍ତି ଥିଲେ ।

କୋଳାକ ପଡ଼ିଆରେ ମଧୁକାକୁ ଦୁଇଟି ପଡ଼ିଆରେ
ପ୍ରବେଶ କଲେ । ପୁଣିଏ ଗାଁରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବେ । ମଧୁକାକୁ ନିଜପ
କୋଳାକଣା ପୁଣିଏ ସେହିଦିନେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପରେ ଉଦ୍ଦେ
ଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନିଜପ ଯେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ ।

କୋଳାକ ମାଟି ଉପରେ ଲୁଗା ପାଣି ଉଠୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୁଇରେ
କଥାରି, ନିଜାଁ ଚାହିଁ କିଛି ମାରିବାକୁ ଦେଇଥିଲା । ସେହିଦିନେମାନଙ୍କ
ସତ୍ୟାପ୍ତତାମାନେ ସେହି ଲୁଗା ଚାହିଁ ଓ ଦୁଇକୁ ଚାହିଁପାରି ସେହି
କରିବାକୁଥିଲେ ।

କୋଳାକ ପ୍ରବେଶରେ ଦେବାପାଇଁ ପୁଣିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବା
ଦିଅଁ କୋଳା କରିବେ । ସତ୍ୟାପ୍ତତାକ ଉପରେ ଲାଗି ଚାଲିଥିଲା । ଦୁଇ
ପୁଣିଏମାନ ଲୁଗା ପାଣି ଉଠୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଓ ଦୁଇକୁ ଚାହିଁ ଦେଲା ।

ପୁଣିଏ ଲାଭିଆଡ଼ାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ଦେଇ ଦେବାପାଇଁ
କୋଳା ପାଣିକର ପ୍ରାୟଶଃ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।
କୋଳା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲାଭିଆଡ଼ାରେ ଲୁଗା ଲାଗାଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । କୋଳାକ
କୋଳାକଣା ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ଲାଭିଆଡ଼ାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ
ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ହେଲେ । କୋଳାକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ କୋଳାକ
ପୁଣିଏ ଲାଭିଆଡ଼ାରେ ଲୁଗା ଲାଗାଇ । ପୁଣିଏ ଲାଭିଆଡ଼ାରେ
କୋଳା ମଧ୍ୟ ଲାଗାଇ ଲାଗି, ଦୁଇକୁ ଲାଭିଆଡ଼ାରେ ଲାଗାଇ ପରେ ଉଦ୍ଦେ
ଶ୍ୟକ୍ଷତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆସିଲେ । କୋଳାକ ଲୁଗା, କୋଳାକ
ପୁଣି, କୋଳାକ ପୁଣି, ପୁଣିକୋଳା ପୁଣିକୁ ପୁଣିଏ ଲାଭିଆ
କରିଲେ ।

କୋଳାକ କେ ନିଜପ ହୋଇ ଯିବାପରେ ଆ. କୋଳାକକୁ
କୋଳାକ ପାଇଁ କୋଳାକର ଲୋକ ବାଧିଥିଲେ ଥିଲା । ଏ ଅଞ୍ଚଳର
ପାଟଣା ଲାଭିଆଡ଼ାରେ ଲାଭିଆଡ଼ା ପାଇଁ ଦୁଇଟିକୁ ଆଣିବାଲା । ଲାଭିଆଡ଼ା
କୋଳାକ ଆସି ଦୁଇଟିରେ ପ୍ରବେଶ କେତେ ଦେଇ ଆ. କୋଳାକ କୋଳାକ
କୋଳାକ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମୟୋକ୍ତ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ ।
ଦୁଇଟି ସମୟ ଏ ଅଞ୍ଚଳର କୋଳାକ, କୋଳାକ ଲାଭିଆ କୋଳାକ, ଲାଭିଆ
କୋଳାକ, କୋଳାକ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ । ପୁଣିଏ
କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ ପୁଣିଏ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ ଲାଭିଆ
କୋଳାକ କୋଳାକ । ଲାଭିଆରେ ଲାଭିଆ ଆ. କୋଳାକ କୋଳାକ

ସେହି ପୁଣିଏକୁ ଦୁଇଟି ପଡ଼ିଆରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ପୁଣି
କୋଳାକ (କୋଳାକ) କୋଳାକ ପୁଣିଏ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ
କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ ।
କୋଳାକ ପ୍ରବେଶ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ
କୋଳାକ, ପ୍ରବେଶ ମତ ୨୧ ଲାଭିଆରେ ଏହି ଲାଭିଆ କୋଳାକ
କୋଳାକ, ପ୍ରବେଶ ମତ ୨୧ ଲାଭିଆରେ ଏହି ଲାଭିଆ କୋଳାକ
କୋଳାକ ପ୍ରବେଶ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ

ଏକେହି ଦୁଇଟି ପ୍ରାୟଶଃ ପ୍ରାୟଶଃ ଅଞ୍ଚଳୀ ପାଇଁ ଲାଭିଆ
କୋଳାକ । ପ୍ରାୟଶଃ ପ୍ରାୟଶଃ କୋଳାକ ପ୍ରାୟଶଃ ଅଞ୍ଚଳୀରେ କୋଳାକ
କୋଳାକ କୋଳାକ ଆ. କୋଳାକରେ କୋଳାକ-ଅଞ୍ଚଳୀ ଅଞ୍ଚଳୀ
କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ
କୋଳାକ ପ୍ରବେଶ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ କୋଳାକ

କୋଳାକ
କୋଳାକ - ପ୍ରାୟଶଃ

ଯାଜପୁରରେ ଭାରତ ଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ବାରିକ

୧୯୪୨ର ଅଗଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ ଇତିହାସରେ ଭାରତର
ଆନ୍ଦୋଳନ ନାମରେ ପରିଚିତ । ୧୯୪୨ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୮
ତାରିଖରେ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସର ବମ୍ବେ ଅଧିବେଶନରେ ଭାରତର
ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଶିବୁ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ
ଲୋକାୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦାୟାଦ୍ୱୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କଂଗ୍ରେସ ସରକାର
କଂଗ୍ରେସ ନେତୃତ୍ୱରୁ ବିରାଟ କ୍ରିୟାକଳ୍ପରେ ଓ କଂଗ୍ରେସ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ
ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ ହୋଇଥିଲା । ଲାହୋରର 'ଇଉ ଓ ମର' ଦ୍ୱାରା
ସାରା ଭାରତରେ ପ୍ରତିଧ୍ବନିତ ହେବା । କାରିଆଡ଼େ ଆନ୍ଦୋଳନ ଫେରି
ଗଲା ।

ଯାଜପୁରରେ ଭାରତର ଆନ୍ଦୋଳନ ଅଗଷ୍ଟ ଉପାଦେ
ରୂପ ନେଇଥିଲା । ନେତାମାନଙ୍କୁ ଶିରପ କରିବା ସହ ଶୋପକକୁ
କୋର୍ଟରୁ ବାହାରି ସାପିତ କରିବା ସେବାଶ୍ରମ ଓ ଯାଜପୁର ଜାତୀୟ
ଆଶ୍ରମକୁ ସରକାରୀ ଅଧିକାର କରି ନେଲେ । ବରା ଆଶ୍ରମର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ନିଜର ଏକ ପ୍ରକାର ଶାସନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଲେ ।
ଶୋପକକୁ କୋର୍ଟରୁ ବାହାରି ନେତାମାନଙ୍କ ଶିରପକାରରେ ନେତାମାନଙ୍କୁ
ହୋଇ ଗଠିଲେ । ବରା, ଯାଜପୁର, ଦଶରଥପୁର, ବିନ୍ଧ୍ୟାପୁର ଓ
ବନ୍ତରଣା ପ୍ରଭୃତି ଅଞ୍ଚଳରେ ଚଳେଇବା ବୁଦ୍ଧି ପାଇଲା ।

ବରା, ଯାଜପୁର ବାସକ ଓ ଦଶରଥପୁରରେ ବିରାଟ
ପ୍ରତିବାଦ ଗୋରାପାଟଣାରେ ବାହାରି ସରକାରଙ୍କ ଦମନ କାର୍ଯ୍ୟର ଚାଡ଼
ପ୍ରତିବାଦ କରାଗଲା । ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ଯାଜପୁରର
ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନିକଟର ଅଧିକାର ପରିଷଦର ଉପାଦେୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବିବା
ନାଟିକାକୁ ଜଣାଇ ଗାନ୍ଧି ଯାଜପୁର ଆସିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।
ଅଗଷ୍ଟ ୧୬ ତାରିଖ ଦିନ ଯାଜପୁର, କାରିଆ, ସରକାରପୁର, ହାଟପାଟଣା,
ବରା ଓ ବାଲପଡ଼ାରେ ୬ଟି ଶୋରାପାଟଣା ଚାହାରିଥିଲା ।
ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀମାନେ ବରା ଆଶ୍ରମରେ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଥିଲେ । ଶାସନ
ଦିନ ହେତୁର ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ମହାସଭା ନେତୃତ୍ୱରେ କେତେକ ବିପ୍ଳବୀ
ଆସିଥିଲେ ସହ-ଇତିହାସକୃତ ଓ କେତେକ ଶୈଳିକାରୀ ଉପରେ
କରା ଗଲେ । ସେହି ଦିନ ବିନ୍ଧ୍ୟାପୁର ଆଶ୍ରମ ବାସପୁରାରେ
ଉଦ୍ଧୃତ କରା ଗଲା ଯାଜପୁର ଉପରେ କରା ଗଲା ଶାସନ

ଯୋଡ଼ିବେଳେ । ପରିଷଦି ଉପାଦେ ରୂପ ନେବାକୁ ସେଠାରେ
ଯୋଜନାସର ଯାଜପୁରର ଏସ୍. ଡି. ଓ. କ ନିକଟରୁ ଏକ ଏସ୍. ଓ
ଉପରେ ପଠାଇଲେ । ଅଗଷ୍ଟ ୧୮ ତାରିଖରେ କେତେକ ଛାତ୍ର ଓ ବିପ୍ଳବୀ
ଯାଜପୁର ଯାଜପୁର ଉପରେ କରା ଗଲା ଶାସନ ଆସନାପୁର ଓ
କାଟ ଆସନା ଉପରେ ପଠାଇଲେ । ୧୯ ତାରିଖ ଦିନ ଯାଜପୁର
ଉପରେ ଛାତ୍ରମାନେ ଗୋଟିଏ ଶୋରା ପାଟଣା ଓ ବିପ୍ଳବୀମାନେ
ଏକ ଶୋରାପାଟଣାରେ ଆସି ଯାଜପୁର ସହ ଚଳିଲେ ଅଧିକ ବରା
ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିଲେ । ଶିବୁ ଏସ୍. ଡି. ଓ କ ଅନୁରେ ଧ କ୍ରମେ
ଶୋରାପାଟଣାକାରୀମାନେ ନିଜ ଶାସନରେ ନେଇ ଫେରି ଯା ଗଲେ ।

ଅଗଷ୍ଟ ୨୦ ତାରିଖ ଦିନ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଧର୍ମଶାଳାରେ
କେତେକ ଅଧିକ ଯୋଡ଼ିବେଳେ ଓ ଗୋପାଳପୁର ଦ୍ୱାରା ଉପରେ
କରା ଗଲା ଶାସନ ଆସନାପୁର ବନ୍ଧ କରିବେଳେ । ୨୧ ତାରିଖରେ
ଯାଜପୁର ଉପରେ ନିକଟର ନାଶ ଚାକ ଉପାଦେୟ ଦ୍ୱାରା ବାହା
ଯୋଡ଼ି ବିଆଗଲା । ସେହିଦିନ କେତେକ ଶୋରା ଏସ୍. ପି. କେନ୍ଦ୍ରାପାଟଣା
ଯୋଡ଼ି ବିଆଗଲା । ସେହିଦିନ କେତେକ ଶୋରା ଓ କାରିଆପାଟଣା ବରା ଆଶ୍ରମ
ଯୋଡ଼ି ଓ କେନ୍ଦ୍ରର ଯାଜପୁର ଉପରେ କରା ଗଲା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ମହାସଭା
ସମେତ ୬ କୋ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କୁ ଶିରପ କରିବାକୁ ସେ ଅଧିକାର ଗ୍ରହଣ
କରିବେଳେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା । ଶିରପର ପ୍ରତିବାଦରେ ସରକାର
କେନ୍ଦ୍ରାପାଟଣା ଧର୍ମ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ବାହାରି ଗୋଟିଏ ପେ ନିଷ ଚାହିଁଲେ
ଅନୁରୋଧ କରି ବରା ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିଲେ । ଅଗଷ୍ଟ ୨୨ ତାରିଖରେ
ବିପ୍ଳବୀମାନେ କାରିଆପୁର ଉପରେ ଓ ଯୋଷ ଅଧିକ, ନେତାପୁର
ସରକାରୀ ଅସୁରକାରୀ ଅଧିକ ଏକ ଅନେକ ଉପରେ ଅଧିକ
କାରିଆପୁର ଯୋଡ଼ିବେଳେ ଓ ଆଶ୍ରମାପଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ
ସେତେକେବଳ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅଧିକର ଆନ୍ଦୋଳନ ଶାସନ ଆଜର
ଧାରଣ କରିଥିଲା । ଅଗଷ୍ଟ ୨୫ ତାରିଖ ଦିନ ଅଧିକାର ବାସ୍ତବ୍ୟ
କେନ୍ଦ୍ରାପାଟଣା ଓ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ
କାରିଆପୁର, ଦଶରଥପୁର ନେତା ଅଧିକ ଓ ଦ୍ୱାରକାପୁର ଯୋଡ଼ି
ବିଆଗଲା । ଦଶରଥପୁର ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ କାରିଆମାନେ ନିର୍ବା
କରା ଗଲେ । ଦଶରଥପୁର ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ବିପ୍ଳବୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ

ପ୍ରକୃତରେ କେବେ । ଏତିହାସିକଙ୍କ ମନରେ ଯାହାପୁର ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ନିଜାମାନଙ୍କ ନିକ୍ଷେପ କରି ଦିପ୍ତବାମାନଙ୍କୁ ଘରୁହରୁ ବିଅ ଯାଇଥିବା ଦୃଶ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ । ଯାହା ହେଲେ ବି ଯାହାପୁରର ଚରାକାଳ ଏହି ବି ଓ ଉତ୍କଳର ଶତ୍ରୁବାକର ଉପସ୍ଥିତ ବୁଦ୍ଧି ଓ ଅସାମ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁ ଏକ ଗୁରୁତର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏହାର ବିଆଣ୍ଡର ପାରିଥିଲା ।

କେଣ ଏତିହାସିକଙ୍କ ମନରେ - "The Coolness and patience of the S D O. and his teeth in handing one of the biggest crowd (Probably the biggest) that assembled in Orissa during the August Revolution helped to a great extent to avert a situation with otherwise would have been disastrous."

ସେହି ଘଟଣା ପରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୫ ହଜାର ଭୋଦ ଗାମନୀର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ଯାଇ ଦେଖାଇବା ଯୋଗ୍ୟ ଅସିବୁଦ୍ଧ ପେଡ଼ି ଦେଲେ । ଅଗଷ୍ଟ ୨୮ ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ରାପୁରଠାରେ ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କ ନାବକରଣ ବେଳିମୋନ ଓ ବେଳିଶ୍ରୀମ ଚାନ୍ଦ କାନ୍ଦି ଦେଇ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ । ସରକାରୀ ଗିରଫ ଅନୁସାରେ କେବଳ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ ଯାହାପୁର ସରକ୍ରିକିକନରେ ୭୧ଟି ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରେ ୨୬ଟି ଗ୍ରାମରେ ପୋଲିସ ପୋଷାକ ପୋଡ଼ି, ୬ଟି କଲକତ ଅଫିସ, ୪ଟି ପୁରୁଷିକାଲ କାଗଜ, ୪ଟି ଡାକଘର ପୋଡ଼ି, ୫ଟି ସ୍ଥାନରେ ଅବତାରୀ ବୋମ୍ବର ଛୁଟି ଓ ଗୋଟି ୬ଟି କ୍ୟାମରା କଟେରୀରେ ଅଗ୍ନିଧାୟକ, ଗୋଟିଏ ମେଲ ଉକ୍ତି, ଗୋଟିଏ କୃତାଘଟି ଓ ଦୁଇଟି ଉପାଧାର ଛୁଣ୍ଟନ ଅନୁଷ୍ଠାନ

ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ପରେ ଯାହାପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ସରକାରୀ ପକ୍ଷରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚାନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ପୋଲିସର ଦମନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରାପୁରର ପୁଲିସମାନେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । କାରାପଦ୍ଧତି ଗୁଡିକାଣ୍ଡ ପରେ ବଡ଼ା ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁକଥାକା ପୋଲିସ ମୁଚରକ ହୋଇଥିଲେ । ବଡ଼ା ଆଶ୍ରମରୁ ବେଆଇନ ଘୋଷଣା କରି ସେବାଶ୍ରମର ପ୍ରତି ଛଅ ହଜାର ବ୍ୟକ୍ତି ଜିନିଷପତ୍ର ପୋଲିସ ନଫ କରି ଦେଇଥିଲେ । ବଡ଼ା ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟାପକ ଗିରଫଦାରୀ ଓ ଦମନମୂଳକ ଅତ୍ୟାଚାର ଚାଲିଥିଲା । ବହୁକଥାକା ପୋଲିସ ସହାୟତାରେ ବଡ଼ା ସମେତ ତାହୋଡ଼ି ଗ୍ରାମରୁ ନେଇ ପାଞ୍ଚହଜାର ବ୍ୟକ୍ତି ସମୂହ ଜେଟିମାନ ଆତ୍ମୀୟ କରାଯାଇଥିଲା । ବଡ଼ା ଅଞ୍ଚଳରୁ ୨୨ ଜଣ ପୁରୁଷ ଓ ୧୨ ଜଣ ମହିଳା ଏପରି ୮୪ ଜଣଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୨୯ଜଣ ପୁରୁଷ ଓ ୩ ଜଣ ମହିଳାଙ୍କୁ ଅବଧି ବଡ଼ା ଗଞ୍ଜାଯାଇଥିଲା । ୪୩ ଜଣ ପୁରୁଷ ଓ ୯ ଜଣ ମହିଳା

ମୋଟ ୫୨ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବିଚାରରେ ନେଇଥିବା ଲୋଗବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସରକାର ଶେଷକ ଭାବରେ ପିତୃଶ୍ରୀ ବିଚାର ବଦାଇଥିଲେ ।

ବହୁକଥାପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ପୋଲିସର ଦମନମୂଳକ ଅତ୍ୟାଚାର ବେଶୀ ମାତ୍ରାରେ ହବୁଦର ଗ୍ରାମରେ ହୋଇଥିଲା । ବିପ୍ଳବୀ ଯେଉଁ ପଦ୍ମାଳ ରାୟ ଆତ୍ମଜ୍ୟୋତୀର ବ୍ୟକ୍ତି । ବିପ୍ଳବ ଅତିଶୀଘ୍ର ଉତ୍ପାଦିତ ଗ୍ରାମରୁ ବିପ୍ଳବୀ ଉଦ୍‌ବଳନ ସାହୁଙ୍କୁ ପୋଲିସ ଗିରଫ କରି ଅସିଯାଇ ଶତାବ୍ଦୀର ପିଣ୍ଡ ପତ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅବତାରୀ ଅତ୍ୟାଚାର କରାଯାଇ ପ୍ରାୟ ଛଅ ଜଣଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଗୋଟି ଉପରକୁ ଓ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ବଡ଼ା ବିଆପାର ତଳେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦିଆଗଲା । ଏହାପରେ ତାଙ୍କ ଯାହାପୁର ଆଉ ଛାଡ଼ିବା ପଥର କରି ଓ କଳାରେ ପିଲୁକର ପୋଡ଼ି ଦେଇଯାଇଥିଲା ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରାଥମିକ ସଂଗ୍ରାମରେ ସେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଶେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବା? ବର୍ଷ ନେଇବେଳେ ରୋଗିଥିଲେ । ଯାହାପୁରର ଏହି ସଂଗ୍ରାମୀ ଉଦ୍‌ବଳନ ସାହୁ ୧୯୭୨ ମସିହାରେ ଲାଗତର ସ୍ବାଧୀନତା ମ୍ୟାଗିଜ ପବ୍ଲିଶ ବର୍ଷ ଉପଲକ୍ଷେ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ସ୍ମରଣୀୟ ଯୋଦ୍ଧାବୀ ପାଇଁ ସ୍ବାଧୀନତା ଦିବସରେ ବିଶ୍ବାଠାରେ ଉଦ୍‌ବଳନର ପ୍ରାଧିକାରୀ ସ୍ମରଣୀୟ ଉଦ୍‌ବଳ ଶାହାଜୀଠାରୁ ଡାକ୍ତରୀ ପାଇ ସମାଜର ବୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବିମରଣପତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା-୧ ବୋଲି ରେଖାଯାଇଥିଲା ।

୧୯୪୭ ଅକ୍ଟୋବର ଶେଷଭେଦକୁ ବିପ୍ଳବରେ ଶିଥିଳତା ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ବିପ୍ଳବୀ ଲାଭାରୁହ ହେବା ପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅତି ପ୍ରାଥମିକ ଧରଣର ଲାଗିଲା । ତେବେ ସେହି ସମୟରେ ବିପ୍ଳବୀଗୁଣର ବିମରଣ କରଣ ଗ୍ରାମରେ ସ୍ବାଧୀନ ବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀ ପ୍ରାଚୁର, ଯାହାପୁର ଲୋଡ଼ି ଓ କେନ୍ଦ୍ରାପୁର ମଧ୍ୟରେ ରେଳବାଇକରୁ ୪୦ଟି ଫିସ ରୋଟ ଓ ୪୦ଟି ଡାକି ନାଡ଼ି ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ଭାରତବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯାହାପୁରବାସୀଙ୍କ ଭୂମିକା ବହୁତ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ହିଁ ବଡ଼ା ବୋମ୍ବର ସହ ବଡ଼ା ସେବାଶ୍ରମର ପ୍ରଭାବରା ବେଶୀ, ବିମରଣ ବେଶୀ, ଶେଷମାତ୍ର ବେଶୀ ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ଯୋଗ ବାହାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେରଣା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ସମସ୍ତ ଯାହାପୁର ସରକ୍ରିକିକନରେ ଯାହାପୁର ଆନ୍ଦୋଳନ ଏକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଗଣ ବିକ୍ରାନ୍ତର ରୂପ ଧାରଣ କରିଥିଲା । ତାହାପରେ ସରକାରଙ୍କୁ ବିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟରଣା ଲେଖେ ଏହି ଯେଉଁ ସାହସର ସହିତ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲେ, ବାଧ୍ୟ ଶାସନକରଙ୍କୁ ଗେହାରିର ହେଇଥିଲା ।

ଗ୍ରାମ - ବିହେଶ୍ବର,
ପ୍ରାନ୍ତ - ଲାମବାଇ
ବିଶ୍ବା - ଯାହାପୁର

ହେପାଟାଇଟିସ୍ ପ୍ରାକ୍‌ସପକ୍ଷେ ଉଣେ ନେଇନିଏ ଭାବେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ । ସେ ସମୟକୁ ହିଙ୍ଗର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅଭିମତେ ଖୋଜି ଦାନ୍ତିଆଏ । ଜାପାନୀ ଡିପ୍ଲୋମାଟେ ବର୍ମା ଆକ୍ରମଣ କରିଆସାନ୍ତି । ୧୯୪୧ ମସିହା ନିଭେରର ମାସ ୧୧ ତାରିଖରେ ବର୍ମାର ଚରଇଘାଟରେ ଥିବା ଏକ ଟେକ ନାଂକିକୁ ଜାପାନୀ ସୈନ୍ୟଦଳୀନେ ଜୋମ୍ମା ମାଡ଼କରି ଧୂଃତ କରି ଦେଇଥିଲେ । ସଂଜ୍ଞାମା ଚକ୍ରଧର କରିତା ମାଧ୍ୟମରେ ଏ ସଂପର୍କରେ ଧ୍ୟାନାହ୍ୱାନ ।

“ସବୁ ଗୁଣେଇତ ଭାବୁ, ଏବଂ ତାହାକୁ
 ଚାନ୍ତି ଏକାକୀ ସେ ନିଶ୍ଚୟରେ ମରା ହେ
 ଏହି ଦିନରେ
 ଛାଡ଼ାମା ଦୋଳିଯାଏନା ଆସି ଆତ୍ମହତ ହେ
 ଏହି ଦିନରେ,
 ଆକାଶ ମ ଗିରୁ ସେ ବୋନା ପକାଇ
 ଚଳେଇ ଚେଇ ଚାହିଁ ଦେଖେଇ ଜବାଇ ହେ ।”

ବେଢ଼ିଠାରେ ଜାପାନୀମାନଙ୍କ ଶେମାବର୍ଷିତ ପରେ ସେ ଅନ୍ଧକୂ
 ଘାଟୀମା ନବଧର ବେଢ଼ିଠେ ଯାଆନ୍ତି ଏହି ଥରେ ଯାଉଥିଲେ । ସେ
 ସମୟକୁ ଧ୍ୟାୟ କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ ଅଧିକୃତ ଧ୍ୟାୟ ଯାଉଥିଲେ ।
 ସଂଗ୍ରାମୀ ଚକ୍ରଧର ଏବଂ ତାଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କେ ଅବଦୂତ ଜାପାନୀ
 ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ତାହୁଁରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଜାପାନୀମାନେ ଏମାନଙ୍କୁ ବହୁତ
 ବେଶାଢ଼ିଆ ଯେନା ପାର୍ସ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ସେଲେ ଏମାନେ ସବୁ
 ଜାଗାରେ ଲୋକ ଲୋକ ଯାଉଥିବା ପରେ ଏମାନଙ୍କର କିଛି କିଛି ନବର
 ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବା ପାଇଁ ଲୋକାଲ ଦେଲେ । ସଂଗ୍ରାମୀ ଚକ୍ରଧର
 ଉପ ଶୈଳୀମାନଙ୍କ ସହ ବେଢ଼ିଠାରୁ ମିଥାଉ ମିଆଁ ସହରକୁ ଗଲେ ।
 ସେଠାରେ କିଛି ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିଲୁବରେ ଜାପାନୀ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ
 ପୁଣି ଲାଗିଥାଏ । ମିଥାଉ ମିଆଁ ସହର ଜାଡ଼ି ଜାପାନୀମାନଙ୍କ ସହ
 ଚକ୍ରଧର ସେହି ସହର ଏବଂ ତାହାରେ ଲେଖୁଛନ୍ତି । ଲେଖୁଛନ୍ତି
 ବର୍ମାରେ ଲେଖାଯାଏ । ସେଠାରେ Indian Independent
 League ନାମରେ ଏକ ସଂଗଠନ ଗଠନେ ବୁଧାଳତା ପାଇଁ ଲାଗି
 କରୁଥାଏ । ସଂଗ୍ରାମୀ ଚକ୍ରଧର ପ୍ରଥମେ Indian Independent
 League ସହ ସଂପୃକ୍ତ ହେବାପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ନେତା
 ସୁଭାଷ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ସଂଗଠିତ Indian National Army (I.N.A)
 ବା ଆଜାଦ ହିନ୍ଦ ଫୋର୍ସରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

୧୯୪୩ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୩ ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଜ୍ଞାପୁରରେ ପହଞ୍ଚି ସେଇ ବର୍ଷ ଅକ୍ଟୋବର ୨୧ ତାରିଖରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ପରବାର କିରୁଦରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କଲେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଜ୍ଞାପୁର ଆସିବା ବେଳକୁ ସେଠାରେ ପ୍ରାୟ ପଚାଶ ହଜାର ଭାରତୀୟ ସୈନ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଭାବରେ ଡେଇଁରେ ଉଡୁଥିଲେ । ୧୯୪୪ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସ ୭ ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବର୍ମାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ବଙ୍ଗାଳୀ ଚତୁର୍ଥର

ତାଙ୍କର ଗୁଡ଼ା ଶାଆନ୍ତରକ ସହ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟତାରେ ସାକ୍ଷାତ କରି ନିଜର ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ତେଣୁଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ସଂସ୍ଥାପନ ନିବୃତ୍ତପରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟା ଶେକ ନାଣି ଆନ୍ଦର ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଆଗରୁ ଦିଏ ପୌରର ଡିକୁଟିଂ ଅର୍ପଣର ଲାଭ ମଧୁକି ଦେଲେ । ସଂସ୍ଥାପନା ନିବୃତ୍ତର ଜାଣେଣତାରେ ଅବସ୍ଥିତ ସୁଧ ହେଟିଂ ଶେଷକଲେ ଯଦ ବିଦ୍ୟା ଗାନ୍ଧି ପାଲେଲେ ।

[illegible]

ସଂସ୍ଥାପନା ଚକ୍ରଧର ୧୯୪୫ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚମାସ ୧୮ ତାରିଖରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସେବା ଦ୍ଵାରା ସୁଦ ବନ୍ଦା ଭାବେର ଫେଲୋମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ଗଠିତ । ୧୯୪୬ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୨୪ ତାରିଖରେ ଡକ୍ଟର ଗେରୁ ସୁଦ ବନ୍ଦା ସ୍ଵରା ଆକାଶ ହିଁ ଫୌଜର ସୈନିକ ମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଣିଏ ପକ୍ଷରେ ସଂସ୍ଥାପନା ଚକ୍ରଧର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁ ଭାରତ ପେଟି ଆସିଲେ । ସେ ସମୟରେ କଲିକତାଠାରେ ଆକାଶ ହିଁ ଫୌଜର ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଫେଲୋମାନଙ୍କ ଦେଶପ୍ରେମ ଯୋଗୁଁ ବିପ୍ଳବ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଚନ୍ଦ୍ର ଭାବେ ବୋଷଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗଠିତ ଏକ ଶିଳପ ଜମିଟି ଡକ୍ଟର ଆକାଶ ହିଁ ଫୌଜର ସୈନିକ ମାନଙ୍କୁ ଭାରତ ଗର୍ବ ବିଆହାର ସ୍ଵାଧୀନତାକୁ ପଠାଇ ବିଆସିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଚକ୍ରଧର କଲିକତାରୁ ଛୁଟି ଯୋଗେ ବନ୍ଦବ ପେଟିଲେ । ଆକାଶ ହିଁ ଫୌଜର ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାବିତ କରିବା ପାଇଁ ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସଂସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା । ଚକ୍ରଧର ଭବ ସଭାରେ ପୋଷାକର କର୍ତ୍ତା ସେଠାରେ ଚପପିଟ ଥିବା ବା ଡକ୍ଟରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ପବିତ୍ର ମୋହନ ପ୍ରଧାନ, ନବକୃଷ୍ଣ ଗୋସ୍ଵାମୀ ଏବଂ ସୁଧାଂଶୁ ବୋଷଙ୍କୁ

ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କେବଳ କିଛି ଛାତ୍ରୀ ଏଂଗ୍ରାମା ଚିକିତ୍ସାକୁ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ସୁଧାକର ସଂଗ୍ରହରେ ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଅବଦାନ ପାଇଁ ୧୯୮୨ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୮ ମସିହାରେ ଯଥାକ୍ରମେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରଧାନତା ସଂଗ୍ରହ ମାମୁ ବେଳେ ଓ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରି ସମ୍ମାନିତ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗଜୀବେନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଶିଦ୍ଧାଙ୍କୁ ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଉପାୟନ ପ୍ରଦାନ କରି ସମ୍ମାନିତ କରିଛନ୍ତି ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା - ବିଦ୍ୟାଳୟ ବୁକ୍ସ୍ କମିଟି
 ପୃଷ୍ଠା ୦, ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ (ବିଦ୍ୟାଳୟ), ଭୁବନେଶ୍ଵର - ୩୦

ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁଭବିନୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବେଢ଼େ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ

65

NO 3

1. The first of the following is a true statement. The second is a false statement. The third is a true statement. The fourth is a false statement. The fifth is a true statement. The sixth is a false statement. The seventh is a true statement. The eighth is a false statement. The ninth is a true statement. The tenth is a false statement. The eleventh is a true statement. The twelfth is a false statement. The thirteenth is a true statement. The fourteenth is a false statement. The fifteenth is a true statement. The sixteenth is a false statement. The seventeenth is a true statement. The eighteenth is a false statement. The nineteenth is a true statement. The twentieth is a false statement. The twenty-first is a true statement. The twenty-second is a false statement. The twenty-third is a true statement. The twenty-fourth is a false statement. The twenty-fifth is a true statement. The twenty-sixth is a false statement. The twenty-seventh is a true statement. The twenty-eighth is a false statement. The twenty-ninth is a true statement. The thirtieth is a false statement. The thirty-first is a true statement. The thirty-second is a false statement. The thirty-third is a true statement. The thirty-fourth is a false statement. The thirty-fifth is a true statement. The thirty-sixth is a false statement. The thirty-seventh is a true statement. The thirty-eighth is a false statement. The thirty-ninth is a true statement. The fortieth is a false statement. The forty-first is a true statement. The forty-second is a false statement. The forty-third is a true statement. The forty-fourth is a false statement. The forty-fifth is a true statement. The forty-sixth is a false statement. The forty-seventh is a true statement. The forty-eighth is a false statement. The forty-ninth is a true statement. The fiftieth is a false statement. The fifty-first is a true statement. The fifty-second is a false statement. The fifty-third is a true statement. The fifty-fourth is a false statement. The fifty-fifth is a true statement. The fifty-sixth is a false statement. The fifty-seventh is a true statement. The fifty-eighth is a false statement. The fifty-ninth is a true statement. The sixtieth is a false statement. The sixty-first is a true statement. The sixty-second is a false statement. The sixty-third is a true statement. The sixty-fourth is a false statement. The sixty-fifth is a true statement. The sixty-sixth is a false statement. The sixty-seventh is a true statement. The sixty-eighth is a false statement. The sixty-ninth is a true statement. The seventieth is a false statement. The seventy-first is a true statement. The seventy-second is a false statement. The seventy-third is a true statement. The seventy-fourth is a false statement. The seventy-fifth is a true statement. The seventy-sixth is a false statement. The seventy-seventh is a true statement. The seventy-eighth is a false statement. The seventy-ninth is a true statement. The eightieth is a false statement. The eighty-first is a true statement. The eighty-second is a false statement. The eighty-third is a true statement. The eighty-fourth is a false statement. The eighty-fifth is a true statement. The eighty-sixth is a false statement. The eighty-seventh is a true statement. The eighty-eighth is a false statement. The eighty-ninth is a true statement. The ninetieth is a false statement. The ninety-first is a true statement. The ninety-second is a false statement. The ninety-third is a true statement. The ninety-fourth is a false statement. The ninety-fifth is a true statement. The ninety-sixth is a false statement. The ninety-seventh is a true statement. The ninety-eighth is a false statement. The ninety-ninth is a true statement. The hundredth is a false statement.

ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ଶିଶୁମାନେ ଏକ ବୃତ୍ତାକାର ଚକ୍ର ଉପରେ ଗଣିତର ସୂତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଲେଖିଛନ୍ତି

ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଶିଶୁମାନେ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି

ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଶ୍ରଦ୍ଧାସ୍ତମ୍ଭ

ସୁବେଦି ଶାସ

ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଶ୍ରଦ୍ଧାସ୍ତମ୍ଭ

କଥା ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ମୋହନ

ବିଶ୍ୱକର୍ମା (ବୁଦ୍ଧ ଶ୍ରଦ୍ଧାସ୍ତମ୍ଭ)

ප්‍රභූතා ගුණිත පරිපූර්ණය මගේ දිවියේ සැබෑම ස්වරූපය වූවාය. මාගේ ජීවිතයේ මාගේ
සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය
මාගේ සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය මාගේ සුන්දරත්වය

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଯଦୁମଣି ମଙ୍ଗରାଜ

ଶ୍ରୀ ସମରେନ୍ଦ୍ର ବଳିଆର ସିଂହ

ଯଦୁମଣି ମଙ୍ଗରାଜ - ଗାଁରେ ତ ଏ ଚିମିଆ ଶିଳା ବେଲଣି, କାଟି କେତେକୂଳରୁ ଲୋକେ ଆସନ୍ତି ତାଙ୍କ ମୁଖ ନିହତ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ସୁରାଗରୁ, ଡାକ ଶବ୍ଦ ଦିନେ ମିଶିବାକୁ ଓ ଡାକ ଆକାଶର ଲାଜ ସରିବାକୁ । ପୁରୁଷସିଂହ ଥିଲେ ସେ । ଲେଖକଙ୍କର ଯୋଗର, କଥାରେ ସେପରି-କାମରେ ମଧ୍ୟ ରସପରି । ଅମ୍ବିୟ ସଂସ୍କୃତିର କେଶିଲେ ସେ । 'ଦୃଢ଼ତା ଯଦୁମଣି' ଥିଲେ ସେ । ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଣ ଯଦୁମଣିଙ୍କ ପରି ବ୍ୟାପାର କର ପାରୁଥିଲେ ଉତ୍କଳ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳର ଉତ୍କଳେ କାଟି ପାରୁଥିଲେ । ସବୁର ମୂଳରେ ଥିଲା ଉତ୍କଳ ବେଶ, କାଟି ତ ଲାଜା ପାର୍ଶ୍ବମନ୍ଦର ଓ ଆବେଶର ଧ୍ବଜ ।

ଶ୍ରୀ ୧୮୯୪ ଜାନୁଆରୀ ୧ ତାରିଖରେ ଏହି ମହାପୁରୁଷ ଗୁମିଃ ଜୋରାଣିରେ ଜେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା ଯେଉଁ ଲୁଣାଳତୀ ଚକରଣୀ କଣିଲେ ପାଟଣା ଗ୍ରାମର ଶିକାରୀ ଚରଣ ମଙ୍ଗରାଜ ଚତୁର୍ଥ ସନ୍ତାନଜନ୍ମଲେ । ଜନିତାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ମାଲକର ସୁରରେ ପ୍ରମୁଖିକା ଲେଖେ ସେ ୧୯୦୭ ମସିହାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କଥା ବନ୍ଦ୍ୟା ବିପ୍ଳବ ଲେଖକ ସେବା କରିବା ପ୍ରାଣ ପଣ୍ଡିତ ଲୋପନସ୍ଥ, ଗୋଦାବରୀର ଓ ନୀଳକଣ୍ଠ ଆଦିଙ୍କ ସହ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରସାରିତ କରିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ସାଥୀପା କରିଥିଲେ । ତାଣେ ମେଧାବୀ ହାତୁ ଛାତ୍ରରେ ସେ କବିର ପାଠ୍ୟମୋହନ ଏକାକେମାରୁ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ମାଟ୍ରିକ୍ ପାଶ କରି ଲେଖକତା ଗବେଷ (ବିଜ୍ଞାନୀୟ ପାଠଶାଳା ବିଶ୍ବବିଦ୍ୟାଳୟ)ରୁ ଆଇ. ଏସ. ସି. ଏବଂ ବିପ୍ଳବ ବିଦ୍ୟାପାଠରୁ ବି ଏସ୍ ସି ପାଶ କରିଥିଲେ ।

ସଂଗ୍ରାମୀ ଯଦୁମଣି ଲେଖକତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧ୍ୟୟନ ସମୟରୁ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ହାତୀର ସଂଗ୍ରହରେ ଯୋଗଦେଲେ । ସେ ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦେଇ ଅର୍ଥବିଶେଷରେ ଚଣ୍ଡିତ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାନ୍ଧୀବାଦୀ କରିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧିବାଦର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରଚାର କଲେ । ସେ ୧୯୨୪ରେ ଜେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଲୋକାଲ କୋର୍ଟର ସଭାପତି, ମୁନିଷପାଠିକି କାନ୍ଧିବାଦର ଗୁରୁବାଣିସ୍ଥ କବିର କରି ସମାଜ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ କରିବା ନିମିତ୍ତର ପକ୍ଷରୁ ୭୪ ପ୍ରକାର କବି ଆକାଶ ସହ କେପି ବେପାରୀ, ମାଗଣ, ଉତ୍କଳ

ଆଦି ନାନାଦି ଅନ୍ୟାୟ କୁକୁଳ ହୋଇଥିଲା । ନିମିତ୍ତର ପକ୍ଷରୁ ହେଉଥିବା ଶୋଷଣ, କଷଣ ଓ ନିଷେଷଣ ଆଦିରେ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଆଦି ସମେତ ବ୍ରାହ୍ମି ବ୍ରାହ୍ମି ଗାନ୍ଧି ଛାଡ଼ିଥିଲେ । ସଂଗ୍ରାମୀ ବାବୁ ଯଦୁମଣିଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାୟନକ ଚପରେ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟାୟର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୃଢ଼ ସ୍ବର ଉଦ୍ଘୋଷନ କରିବା ଯୋଗୁଁ କାନ୍ଧୀବାଦର କବିବାବୁ ପଡ଼ିଥିବା । ଶ୍ରୀ ୧୯୨୮ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ବରେ ବରିଷ୍ଠମାନଙ୍କ ଏକ ସର୍ବସାଧାରଣ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଯଦୁମଣିଙ୍କର ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ଏପାରିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ବ ଦିଆ ନଯାବାରୁ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେଇ ଚର୍ଚ୍ଚିତମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରି ଏକ ବିଶୋଭ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ବାହାର କଲେ । ଏଥିରେ ଲେଖକଙ୍କ ସୁପାତ୍ର ଲେଖା ଓ କୋପରଲାଲ ଲେଖକରୁ ମିଳିମିଶା ସମାଧାନ କରିବା ପରେ ଯଦୁମଣି ଶାନ୍ତ ହୋଇ ଆସେ ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚିତା ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉକ୍ତ ସଭାର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀରେ ଗ୍ରାମ ପାଠପଢ଼ା । ଚର୍ଚ୍ଚିତା ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିଜର ପାର୍ଶ୍ବ ଆସିଥିବା ଉତ୍କଳର କୀର୍ତ୍ତି ଆଗରେ ସେ ବିଶ୍ବସ୍ତର ମିଶ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ ବହୁ ଅନାଦେ କରିବା ଓ ଯୁଦ୍ଧ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ବିପ୍ଳବୀ ଯଦୁମଣି ଶ୍ରୀ ୧୯୩୦ରେ ଆ. ଗ. କ. ପ୍ର. ନ୍ୟ. ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଠନ କରି ସମାଜରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଏହି ସମୟରେ କବିର ସତ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ସଭାରେ ଗାନ୍ଧୀ ନବଦଳ ପାର୍ଶ୍ବ ଅବମାନୀୟ ଦେଇ ଯଦୁମଣିଙ୍କ ଚପରେ ୧୪୪ ଧାରା କାଟି ହୋଇଥିଲା । ଯଦୁମଣି କାନ୍ଧିବାଦର ଉତ୍କଳିତରେ ଲୁଣ ମାଟି ହଜାରିବାଣୀ କେଳରେ କାନ୍ଧୀବାଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କଲେ । କେଳରେ ତାଙ୍କ ସହ ତାହେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହାର କଥା ହୋଇଥିଲା । ସେ ୧୯୮୩ମସିହାରେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଣି ଏକ ବିରୋଧ ସଭା କରାଇଥିଲେ । ଗାନ୍ଧିବାଦର ସେ ଅତି ପ୍ରିୟ ଥିଲେ ।

ବୃତ୍ତନ୍ତ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନରେ ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଣ ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ । ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ମଞ୍ଚରେ ମାନ୍ୟତା, ଚରଣ, ବେପାରୀ, ଦୁର୍ଗାସିଂହାର, କଷ୍ଟର, ବିଶ୍ବା ନୂଆଗଡ଼, ପୁରୀରେ, ମୋତିଲାଲ, ସବେରକରୀ ଶତପୁରୀ ଓ ସୁରଗୁଡ଼ା ଆଦି ଅଞ୍ଚଳରୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତାରେ ମିଶାଉଛ ପାର୍ଶ୍ବ ଗାନ୍ଧୀ କନ୍ୟାବି କନ୍ୟାଧାରଣକୁ ଉକ୍ତ

ସୁଶିଳା ଉପାଧିତ କରୁଥିଲା । ସ୍ବାଧୀନତାପାଇଁ ମନର ସ୍ବ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଚିତ୍ତିସାଜଣ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସଭା
 ଉପସ୍ଥିତାବେଳେ କୁଳଦ୍ରାମାୟକ ଦେଖାମାଡ଼ ଖାଲି ଆହତ ନେଇଥିଲେ
 ନାହିଁ ବରଫିରୁ ବିଚିତ୍ର ହୋଇ ଚାଲିଲେ ।

ସ୍ବା ୧୯୩୭ ଲେ ବିଧାନ ସଭା ବିଧାନସଭାରେ ସେ କରୁ
 ଅଧିକ ଶୋଭା ପାଇ ବିଧାନସଭାକୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ପାଟଣା
 ମହାଶାଳା କୃଷକଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ଲାଭାଂଶ ଦେଇ ମହିଳାଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ
 ବିଭାଗର ପାଳୀମେବ ସେବେବାପା ଭାବେ ଜାଣି ଚାଲି ସେ
 ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ।

ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କ ଗୃହ ବାଣୀ ଯଦୁନାଥଙ୍କ କହୁଣା
 ସାଥୀରେ ୧୯୩୯ ମସିହାରେ । ସେ ସୁଭାଷଙ୍କ ଗୃହ ଚାହିଁ ଶା
 ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ବଳ୍ପ ମୁଖ୍ୟ ଚାହିଁଥିଲେ ଉପରେ , କେବଳ
 ସୁଶିଳାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ବାଣୀ ପ୍ରକଟକରୁ ମହାଶୟ ହେଉନା
 ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷଙ୍କ ସ୍ବଦେଶାତ୍ମକ ସମ୍ବେଦନା କେବଳ କେବଳ ସ୍ବଳ୍ପ
 କରିଥିଲା ।

ସ୍ବଦେଶାତ୍ମକ ଓ ଜାତୀୟତା ଚାହିଁବାକୁ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାରେ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଆଲୋଚନା କରାଯିବ କୁହା ହେଉଥିଲା । ଏଥିରେ ସୁଭାଷ
 ଓ ବୋଷ ପାଣିଆ ଆଦି ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଉପରେ । ୧୯୪୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଏହି
 ଆଲୋଚନାରେ ମହାଶୟ ପ୍ରମୁଖ ସୁଶିଳା ଦେଇଥିଲେ । ୧୯୪୨
 ମସିହାରେ ବୋଷଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ମହାଶୟ ବିଧାନସଭାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 ହୋଇ ସେ ବିଧାନସଭାରେ ଉପ-ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦ ଅବହାର କରିଥିଲେ ।
 ମହାଶୟ ବୋଷଙ୍କ ପତ୍ନୀ ନାରାୟଣ ଦାଶ ଅସୁସ୍ଥ ହେବୁ ଆସିବା
 ସମୟ ବିଧାନସଭାରେ ପ୍ରମୁଖତା ଉପସ୍ଥିତ ହେବୁ ବିଧାନସଭା ଉପା

ନ୍ୟାୟ, ବାବୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉପାଧିକାର କରି ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ , କରୁଥିଲେ ।
 ପରେ ଶାସ୍ତ୍ର ମହାଶୟ ଶାସ୍ତ୍ର, ଉପାଧିକାର ଓ ମହାଶୟ ଆଦିରେ
 ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ।

ସୁଶିଳାଙ୍କୁ ନେଇ ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଦେଶ ସେବା, ସୁଭାଷଙ୍କ
 ଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ମଧ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ । ଶାସ୍ତ୍ର ଉପରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରମୁଖତା ପରେ ସେ
 ମଧ୍ୟ ଉପରେ ଆଶୁ କରି ଥିଲେ । ସେ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଶାସ୍ତ୍ର
 କରୁଥିଲେ -

ବିନାସ ବାସନ ଶାସ୍ତ୍ରୀ କୁଅ କୁଶାଳୀ
 କୁଅ ପ୍ରକାଶ ଅନେକ କେବଳ ପ୍ରକାଶ
 + + + + + + +
 ଚନ୍ଦ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ବାସନା, ଉପରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦେବତା
 ମନ ମଧ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଦେଶର ପ୍ରକାଶ

ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟ 'ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରକାଶ' ନାମକ ଏକ ଉପାଧିକାର ଉପାଧିକାର
 ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟ ଏକ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ

ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟ ସମୟରେ ୧୯୪୪ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୨
 ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଥିଲେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମହାଶୟ ପାଣି ସଭା
 ସଭା ବିଧାନ କରୁଥିଲା ଏହି ମହାଶୟଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ଶାସ୍ତ୍ରୀ
 ହୋଇ ଉପରେ ।

ଏମ୍-୨୩, ଡି. ଡି. ଏ. ନେତାଜୀ, ଶୋଭା
 ଡି - ଶୋଭା - ୨୫୨୦୫୫

ରାଜ୍ୟସଭା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶୋଭାରେ ଶୋଭାରେ ସମାଜୀୟ ବିପ୍ଳବ

ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦ ସୁଧାବତୀ ୨ ତାରିଖ ଦିନ ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦ ସୁଧାବତୀ ପ୍ରକାଶରେ ରାଜ୍ୟସଭା ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ
 ଶୋଭାରେ ଶୋଭାରେ (ଡି. ଏମ୍. ଡି. ଏମ୍.) ଓ ଏକ ସମାଜୀୟ ବିପ୍ଳବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ
 ସମାଜୀୟ ବିପ୍ଳବ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ

ଏହି ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶୋଭାରେ ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ
 ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଭାଷ ମିଶ୍ର ଏହି ଶୋଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଧାନସଭାରେ

ସଂଗ୍ରାମର ସ୍ମୃତି

ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜନଗଣଙ୍କର ସଂଗଠିତ ଶକ୍ତି ଓ ସଂଗ୍ରାମର ପରିଣତି । ଏହି ସଂଗ୍ରାମରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସମାଜର ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ବୈପ୍ଳବିକ ଅବଦାନ । ଅଭିଯାନର ମୁହାଣଗଣ ପରାସ୍ତ ସର୍ବତ୍ର ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । କୁଡ଼ିଆ ଶାସନ ନିରୁଦ୍ଧରେ ମୁକ୍ତି-ଅଭିଯାନର ଲେଖିକାଙ୍କ ଶିଖା । ଶାନ୍ତ, ମୁକାବ, କୃଷକ, ଶ୍ରମିକ, ଶିକ୍ଷିତ ମୁଖ, ବାଳକ, ବୁଦ୍ଧ, ନାରୀ-ପୁରୁଷ, ଜାତି-ଧର୍ମ ବନ୍ଧୁ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତେ ଶାସକ ଦେଶାଧିକାରୀଙ୍କ ଗାଦୀରୁ ତଳେ ନିଆଁଦଳେ । ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାଗରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଜୁହାର କରିଥିଲା ମହାଦୁର୍ଗ ଲୁଗା । ମାଧୁଗିରି ମଢ଼ି ପାଇଁ ଦେଶପ୍ରେମୀ ବା ଯେ ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ହାଣ୍ଡି ହାଣ୍ଡି ବାଉଁଶ କାଟିଥିଲେ ବାଉଁଶ, ହୁଣ୍ଡା, ଯିବଣା ଓ ନିରାଶ୍ରୟ ଶେମାମାନଙ୍କୁ ସଂକଳ୍ପ, କଠୋର ସଂଗ୍ରାମ, ବରମ ତ୍ୟାଗ ଦେଶର ଉଦ୍ଧୃଷ୍ଟ ବଂଶଧରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣାର ମାଧ୍ୟମ ହୋଇ ଯେବେ । ଓଡ଼ିଶାର ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କର ସଂଗଠନର କାରକ ଓ ଅବସ୍ଥାବଳୀର ସ୍ମୃତିକୁ ଏହି ପୃଷ୍ଠାରେ ସାମ ସେଇ ଯେମିତି ମନ ପଡ଼ି ଏକ ଚିତ୍ର ଗଢ଼ାଇ କୁଡ଼ିଆ ଶାସନରୁ ଶାନ୍ତ ନରୁଛି । ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତକାର ନିକରଣୀ ସଂଗ୍ରାମର ମନ ଗଢ଼ିଲା ଧୂଳିର ଓ ଲୋକସଂପର୍କ ବିଭାଗ ପ୍ରସର ୧୯୯୧ ମସିହାରେ ।

ସଂପାଦକ

ଭୋଗବତର ମହାପାତ୍ର

୧୯୨୧ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ମହାପାତ୍ର ଶାନ୍ତ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ମୁଁ ସେତେବେଳେ ରେଭେନ୍ସା କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଥିଲି । ସେହିବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରେ କଲେଜ ଛାଡ଼ିବା ହେଲା । ସେତେବେଳେ ମୁଁ କଲେଜ ଛାଡ଼ିବାର ଆଶିଷ ଆଜି କଲେଜକୁ ଯାଉନାହିଁ । ଶୁଣିବାକୁ ଆସେବାବେଳେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଥିଲି । ସେତେବେଳେ ପାଠପଢ଼ିବା କରି ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗାଯୋଗ, ସେତେବେଳେ ପରିବାରର ଲୋକମାନେ ମୋତେ କେତେ କିଛି କହିଥିଲେ । ମୁଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଦେଶ କଲେଜ ଛାଡ଼ିବାବେଳେ ଆସିଲି କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ବଂଶପ୍ରସାର କୋଣସି ଅଧ୍ୟାୟର ଲେଖକ ମୁଁ ସେଠାରେ ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ିଲି । ସବୁଆଡ଼େ ସଂଗ୍ରାମର ସାହେବମାନଙ୍କର ଗାନ୍ଧି ଆମ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣା ନାହିଁ । ସେହି ସାହେବ ସବୁ ପାଠ୍ୟରେ, ପିଲାଟିଙ୍କର ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ପୂର୍ଣ୍ଣାବଧାନ ଥିଲା । କଲେଜର ବେଳେ ଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ପଢ଼ୁଥିଲୁ । ମୁଁ କଲେଜ ଛାଡ଼ିବାପରେ ୧୯୨୮ ରେ ଶାନ୍ତ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଆମ ଦେଶରେ ଏବେ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ଆମ ଆଜି ସେତେବେଳେ ଅସହଯୋଗ, ପୁଲିସ୍ ସାହେବ, ବିଶିଷ୍ଟ ଅସହଯୋଗ ସମସ୍ତେ ସାହେବ ସେତେବେଳେ ଜାଣିଥାନ୍ତା । ତାଙ୍କୁ ସହାୟକ ଯୋଗଦାନ । ମେହେରାପୁର ଲୋକମାନେ କେତେକ ସାହେବଙ୍କୁ ବେଶି ହତ୍ୟାକଲେ । ଆମେ ଦେଶରୁ ସେମାନେ ନିର୍ଗତ କିଛି ଦୂରରେ ଶାନ୍ତି ସାହେବଙ୍କୁ ମାଲୁକି କିଛି ୭ ଭାରିଆମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସେବା ପ୍ରସାର କରୁଥିଲୁ ।

ହେଲା । ଶାନ୍ତ ଅସହଯୋଗ ଲୋକଙ୍କୁ କୁଡ଼ିଆରେ କୁଡ଼ିଆରେ ମାରିବା ସଂଗ୍ରାମର ସମୟରେ ଆମର ବହୁତ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆସିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ବଂଶପ୍ରସାର ଦୂରରେ ଶାନ୍ତ ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ବିଭାଗ ଓ ଅନ୍ୟତ୍ର ଗଠନ ବିଭାଗ । ଗଠନ ବିଭାଗରେ ମୋତେ ଲୋକମାନେ ଥିଲେ । ମୁଁ ଉଭୟରେ ଯୋଗଦାନ କରୁଥିଲି ।

ଗଠନମୁକ୍ତ ଜାମ ପାଇଁ ଅନେକ ବ୍ୟାପାର ଥିଲା । ସେଥିରେ ଲୋକେ ଅନେକ ଚିନ୍ତା କରିଥିଲେ, ସୁଖ ବାହୁଥିଲେ, ତର ଲୁଗା ବୁଣୁଥିଲେ । ଗଠନ ମୁକ୍ତ ଜାମ ଯିଏ କଲେ, ପ୍ରକାରକୁ ଯିଏ ଯାକ ପାରିବ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାର ଆବୋଧି-ସହର ଲୋକେ ଲୋକେ ଚିନ୍ତାକ୍ରମେ ଥିଲା । ଭାରତର ପାଇଁ ସେଥିରେ ଆମ ଓଡ଼ିଆ ପାଇଁ ସେତେବେଳା ଆମେ କୁଡ଼ିଆରେ ନିକରଣ ପଢ଼ିଲୁ । ମୁଁ ସେଥିରେ ଉଦ୍ଧୃଷ୍ଟ ପ୍ରକାର କାନ୍ଥରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପଢ଼ିନାହିଁ । ଗଠନମୁକ୍ତ ଜାମ ପାଇଁ ବ୍ୟାପାର କରୁଥିଲୁ ଆସିଲା କାନ୍ଥରୁ । ତା'ର କାନ୍ଥକୁ ମୋ ପାଖରେ ଥିଲା । କୁଣ୍ଡ ମୋ ପାଇଁ ବ୍ୟାପାର ଜାମ ମୋ ଚିନ୍ତାରେ ହେଉଥିଲା । ଶାନ୍ତ ଅସହଯୋଗ ସମୟରେ ଆମେ ଚିନ୍ତା ଦେଉଥାଆନ୍ତି । ସାବୁ ବହୁ, ଚାବୁ ବହୁ । ସେଠି ଥିଲା ମୋର ଆଜି । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଲୁଗା ମୋର ମୁଁ ଯୋଗ ଦେଉନାହିଁ ।

ମୁଁ ଶାନ୍ତ ଅସହଯୋଗରେ ଉଦ୍ଧୃଷ୍ଟ ପ୍ରକାର ୧୫ ବର୍ଷ । ୪୨ ବାଳ ନିକରଣ ମାସ । ପିତାମହ ପ ଶି ମୋଡ଼ିକର ପୋଷ ଅସିଏ ପୋଡ଼ିଲେ ମୋଡ଼ିକର ପୋଷ ଅସିଏ ଆମ ଶାନ୍ତ ଅସହଯୋଗରେ ଅସିଏ । ତା ପରିବେଶ ମୋତେ ପୋଷିଏ ଧରି ନେଉଛନ୍ତି ।

କୃଷକ୍ର ଦେବୀ

ନୟାଗଡ଼ ଜେଲରେ ରହିଛି । ଜେଲଜୀବନ ଏସବୁକିଏ ଆକସ୍ମିକ ଭାବୁଥିଲା । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ମାଡ଼ ହେଉଥିଲା । ଖାଉବାବୁ ଯାତା କେବଳ ତଥା, ଖାଉ ଦିଆଯାଉନଥିଲା । ବଜାରରେ ଯେତେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଚିନିଷ ପରିଣା, ବାକି ସେସବୁ ତିଆ ହେଉଥିଲା । ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ନୟାଗଡ଼ ଜେଲରେ ୮ ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ ଗଣାନ୍ତିଧି ସେବାସିନି, ଗଣ୍ଡା ମଙ୍ଗଳା, ନରସିଂହ ନନ୍ଦ, କୁବେର ସାହୁ, ଉତ୍ତମ ସାହୁ, ଇନ୍ଦ୍ରା ନାଥ ପୁଷ୍ପି, ରାମ ମହାନ୍ତି, ଇନ୍ଦ୍ରା କୁମ୍ଭ, ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ସାହୁ, ଗାନ୍ଧୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରିୟ, ବୁଦ୍ଧନ ଦାଶ, କଣ୍ଠା ପରିଡ଼ା, ବୁଦ୍ଧି ପରିଡ଼ା, ଉତ୍ତମ ପରିଡ଼ା, ପୂର୍ବଚନ୍ଦ୍ର ମଣିବ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଆମର ସଂଗ୍ରାମ କେବଳ ନୟାଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ସୀମିତ ଥିଲା । ବେରୋଜୋରିରେ ମହାନ୍ତାଗାନ୍ଧି ସେବା ସଂଘର ଡିପକ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ଡିପକରୁ ଯୁଗ୍ମରା ପାଇ ମୁଁ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲି । ଆମେ ଆଶା କରୁଥିଲୁ ସ୍ବାଧୀନ ଭାରତରେ ସବୁ ଲୋକ ସୁଖରେ ରହିବେ । କିନ୍ତୁ ପରା ଖଣିଏ ପାଉଁଶେ । ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ପାଉଁଶେ, ସାଧାରଣ ଜନମତର ଉପରେ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ଲୋକ ସେବା ସେବାରେ ନିଯୋଗିତ କରିବେ । ଇନ୍ଦ୍ରା କୁମ୍ଭ ଆମେ ଦେଖୁଛୁ, ଯେଉଁମାନେ ଉପକାକୁ ଲେଇ, ସେମାନେ ନିଜ ପାଇଁ ପୁଅ ବଂଶୁତ କଲେ । ଯେଉଁମାନେ ଲୋକ ପାଉଁଶରେ ସେମାନେ ଉପକା କୁଟି ଚାଙ୍ଗରେ ଚଳିଲେ ଏବଂ ମଙ୍ଗଳା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆଦର୍ଶକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଏହା ପରେ ଆମର ଯେଉଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଥିଲା, ତାହା ଧୂଳିସାତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଆମେ ନିଜ ନିବାସ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିବାସ, ନାଶ ସ୍ବାଧୀନତା, ଏକାଦି ଅନେକ ତଥା ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଥିଲୁ । ନାମାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍ଦ୍ରାଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ପାଇଛି । ନାମାମାନେ କେଣା ଅନ୍ୟାନ୍ୟତା କେଉଁଠି । କେଣା, ଅପିସର ସା, ପୁରୁଷ ସମସ୍ତେ ମତ ଖାଉଛନ୍ତି । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ଏମାନେ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ତେଣି ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମତ । ଆମେ ସାଧା ଆଶା କରିଥିଲୁ ତାହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ପଦ ହେଉଛି । ତିନି ଆର୍ଥିକ ଉପକା ହୋଇଛି । ସେ ଉପକାରେ ତିନି ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟ । କର୍ମମାନୁ ବରଷରେ ଆମେ ଆତ ନିଶେଷ କରି କରି ପାରିବୁନି । ବେଶାସାବ ପାଇଁ ଏହିପରି ମୋର ମତ ହେଉଛି, ଯେଉଁମାନେ ସୁଖ ସନ୍ତୋଷରେ ମାତିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନାହିଁତା ଉପକା କରୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ଅନୁପାଳିତ ସମସ୍ତେ ଲୋକ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଉପକା ଗାନ୍ଧି ବିଧାନ ଦେବା ଉଚିତ ।

ଚନ୍ଦ୍ରାନ୍ତ : ଗୋଟିପକା
ନୟାଗଡ଼

୧୯୩୭ ମସିହାରେ ମୁଁ ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲି । ଆମେ ବାଲ୍ୟାବ ମଙ୍ଗଳପୁର ନିର୍ବାହକର ଛାତ୍ର ଆମ କରୁ । କେତେ ନୟାଗଡ଼ ମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ଯୋଗଦେଇ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କରନ୍ତି ଆମର ଦୂରା ଲୋକ । ନାମାମାନଙ୍କ ଦାସ ଅଟେ ସଭା କରୁଥିଲେ । ସେହି ସଭା ମୋ ମଙ୍ଗଳ ନି ପ୍ରଭାବ ପ୍ରକାଶ୍ୟା କେଣା, ମୁଁ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଉପକା ସାଙ୍ଗରେ । ୧୯୩୭ ମସିହାରେ ମୁଁ କଂଗ୍ରେସର ସଭ୍ୟ ହେଲି । ୧୯୩୯-୪୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୋର କଂଗ୍ରେସ ଅପିସରେ ହେଉଛି । ନାମା ଆମ୍ଭଙ୍କ ଲୋକ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କେଣା ପାଇଁ ମୁଁ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କରି କେଣା ଉପକାମାନେ ସେ କେଣାରେ ସେତେକେଣା ଆଶା ସରକାର ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଓ ଶ୍ରୀପଦା କେତେକ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗଦେବା କେତେ ମୋ କଡ଼ଭାଲ ମୋତେ କହିଲେ ଆମେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଖରୁ ଲାଭାନ୍ତି କେଣାରେ ପ୍ରତିପିତି ଗାନ୍ଧି ଉପକାରେ ପିଆ ଉପକା ? ସେ ଆମ ମୁଖି ଶାନ୍ତ ବାବଦର ଉପକାରେ ? ମୁଁ କହିଲି, ଖାଉ, ଆପଣଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଦିଲେ ଏ ଉପକା ଶାନ୍ତ ଯାଉଁ ପଡ଼େ । ଆମେ ଆଉ ଏ ଗୋଲାମୀ ଜାମ କରୁନା ନାହିଁ କଂଗ୍ରେସରେ ଯୋଗଦେବା । ଆମେ କହିଛୁ ଲୋକ । ଆମକୁ ଉପକାମାନେ କରୁଛନ୍ତି । ଆମେ ତାଙ୍କ ପଛରେ କାହିଁକି ଗୋଡ଼ାଉତା ୧୯୪୧ ମସିହାରେ ମୁଁ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କରି । ମୋହେ ବା ମାସ କେଣା କେତେ । ପୋର୍ଟର ଆମକୁ କାଲେଣିରୁ କେଣାରେ କରୁଛୁ । କେଣାରେ ମଙ୍ଗଳାମାନେ କରୁଥିଲେ ଆମ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରହିଲୁ । କେଣାରେ ପେଟିକାପରେ ଆସିଲା ୪୨ ଆନ୍ଦୋଳନର ବ୍ୟକରା । ସୋରା, ଉତ୍ତରା, ଶ୍ରୀପଦା ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମର କର୍ମ ଥିଲେ । ଆମେ ମୁଖ୍ୟ ଲୋକ ଗାନ୍ଧି ଯାଉ କଂଗ୍ରେସ ସଭା ବଂଶୁତ କଲୁ । ଗାଁରେ କେଣା ଉପକା ସେ ଉପକା, ଗାନ୍ଧି କେଣା କେଣା, ଏକାକୀ ଯାଉ ସାହା ଲୋକକୁ କରୁଛୁ । ୧୯୪୨ ରେ ବୈଦ୍ୟନାଥଙ୍କୁ ଆସି ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ସୋରାରେ ମୁଁ ପିକେଟି କରୁଥାଏ, କେତେକ କର୍ମାନ୍ତ ନେଇ । ସରକାରଙ୍କର ଅପିସ, ଆମ, କାକରଗାମାରେ ପିକେଟି ହେଉଥାଏ । ୧୯୪୨ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ମୁଁ ୨ ବର୍ଷ ୫ ମାସ କେଣାରେ ଲୋକ ଥିଲି । ୨୦ ଅକ୍ଟୋବର ପାଉଥିଲି । ୧୯୪୨ ମସିହା ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ସମୟରେ ବା ମାସ କେଣାରେ କେଣା ଥିଲା ମୋର ଆଉ କୁରୁବାଲ ଶିକାରୀ କେଣା, କାମ କେଣା ମଧ୍ୟ ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ । ହରିନ କେଣା ଆମେ । ଆମ ଗାଁରେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ମୁଁ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା କେଣା ଥିଲି । କେଣାରେ କେଣା ଲୋକ ଥିଲେ । ଗାଁରେ ବୈଦ୍ୟନାଥ ରାଉତ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଆମେ ମୁଖ୍ୟ କେଣା କୁପେ ବାଣ୍ଟିଲେ । ଆମ ସଙ୍ଗରେ ଆସିଲେ ସୁଯାମଣି, ଗୋରୁ ମରବୁର ପିକାମଧ୍ୟ ସେ କେଣା ୧୯୪୧ ମସିହାରେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କରି କାଲେଣିରୁ, କେଣା କେଣାରେ ଥିଲି । ୧୯୪୨ ମସିହାରେ

ନେତାଜୀ ସେତେବେଳେ ଭେଙ୍ଗୁନ ବୋ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ଚରପରୁ ଆମେ ୨୧ ଜଣ ୧୧ ବୋର ମୋଟିଏ ଥିବି ବୋଲୁଥିଲୁ । ସେତେବେଳେ ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ଆମେ ୩୦ ଲକ୍ଷ ବୋଲୁଥିଲୁ ବାଚରାୟ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଦେଇ ଖୋଲିଲେ ତୁ ମନୁ ଧର - ତୁମ୍ଭ ଖିର ମକର ଚାହିଁ ଏ ।

ସିଦ୍ଧାନ୍ତରୁ ନେତାଜୀ ଭାଷଣ ଦେବା ସମୟରେ କହେ
ହେଉ ନେତାଜୀଙ୍କୁ ଜମାବାର ନାହିଁ କହିଲେ -

ନେତାଜୀ, “ନେତା ପାଣ୍ଡୁ ଭାବେ ଲାଖ ଗୁପ୍ତିଆରୀ ବୋଲିବେ ହେ, ମୋ କିଟଳା ହିସା ଦୁଁଗା, ଆପ କହା ଏକାକ କିହେ ?” ନେତାଜୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଲେ, ଲାହୁଡ଼ା ଯୋ ଉପାଳେ ଉମାଲ ଉକ ନେ ଉତ୍ତରକହେ ଏକୋ ଆକର ମୁଝେ ନହିଁ, ଲୋକରେ ହେ, ଏନେରେ ପାଣ୍ଡୁ ଏକକି ଶୁଭ ହେ ମୋ କିଟଳା ହିସା ଦୁଁଗା । ସକ ଶୁଭ ବଦା ଦେବୋ ଆମାଲୋ ମୋ ବ୍ୟା ଉକାକ ଦୁଁଗା

[illegible]

“ବଦନ ବଦନ ବଦାଧ ପା
ଝୁସାଜ ଝାଡ଼ ଝାଞ୍ଜା”

ରାଜ୍ୟରାଜ୍ୟ । ରାଜ୍ୟରାଜ୍ୟ ଶୈଳ୍ୟମାନେ ଏ ରାଜ୍ୟ ଶୁଣି ଆସନ୍ତି ଆମ
ପାଖକୁ । କେହି ଏହି ଆଜ୍ଞାପତ୍ର ଦେଖି ଦେଖି ପିତୃ ମତ ଦି
ଦିଏ । ସେମାନେ ଆମକୁ ସମୁଦାୟ, ପଦାବେଦ ପଦାବେଦ ବିଶ୍ୱାସେ
ଦିଣି ଆଣି ଏକତ୍ର କରି ଶାନ୍ତ୍ୟାବେଶ କରିବା ପରେ ଯେଉଁ କଷ୍ଟକ୍ଷିଣ
ଆମେ ଜାଣି ଅନୁଭବ କରି ପାରିବୁ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଶୈଳ୍ୟମାନଙ୍କ
ସାମାନ୍ୟ ସହାନୁଭୂତି ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ରହିବ ।

ଉତ୍ତମ ଜିନ୍ଦାଗି ୭୦% ଲୋକ ଆବାସ ହିତ ଯୋଜନାରେ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ମୁଁ ପାଟକାସ ପାଣିବ୍ରାହ୍ମୀ, ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ପ୍ରଧାନ, ଜିଲାରା ବଳେଇ, ନ୍ୟାୟାଧିପତି, ମଉଜ ପ୍ରଧାନ ଶୋକଳା ମହାପାତ୍ରଙ୍କାଦିପାଣି ପ୍ରଧାନ, ଚରିବନ୍ଧୁକରଣ ପ୍ରଭୃତି ଆମେ ତେଲାର ଥିଲୁ । ଆବାସହିତ ଯୋଜନା ପ୍ରଦାନପରେ ଆମେ ଅବିଭାବ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ଧରା ପଦ୍ଧତି । ସେଇଠୁ ରେଭିନ୍ ସେଫେରୁ ଆମକୁ ଅଣାଗଲା । ଆମର ପଡ଼ିଆ ପଡ଼ିକାରୀ ବଡ଼ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସେ ପଡ଼ିକାରୀ ପୁରୀ ପ୍ରଜାପ କରୁ ମୁଁ ଯୁଗ୍ମ ସଂପ୍ରଦାନ ହେଲି । ୩/୪ ମାସ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରେ ଆମେ ଭାରତକୁ ଆସିଲୁ ।

ପ୍ରଥମେ ଟିକାକରଣ ଆସିବ । ସେଠାରୁ ଆସି କବିକଳରେ ରହିବ । ନେତାଜୀଙ୍କର ସ୍ମରଣ ଆମାୟ ଲେଖକ କଳାକାରା ଶିଳ୍ପୀ ନମିତି ଗଠନ କରିଥିଲେ । ସେତି ୭/୮ ଟିକାକରିବୁ ସେମାନେ ଆମକୁ ଶାନ୍ତ ପେର ବେଗ ଦିବେଶ ବଢ଼ି କବିତା ପଠାଇଲେ । କବିତା ଆସିଲାପରେ ନବଦ୍ୱି ଚୌଧୁରୀଙ୍କର ସଭାପତିତ୍ୱରେ କବିତା ଗଉଡ଼ ଡ଼ାଲେସ ପକ୍ଷରୁ ଆମକୁ ଚାକରନକରେ ସମ୍ପର୍କନା କରାଯାଇଥିଲା । ଆମେ ଯେଉଁ ଆଶା ଆବାହୀ ନେଇ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲୁ, ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ତାହା ପୂରଣ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଆମେ ଭାବିଥିଲୁ ଏ ଦେଶ ରାଜନୀତି ନୀତି ଆନୁସାରେ ରାମଚାନ୍ଦ୍ର ଦେବ ନେତାଙ୍କ ସୁର ସୁରୁତା ନେଇ ରହିବେ । କିନ୍ତୁ ସେ କଥା ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ନେତାଜୀ ଉଛୁଥିଲେ ଏ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବା ପରେ କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ଶିକ୍ଷା ଇନଡ଼ି କରିବେ ଦେଶବାସୀ ଯେମିତି ଶାନ୍ତ ଚାହିଁବେ ସେମିତି ତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯିବ କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ଶିକ୍ଷା ଇନଡ଼ି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ନୈତିକତା ଚାହୁଁ ପାରିବେ । ଉଚ୍ଚାନ୍ତରାଜ, ଗାନ୍ଧିବାଦ ଆଦି ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଣ ରାମଚାନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପରିକଳ୍ପନା କରିଥିଲୁ । ତା ତ ହେଲା ନାହିଁ । ଦେଖୁ ଆମ ମନରେ ଦୁଃଖ ଦେଶର କଥା ଦେଖି ଆମେ ସ୍ତବ୍ଧ ବିବ୍ରତ । ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଆମର ସଦେଶ ହେଉଛି, ସେମାନେ ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଚାହୁଁବା ବେଳ ଦେଶକୁ ଗଠନ କରିବୁ । ଦେଶର ଅଖଣ୍ଡତା ଓ ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବୁ ।

ଜଳପାତ୍ର ଶିଖର
ପ୍ରାଣୀ

ବିଜାୟ ଗିରି, ମହାନ ଗଣି, ଆମ ଗାଁର ଉତ୍କଳ ପୁରୀ, ଉତ୍କଳ ପୁରୀ
କି ସ୍ବାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଅତି ପିଲାଦିନରୁ ଏ
ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ମୋ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ମୁଁ ଆଗରୁ ଉପାଦେୟାବ ପାଖରେ ଥିଲି । ୧୯୪୦
ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ହେଲା, ଛୋଟ ଛୋଟ ବିଧି
ମାନଙ୍କୁ ଗାଁ କୁ ପଠାଇ ଦିଆଗଲା । ମୁଁ ଯାଇ ଦିଶିବିଏ ମାସେ ରହିଲି ।
ତା ପରେ ସମ୍ବଲପୁରରେ ରହି ଯେଉଁସବୁ ଦୁଇ ସୁଗନ୍ଧଣ ଶିଖାଇଲି ।
ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ସୁପରିଚିତ ମା କନକାଦେବୀ ଏହିପରି ଦେହାବେଦୀ
ଗାଗିଆକୁ ଦେଇଥିଲେ । ତା'ପରେ କାମ ପରିବାର ମୋର ବଳ,
ଶାନ୍ତମାନେ ସମସ୍ତେ କେଳି କଲେ । ମାତ୍ର ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ଶିଖାଉଥିଲେ
ତା'ରେକ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ମୋତେ କଥା କହାନ୍ତି । ପରେ ମୋତେ
ତା'ପରେ କାମ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା । ମୁଁ କରକର୍ତ୍ତା ମନେ
କଲି । ପ୍ରଶସ୍ତବ କି କରୁଥାଏ ।

ପ୍ରଶସ୍ତବରେ - ଭାର୍ତ୍ତା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆମେ ପ୍ରକଟେ ଦେବୁ,
ଛୋଟା ଶ୍ରାବକକୁ ଏପରି ସେପାରି କରେଇ ଦେବୁ-

ଗାନ୍ଧୀ ବୋଧାୟାଏ । ଏମିତି ମିଟି କରୁ କରୁ ମୁଁ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆମେ ଏକ
ସମାଜବାଦ ସତ୍ୟର ଗତିକୁ ଡାକିଲେ ଆମର ମନେକି କାହିଁ । ମୁଁ
ପ୍ରଥମେ ଏଭୁ ଡି.ଏ ଅପରୁ ଏଥିପାଇଁ ବସିଲି । ଏଭୁ ଡି.ଏ ଆସିଲା
ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ନାଟ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଆସିଲେ ବସିଲି । ଅଧିକାର ପାରିବାନ
ବୁଦ୍ଧିଶୀଳ ନାଗାୟା ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ବାଣି ଶାନ୍ତି ପ୍ରଥମ କଲି । ମନେକି
ଗୋରୁକୁ ଡିକିଲ ଓ ମୋର ନିଜ ଶାନ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ମନେକି ଶାନ୍ତିର ଆସାମୀ
କଲି । ବିରାଜି ନାଗାୟା ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ କନ୍ୟାଦିରେ ବାଣିକପରେ ଶାନ୍ତି
ମୁଁ ଦିଶାଉ କଲି ଏକା ଦେବି କେବି କେବି - ଏହି ସମୟରେ ଏଭୁ ଡି.ଏ
ଆସିଲେ । ମୁଁ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଶାନ୍ତିର ଶାନ୍ତିର ବସିଲି କେବି ଏଥିପାଇଁ ମୋର
ଶିକ୍ଷା କଲି ଓ ଶାନ୍ତିରେ ପ୍ରକାଶକା । ବିରାଜି ପ୍ରଧାନ ଓ ଅନ୍ତମନ୍ତ
ରେକିକୁ ମଧ୍ୟ ପୋଲିସ୍ ମାତ୍ରରେ ଅଧିକାର ନିକାରି ଦେଲା ।
ଏକାପରେ ଆମ ଶାନ୍ତି ମୋତେ ମୋ ମାଆ ଆକଟ କଲେ । ମୁଁ ଦିବୁ
ଦିନେ ଶାନ୍ତିରେ ରୁଟି ପକାଇ ଆସିଲି । କରକର୍ତ୍ତା ପ୍ରକାଶକା ଦେବୁ
ପୋଲିସ୍ ମୋ ନାମରେ ଶ୍ରାବକେ କାହାର କରୁଥାନ୍ତି । ଏ ୧୯୪୨
ମସିହାରେ କଥା ସେତେବେଳେ ପକାଇ ଦେବୁର ଓ ଅନ୍ତମନ୍ତ
କେଳାପୋ ମୁଁ କୁଟି କୁଟିଲି । ଦିନେ କରକର୍ତ୍ତା ଆସିଲା କେବେ ମୋର
ଓ ମୋର ଶାନ୍ତିର ପୋଲିସ୍ ଧରିକେଲେ । କରକର୍ତ୍ତା ସବୁସେବା ମୋର
ବିକାଶ ଦେଲା । ମୋର ସେତେବେଳେ ୧୮ ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇ ଥିଲା ।
କର ଶାନ୍ତିର କରୁଲେ - ତୁମକୁ ୧୮ ବର୍ଷ ହୋଇଗାହି । କେଣୁ ୫ ବର୍ଷ
ପରିବର୍ତ୍ତେ ୨ ବର୍ଷ କେଣୁ ବୟସ ହେବ ।

କେଣୁ କାବଳ କରୁତ ମରାରେ କରୁଥିଲା । ଆମେ କରୁଥିଲୁ
ଦେଖ ମାଧ୍ୟମ ହେବ । ଏବେ ଶିଳା ଶାନ୍ତିର ଶାନ୍ତି ପାରେନା ଦିଶେଇ
ଥାନ୍ତି । ସେପାରେ ଅନେକ ବହି ପଡ଼େ । କେଣୁରେ ପ୍ରକାଶକା,

କାବଳକ, କୁପାକାର ଆଦି ନାମା ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ କି ଥିଲେ । କେଣୁ
ଦିଶେଇ ଅସୁବିଧା ଦୁଆନ୍ତି । ଏମିତି କାବେ ସମ୍ବଲପୁର କେଣୁରେ
ଦୁଇବର୍ଷ କରୁଲେ - କେଣୁ ପରିବାର ପରେ ଉପାଦେୟାବ ପାଖକୁ
ଆସିଲି । ସେପାରେ କରୁକର ଦୁଇ ଜଣଗଲା । ସେଇ କାମରେ ମୁଁ
ରାହିଲି ।

ଏଭୁରୁ କାବଳ କାବଳ, କେଣୁ, କେଣୁ, ମୁଣ୍ଡି, ପୁଣି
କେଣୁ । ଏମିତି ଶିଳାରେ ଦିଶିଥାଉଥିଲା କାବଳ । ଏମିତି କାବଳ କୁଣ୍ଡ
କାଣିଥିବା ବେଳେ ସ୍ବାଧୀନତା ଆସିଲା । ଅନେକ ସଂଗ୍ରାମ ରାଜି ଶାନ୍ତି
ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରଶସ୍ତବ ପଡ଼ିଲା କାହିଁ ।

ଆହୁରି କାବଳା ଶିଳାରେ କଳି ସଂଗ୍ରାମ । ସ୍ବାଧୀନତା
ମାତ୍ରରେ ସେ ଶାନ୍ତିର ହୋଇଗଲା । ସ୍ବାଧୀନତା ପରେ ସମାଜକୁ
ଦୁର୍ବ୍ୟାସ, କାହା ନିୟାମକା, ଅନ୍ତମ କାଣିକାକର ପାକଟ ଆଦି
ଅନେକ କାମ ଏହି ସଂଗ୍ରାମୀ ମନେକି ଆକର୍ଷିତ କରିଥିଲା । କେଣୁ
ପ୍ରକାଶକା ପାରେ ଶାନ୍ତିର ଶାନ୍ତିର କଲି ୨୦ ବର୍ଷ କୁଡ଼ାକୁଡ଼ାକୁ
ମନେକା କରୁକର ହେଉ ସେପାରେ କରୁକର ମାତ୍ର ଦିଶେଇଲେ କିରେ
ଶାନ୍ତିର କାବଳକ ମୁଣ୍ଡିଆ କଲି ୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ଛୋଟ ପିଲାକୁ
ମନେକା କରୁକର ହେଉ ।

ସମାଜରେ ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତି ପାଇଁ ସେ ମୁଣ୍ଡିର କରୁଥିଲେ । କାବଳ
ମୋରା ମାତ୍ର ହେ । ସବୁକା କାବଳ କାହା ହେ ଥିଲା କାବଳ କାବଳ ।
କାବଳ ଶାନ୍ତି ପିକ ଆମେ କାବଳ ଧାବଣ କରୁହେ, କାବଳ ଶାନ୍ତି ନେଇ
ଦିଶେଇ ବାଣି କରୁହେ ।

ଶାନ୍ତିର ସମାଜରେ କାହା ନିୟାମକା, ମଦର କରୁକର
ପ୍ରକାଶକା ପରେ କାବଳ ମୁଣ୍ଡିର କେ ପାକଟାକି ପାକଟା ମନେକା
ହେଇଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ମଦ ଦେକାକ ଆଗରେ ପିକେଟି କରୁଥିଲେ ।
ମଦକାଟି ଶୋଭାରେ ଦେଖାଉଥିଲେ । ଏ ସଂପର୍କରେ କାବଳ ଏକ
ଅନ୍ତମକା ବସିଲା କରୁ କରୁଥିଲେ - "୧୯୪୨ ମସିହାରେ ଦିନେ
କରକର୍ତ୍ତାରେ ଶାନ୍ତିର ମଦକାଟିକୁ ମୁଁ କଲି । ଶାନ୍ତିକାଳା କରୁକା,
କୁଆଡ଼େ ଆସିଲା । ମୁଁ କରୁଲି - ମଦକାଟି ଶାନ୍ତିର । ସେ କରୁକା,
ତୁମେ ମୋ କେ କରେ ଦେବ । ମୁଁ କରୁଲି କାହିଁକି ନ କରୁଲି ତୁମେ
ମୋ କେବ । ମୋର କରୁ ଦେବେ ପିକାଟିକୁ ମୁଁ ତୁମ କୋଳରେ
ବସିଲି । କେଣୁ ଏହିପରି କରୁଲି । କୁଆ କାହିଁ । କରୁ କେଲେ ତୁମେ
ମୋତେ କାହା ପକାଇଦେବ । ଦେଖାକାଳ ତୁମେ କରୁକ । କେଣୁ ତୁମେ
ମୋ ପିକେଟି । ଏମିତି କଥାରେ ଶାନ୍ତିକାଳା ଶୁଣି ହୋଇ କରୁକା,
ତୁମେ ମଦକାଟି ଶାନ୍ତିପାକ । ସେତେବେଳେ ମାଟିଆ ମଦ ମୁଁ
ମାଟିଥିଲି । ଦିବୁ ସ୍ବାଧୀନତା ଆସିଲା ଅ ମୋ କୋରା କୋଳକୁ
କରୁଲେ ସେ ୧୯୮୮ ମଦକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲେ । କାହାକୁ ବହି କୁଣ୍ଡାକା
କଥା କରୁ ଥାନ୍ତି ।"

ମାତା ଦେବୀଙ୍କର ଏ ମାତାଙ୍କର କାହାଣୀ କେତେକ
ପ୍ରକାର କରି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ, ପୁରୁଷ ମାତା ପ୍ରାୟଶଃ ନାହିଁ । ସେହିପରି
ପ୍ରଥମ ମାତା, ଏପରିକି ଶାଶୁମାତା ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।
ସେହି ମାତା ମାତା ନାହିଁ । ଏହା ଦେଖିବା ଆଶିଷ ପୁରୁଷ
ପ୍ରକାରୀମାନଙ୍କ କେତେକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହା
ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।
ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଆଜେ କିମ୍ଭାବେ ସମ ପାଠ ପଢ଼ୁଥିଲେ । ତଥାପି
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଲଳିତ ପ୍ରଭା ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥିଲେ ।

ଆମର ଆଶା ଅଟେ ଯେ ପୁରସ୍କାରୀଙ୍କୁ ଏହିପରି ସମସ୍ତ ସମ୍ମାନରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବେ । ଶାନ୍ତିରାଜା ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ରରେ, ବୃନ୍ଦାବନ ଆସିବେ

ସବୁ ପ୍ରକାରର ସୁବିଧା ହେବ । ସ୍ତ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦନକର ଅନେକ ସୁବିଧା
ହେବ । ଏପରିକି ଅନ୍ଧାରୁ ଚାହିଁଲେ ସେମାନେ ଏକୁଣ୍ଠିଆ ନାହିଁ, ଏ ଚିହ୍ନ
ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା କିନ୍ତୁ ହେଉଥିଲା ଆଉ ବେଲମନାହିଁ

ଏକ ଉଦ୍ଧୃତ ଶ୍ଳୋକରେ କେବଳ ଏ ବାକ୍ୟ ଗିରି
ମୁଖେ, ଅନେକ ସ୍ୱପ୍ନ ବିଶ୍ୱାସୀ ଶ୍ରୀମାତା ମୋହନୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ, ଏକଥା
ନିଜେ ଚିହ୍ନିଯୋଜନ । ଏକ ବୃଦ୍ଧ ଗାୟକୀ ଗାୟିକା ସ୍ୱପ୍ନ ଏକାକୀ
ପୂର୍ବରୁ ଯେ ପୋଡ଼ିଗାୟି ପାରିବି ହୋଇ ଯାଇଛି । ପ୍ରାଣେ ଗିରି ନିଜ
କମଳ ବିଚ୍ଚୁଟ ହୋଇ ନଥିଲେ । ସେ ଆଶାଯୀ ଥିଲେ ନା କାହାଣୀ
ଗାୟକୀ ନିଜେ ଆସିବ ସତ୍ୟ ଶାନ୍ତି ଅଟିବାର ଗରୁ ।

ଭୂଆଁପଦା, ଦେବୁଝର

ଜଗନ୍ନାଥ ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ବ୍ୟାପକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ

93614761

ସମସ୍ତ ଧର୍ମର ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତା ଧର୍ମ । ଚୈତ୍ୟର ସଂସ୍କୃତି ହିଁ ସମସ୍ତର ସଂସ୍କୃତି । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଧର୍ମ
 ଓ ସଂସ୍କୃତିର ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ସଂସ୍ମର ଗବେଷଣା କେବଳା । ପାଦସାତ ଦୋଇ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନକା କଲ୍ୟାଣ
 ପଦ୍ମ ଧର୍ମ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଉତ୍ତରୀୟରେ ୧୬ ବାରିଆରେ ସାମାନ୍ୟ ସୁବିଧାପ୍ରଦାନରେ ସୁବିଧେଶ୍ୱରଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଚରଣାଧାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରତିଫଳନ ହୋଇଛି ବାଣିଜ୍ୟୋଦୟରେ ମୁଖ୍ୟ ଗର୍ଭିତ୍ର ସୁଦେ ଯୋଗ ଦେଇ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ଯେ, ଚରଣାଧାର ଧର୍ମ ପଦ୍ମାସୁତି ସମ୍ପର୍କରେ ଧର୍ମାନ୍ତର ମୁଦ୍ରାଦତ୍ତା ବିଧିବିଧାନ-ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକକ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତମାନ୍ତର କୁଲିରେ ବଡ଼ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ସୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏହି ବିଧିବିଧାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ ମଧ୍ୟରେ “ବି ନିର୍ମଳ ଅପା ଚରଣାଧାର ଏବଂ ଗିରିପ୍ରସାଦ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଶ୍ରୀ ଚରଣାଧାର” ଚରଣାଧାର ସଂସ୍କୃତିର ବ୍ୟାପକତା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯିବ ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ଶେଷ ଦିନେ ଶେଷରାତିରେ ପରାସ୍ତ ହେବାକୁ ପ୍ରାନ୍ତାଳରେ ସୁନାମ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତାଳରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି । ତଥ୍ୟରୁ ଜଣା, ଶାନ୍ତନୁ ଏବେ ନିଜର ମାତୃଭାଷାକୁ
ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ତଥ୍ୟରୁ ଜଣା, ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତିର ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତିର ସଂରକ୍ଷଣ
କରାଯାଇଛି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତିର ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପତ୍ତିର ସଂରକ୍ଷଣ

ଏହି ଉପକ୍ରମେ ପଢ଼ାଯିବ ଚଉଥାଁ ଶ୍ଳୋକ ଯୋଗେ ଦେଇଥିଲେ ।
 ଗୌରବିଜ୍ଞାନ ଦାୟ ନିବେଦ ଯେ, ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରକୁ ନିଜର ଶାସ୍ତ୍ରପଣ, ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତ, ଭକ୍ତସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଓ ଭକ୍ତୋପାସନା
 ଉପରେ ଗଭୀର ସମ୍ପର୍କ ରହି ଥିବାରୁ ଯଥା ଉଚିତ୍ କରାଯିବ । ତାହା ଯଦି । ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାୟ ୧୦
 ବର୍ଷ ପୂର୍ବ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବ ଥିବେ ।

[illegible][illegible][illegible]

ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିକାଶରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ଭୂମିକା

ଶେଖ ଜହରୁଲ୍ ଇସଲାମ୍

ମାନବ ଚାହିଦା ଆଦି ଇତିହାସ ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ପ୍ରଥମେ ପରିଜାର, ସମାନ, ଆଦାନ ପ୍ରଭୃତି ଚିନ୍ତା । ଜାତୀୟ ମଣିଷ ପ୍ରଭୃତିର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣରେ ବିଶିଷ୍ଟତା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରାଚୀନ ମୂଳକ ଦାର ଏହି କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଣିଷ ବଢ଼ିବା କିଛି ବିନା । ନିଜର ବିଭାଗଭାବେ ଚିନ୍ତାରେ କେବଳ ମଣିଷ ପ୍ରଥମେ ଚିନ୍ତା ପରିଣତ ଓ ତାପରେ ଶୁଣି ହେଲା ସମାନ । ତିନୁ ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମାନ ଗ୍ରହଣର ମୁହାଁଟି ଖୁବିଲା ଚିନ୍ତା, ଦେଖ ଓ ଶୁଣ । କେହି ଶାସକ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ସେ ସମୟର ମଣିଷକୁ କୌଣସି କାନ୍ଦି ନିୟମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁ ନାହିଁ , ନବର ଗ୍ରହଣ ନିୟମ ଦେଖି ମଣିଷ ଓ ନିଜା ଲକ୍ଷଣ ଶାସକ, ସାଧାରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସମସ୍ତେ ଶାନ୍ତି ଓ ସୁଖାବସାନ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ବିଶିଷ୍ଟତା କାଳକ୍ରମେ ସମସ୍ତ ଗ୍ରହଣ । ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରଥମେ ଶୁଣି ହେଲା ଚାକା ପତ

ତିନି ଦିନ ଗଣତନ୍ତ୍ର କାନ୍ଦି ଓ ନିୟମ ଦ୍ଵାରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇ ନାହିଁ । ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ଗାଳକର ଚାହୁଣା ଚଳେ ନିଜକୁ ନିୟମକ ମନେକରା । ତିନୁ ଏକତ୍ରତା ଗାଳକରୁ ବୁଲେ ଦୂରତ ଗତିପଦାଗା । କେଣ ଚାକା ଦେଲେ ଗାଳକ କାହାପରିମାନେ ପ୍ରମୁଖାନ୍ତରଣ ଲାଭ୍ୟ ଶାସକଗଣକୁ ଗାଳିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ସ୍ଵାଧୀନତା ବୁଝି ନ ଦେଲେ ବିଭାଗ ବ୍ୟବହାର ମାଟି ସେବାଚାକା ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଶ୍ରମଜା ଓ ଧନ ଲିପ୍ତା ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟତା ଦେଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟତା ଗ୍ରହଣ ମଣିଷ ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟତାକୁ ମୁକ୍ତି ଦାଉ ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ଚାହିଲା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅର୍ଥାତ୍ ଗାଳକର ବିଭାଗ । ମଣିଷର ବିଭାଗ ପ୍ରକରେ ଗାଳକର ଗୋପ ପାଇଗଲା । ଏହାର ସ୍ଥାନ ପ୍ରକାଶ କଲା ସ୍ଵାଧୀନ ଶାସକ । ସ୍ଵାଧୀନ ଶାସକ ହିଁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ଜନକ ।

ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ସ୍ଵାଧୀନ ଶାସକ ଏକ ସ୍ଵୟଂସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀମାତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଗାଳକରେ ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ଗୋପ ଓ ପ୍ରକାଶ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ । ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ସପକ୍ଷରେ ଗୋପ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଗୋପ କଳକର ଗାଳ ମେହେରା କାନ୍ଦି ମତ ଦେଇଥିଲେ - “ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରମଜା ବିଭେଦବାଦର ଓ ଶାସକ କଳର ବିଭେଦ ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ସ୍ଵାଧୀନ ଗୋପ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ମୁକ୍ତଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରିବ । ଏହା ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ଗାଳକଗତିକ ଗତି ଗପରେ ଏକ ସୁଦୃଢ଼ ଶ୍ରୀମାତ୍ର ଗାଳକ ଗୋପ ଗତିପାରିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ

ଗାଳକର ଗୋପ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ସରକାରକର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ସପକ୍ଷରେ ବିନା ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେଲେ ଗାଳକ ନିଜକୁ ବିଶ୍ଵ ଗାଳକରେ ପ୍ରକାଶ ସୋପାନେ ମିଶାଇ ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଶ୍ରୀମ ପଞ୍ଚାୟତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଳମାଳ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନାକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନା ନେ ଗାଳକର ସାମାଜିକ ସମାନ ଦେଇ ଓ ନାହିଁ ଗୋଳମାଳକର ସମସ୍ୟା - ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ, ଶ୍ରମ ମାତ୍ରର ଗୋପ ଓ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଗୋଳକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଦେଇ । ଏହି ଗାଳକ ସଂସ୍ଥା ଓ ପଞ୍ଚାୟତ ଆଗର ପରିଷଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେଲେ ପ୍ରକାଶକର, ବ୍ୟବସାୟକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋପ କରବା ପାଇଁ ଶ୍ରମଜା ଗାଳ କଠିଆଏ ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ଶ୍ରମ, ସାଧାରଣ ଓ ସାମାଜିକ ବିଭାଗ ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ଭୂମିକା ଅନ୍ୟତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଗାଳକର ପରିଷଦ କାନ୍ଦି ଓ ସୁଖାବସାନ ଗୋପ, ଗାଳକର ସପକ୍ଷରେ, ଅନ୍ୟ ଆଗର ବିଶାସକ, ସାଧାରଣ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଭାଗର ଗୋପକର, ସର୍ବସାଧାରଣ ଗୋପକର ଓ ଗୋପକର, ଗାଳକର ଆଗୋପ ଗୋପକର, ଗୋପକର ସର୍ବସାଧାରଣ ବିଭାଗ ଆଦି ପଞ୍ଚାୟତ ମାଧ୍ୟମ ଆଗର । ଏହି ଗୋପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକର ସାମାଜିକ ଗୋପକର ଗୋପ ଆଗର ଆଗର ଗୋପକର । ଏହି ଆଗର ଗୋପକର ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଗୋପ ଗୋପକର ଗୋପକର ବିଶ୍ଵ ଆଗର ସାଧାରଣ ମାଧ୍ୟମ ଓ ପଞ୍ଚାୟତରେ ନିଜକୁ ଆଗର ମଧ୍ୟ ଅଏ ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଏକ ସ୍ଵୟଂସ୍ଥିତ ପ୍ରକାଶ ଶାସକ ଗୋପକର । ଏହାକୁ ଦେଲା-ଶ୍ରମ ମାତ୍ରର, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ଗୋପ ପରିଷଦ । ଶ୍ରୀମ ପଞ୍ଚାୟତ ମୁକ୍ତଲକ୍ଷଣରେ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମାନ ମଧ୍ୟ ଗୋପରେ ଓ ନିଜା ପରିଷଦ ଶ୍ରୀମ ଗୋପରେ ଗୋପ କଠିଆଏ । ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରୀମାତ୍ରର ଗୋଳମାଳେ ଗୋପକର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନରେ ଓ ଗୋପକର ପରିଷଦକର ପ୍ରକାଶ ଆଗ ଗୋପକର । ଗୋପକର ବିଭେଦବାଦର ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ । ଏହାଦ୍ଵାରା ଧନ-ଗରିବ-ଦୁର୍ଗ-ସର୍ବ ଗୋପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପ୍ରକାଶ ଗାଳକର ଗୋପକର ମୋତିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ପରିଷଦ ଦେଲା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋପକର ସାଧାରଣ ଆଗ ଓ ଦେଶ ପ୍ରତି ନିଜର ଗୋପକର ସୁଦୃଢ଼ମାନ ଦେଇପାରିବେ । ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବ୍ୟବସାୟ ଦ୍ଵାରା ସରକାର ଶ୍ରୀମ ପଞ୍ଚାୟତର ଶ୍ରମ ଓ ଗୋପ ଦେଖାଦେଇ କଠିଆଆଣି । ଶ୍ରୀମାତ୍ରରେ

ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଓ ତାହା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭାଗ କରିବା ଉଚିତ ।

ଏ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଲାଗୁ ପରିଷଦର ଉପଦେଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେହିପରି ଲୋକ - ଚିନ୍ତା ପରିଷଦ ଓ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିଗୁଡ଼ିକୁ କର୍ମକ୍ଷମ କରିବାରେ ଉପଦେଶ ଦେବା ଚିନ୍ତାକୁ ସମସ୍ତ ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେବା ସହିତ ପଞ୍ଚାୟତସମିତି ଓ ପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିବା । ଚିନ୍ତା ପରିଷଦର କ୍ଷମତା ନିମ୍ନ । ସେହିପରି ଲୋକ ଚିନ୍ତା ମଧ୍ୟ ଆମେକ + ପଞ୍ଚାୟତ ସଂଗଠନରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ପରିଷଦକୁ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନକୁ ସରଳ, ସୁସର, ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କରିବା ବିଷୟେ ଚିନ୍ତାପରିଷଦ ସର୍ବଦା କ୍ଷମତା ବିଦେହୀବରଣ ନୀତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ଉଚିତ ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସହଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକୋଟି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ପଦ୍ଧତିର ସମ୍ପାଦନା ପାଇଁ ବେସରକାରୀ ସହଯୋଗ ଓ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଧୁର ସମ୍ବନ୍ଧ ଏବଂ ସହଯୋଗ ଏକାଗ୍ର ଆବଶ୍ୟକ । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ଦୂର ଓ ଶିକ୍ଷାତା କରିବାକୁ ହେଲେ ଏହି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କ୍ଷୀର ନୀର ସମ୍ପର୍କ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଚିନ୍ତାପାଳପଞ୍ଚାୟତିରାଜର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ରହିଲେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଲୋକ । ଚିନ୍ତାପାଳ ସର୍ବକ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ଅଧିକାରୀ ରୂପେ ସେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଲୋକ ଶାସନ ଉପରେ ବିପୁଳ କ୍ଷମତା ରଖିଛନ୍ତି । ସେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅବସ୍ଥାନରୁ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ଓ ସମ୍ବନ୍ଧ କରନ୍ତି । ଚିନ୍ତାପାଳ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଯୋଜନାକୁ ମୁଖ୍ୟ ଅଧିକାରୀ । ଚିନ୍ତାପାଳ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଶାସନରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ସାମାନ୍ୟ ପଞ୍ଚାୟତ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗୃହୀତ କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଷୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଣୀତ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣରେ ଚିନ୍ତାପାଳ ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଷୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ଚିନ୍ତାପାଳ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ ସେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂସ୍ଥାର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବର କରାଯାଇପାରିବେ । ଚିନ୍ତାପାଳ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତଦାରଖ, ନିରୀକ୍ଷା କରି ପାରିବେ ଓ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ଚିନ୍ତାପାଳ ଚିନ୍ତାପାଳ ସମସ୍ତ ବିକାଶମୂଳକ ଯୋଜନାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସମସ୍ତ ସାଧନା ଯୋଗୁଥିବା ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସହିତ ଗଭୀର ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି । ସାମାନ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶାସନ ମାଧ୍ୟମରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ କରିବାରେ ଚିନ୍ତାପାଳଙ୍କର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ଵ ଓ ବୃହତ୍ତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଶାସନରେ ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ (ବି.ଡି.ଓ.)ଙ୍କର ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ମହତ୍ତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ । ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ । ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥାନ, ଲେଖନ, ସଂସ୍ପର୍ଶ, ଉତ୍ତର ଚିନ୍ତା, ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଏବଂ ସାଧୁତା ଉପରେ

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂସଦର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ । ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସମ୍ପାଦକ ଓ ମଣ୍ଡଳ (ସ୍ଟାଫ) ମୁଖ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ । ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ତାହାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିର ସୁପାରିଶ ପାଇଁ ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ ଦାୟୀ । ସେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ପ୍ରଶାସନିକ ମୁଖ୍ୟ । ସେ ସମିତିର କର୍ମଚାରୀ ଓ ସରକାରୀ ପଦାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଶୃଙ୍ଖଳାବଦ୍ଧତା ରକ୍ଷା କରନ୍ତି । ସମିତିର ବାର୍ଷିକ ଆୟବ୍ୟୟ ଅବବଦ (ବ୍ୟବସାୟ) ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି । ସମସ୍ତ ନେତା ଦେଖି ଚାଲି ଯାଏ । ସମିତିର ସମସ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ବିବିଧିରୂପେ ବିବରଣୀ ଓ ଆୟ-ବ୍ୟୟ ପାଇଁ ସେ ମୁଖ୍ୟତା ଦାୟୀ ।

ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ନିର୍ବାଚିତ ସଂସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀଙ୍କର କେବଳ ସୂଚକପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ଵ ରହିଛି । ସେ ସମିତିର ଆଲୋଚନା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ନିଜ ସେଥିରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଖାପାରିବେ ନାହିଁ । ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ ଉଚ୍ଚ କଲେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କରନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ମାଧ୍ୟମରେ ପରାମର୍ଶରେ ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀ ଆଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି । ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ମଣ୍ଡଳ ସ୍ତରର ଶାନ୍ତି ନୀତିରେ ସେ ସହଯୋଗୀ ଅଟନ୍ତି । ସେ ଏସି ଡି ଓ ଏବଂ ଚିନ୍ତାପାଳଙ୍କୁ ସମିତିର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚିତ କରାଯାଆନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଦ୍ଵାରା ଯମକସ୍ଥାପନ । ଗ୍ରାମ୍ୟ ସାମାଜିକ ସେବାମାନଙ୍କର ଅବଗତ, ଦାୟିତ୍ଵ ରକ୍ଷଣାବେତନ ଓ ସୁର ସୁର ଧର୍ମ ନିର୍ବାହ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୁଟୁମ୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ସଂସ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଦାନୀ କର୍ମିଆସାନ୍ତି । ଗ୍ରାମ୍ୟର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଓ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନରେ ତରଳ ସଂସ୍ଥାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ।

ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ନିର୍ବାହ ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ନିର୍ବାହର ମୁଖ୍ୟକାରୀ ହେବା - ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ, ଗ୍ରାମଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଯୋଜନା, ଗୋଷ୍ଠୀ ବିକାଶ ଏବଂ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂଗଠନ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ସରକାରୀ ଏବଂ ବେସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଯୋଜନା ଯେକୌଣସି ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଉପରେ ଏଥିରେ ବିଶେଷ ବୃହତ୍ ବିଷୟାବଳୀ । ପ୍ରକାରାନ୍ତ ନିର୍ମାଣ, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ସୁରକ୍ଷା ନିର୍ମାଣ, ପ୍ରୋକ୍ସିମା କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ନାଗାମଣ୍ଡଳ ସମିତି ଉପର ଏବଂ ସୂଚିତ ଆଧୁନିକୀକରଣ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଯୋଜନାରେ କେବଳ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟର ତାଳନାଟି ପରସ୍ପର ସହିତ ଲଢ଼ିତ । ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିଦେହୀବରଣ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟର ଉନ୍ନତି ସାଧନ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ମୂଳକ । ପଞ୍ଚାୟତିରାଜର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଗ୍ରାମ୍ୟର ବିକାଶ ନୀତିର ପରିଚାଳନା ପରିଚାଳନା । ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରରୁ ଦୂର ଦୂରୀକାରୀ ଗ୍ରାମ୍ୟର ସାମାଜିକ ଶାସନର ଉତ୍ଥାପନ । ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପସନ ଓ ଉପସନ ନିର୍ବାହରେ ସାମାଜିକ ନେତୃତ୍ଵ ବିଶେଷ

ଭାରତର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ମୂଲ୍ୟ ବିଶେଷରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପୁରୀ
ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱରେ ଭାରତୀୟ ଶ୍ରୀ କେ.ଭି. ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପୁରୀ
ଦେଖାଉଛନ୍ତି

ଭାରତୀୟ ସଂଗ୍ରାମୀ ସେନା ସ୍ମାରକମାନଙ୍କୁ ଏକାତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବସ
ମହୋତ୍ସବ-୧୮ ପ୍ରାୟତଃ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀ କେ.ଭି. ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ
ଏକ ସ୍ମାରକ ମହୋତ୍ସବ ଦେଖାଉଛନ୍ତି

ଭୁବନ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ଫେବୃଆରୀ, ୧୯୯୮

